

พื้นที่ความสุขจากของเล่นธรรมชาติในวัยเด็ก

โดย
นายวิชา ศรีสวัสดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

พื้นที่ความสุขจากของเล่นธรรมชาติในวัยเด็ก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE SPACE OF HAPPINESS FROM NATURAL TOYS IN CHILDREN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2021
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	พื้นที่ความสุขจากของเล่นธรรมชาติในวัยเด็ก
โดย	นายชวิศ ศรีสวัสดิ์
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ศาสตราจารย์ พัดยศ พุทธเจริญ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ พิษณุ ศุภนิมิตร รองศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ปราการ จันทรวีชิต)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ศาสตราจารย์ พัดยศ พุทธเจริญ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ พิษณุ ศุภนิมิตร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์ ญาณวิทย์ กุญแจทอง)

60003202 : ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

คำสำคัญ : พื้นที่ความสุข, ของเล่นในความทรงจำ

นาย ชวิศ ศรีสวัสดิ์: พื้นที่ความสุขจากของเล่นธรรมชาติในวัยเด็ก อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก : ศาสตราจารย์ พัดยศ พุทธเจริญ

วิทยานิพนธ์หัวข้อ “พื้นที่ความสุขจากของเล่นธรรมชาติในวัยเด็ก” เป็นการประกอบ
สร้างสรรค์สร้างรูปแทนสัญลักษณ์แห่งนามธรรม “เพื่อน” จากความทรงจำในวัยเด็กซึ่งเต็มไปด้วย
ความสุขและความสนุกสนานที่สื่อสารถึงพื้นที่แห่งจินตนาการจากการสร้างจินตภาพความสุขใน
วิถีทางแห่งธรรมชาติของช่วงเวลาวัยเด็กที่สามารถสร้างขึ้นได้ด้วยตนเองในบริบทของพื้นที่ที่ถูกห้อม
ล้อม และปิดกั้นจากสังคมครอบครัวซึ่งมีต่อโลกภายนอก ด้วยความคิดต่างภายใต้มุมมองแห่งจิต
เจตนา “ความรัก” เพื่อการปกป้องและทะนุถนอม “บุตร” อันเป็นที่รัก ความเข้าใจในเหตุปัจจัย
ผลกระทบต่อการเจริญเติบโต ผนวกกับการกระทำดังกล่าวได้เป็นกลายเป็นประเด็นคำถามถึงวิธีการ
ถอดรื้อเส้นกันพรมแดนที่ถูกปิดกั้นที่นิยามว่า “เพื่อน” จึงเป็นสิ่งที่ถูกทำให้หายไปด้วยจินตนาการ
ตามศักยภาพของช่วงวัย ทว่าการได้รับชดเชยหรือเติมเต็มสิ่งที่ขาดหายไปด้วยวัตถุและสรรพสิ่งที่เข้า
มาทดแทนความมีอิสระเสรีและกัลยาณมิตร การสร้างวิถีทางแห่ง “ความสุข” จาก “พื้นที่” ใน
“ความทรงจำ” จึงเป็นนัยแห่งการก่อรูปจินตภาพจากจินตนาการของ “เพื่อนเล่นในวัยเด็ก” บน
พื้นฐานแห่งความสุขในแบบที่พอเพียงและพึงพอใจที่โน้มนำไป “พิจารณา” วิเคราะห์และไตร่ตรอง
เหตุและผลจากการกระทำที่คิดว่าเป็นการปิดกั้นนั้นเพียงพอเพื่ออะไร การสร้างอนาคตให้สอดคล้องกับ
สถานการณ์จึงเป็นกุศโลบายหรืออุบายวิธีแห่งพื้นที่สมมติของความสุขในความทรงจำและเปี่ยมไว้ด้วย
ความสุขที่งดงาม

ประเด็นสาระเหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องราวของเนื้อหาความหมายและแนวความคิดที่เจตนา
เพื่อให้โน้มนำไปสู่การก้าวอย่างดำเนินชีวิตด้วย “ความพอเพียง” บนพื้นที่ที่ก่อปรไปด้วยสรรพสิ่ง “วัตถุ”
และ “รูปแทนเชิงสมมติ” ที่กระตุ้นเร้าจากจิตใจ หรือเป็นแห่งการสร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพของ
เนื้อหาทางนามธรรมจากความทรงจำด้วยการสร้าง “บริบทของเพื่อน” ในจินตนาการบนวิถีทางของ
การสร้างสรรคทางทัศนศิลป์ที่สื่อประเด็นสาระแห่ง “พื้นที่ความสุข” “ของเล่นในความทรงจำ” โดย
อาศัยกระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Intaglio Printing Process) เทคนิคภาพพิมพ์
แม่พิมพ์โลหะกรรมวิธีกัดกรด (Etching) เป็นเครื่องมือและกลวิธีเฉพาะตนเอง หรือในอีกนัยหนึ่งก็คือ
ความสุขในอุดมคติที่แฝงไว้ด้วยความเป็นอิสระ ความหมายและความงามในรูปร่างรูปแบบ บริบท
แวดล้อม รวมไปถึงบรรยากาศที่ผสมผสานไว้ด้วยจินตนาการจากความทรงจำ อันเป็นแก่นแท้แห่งความ
พอเพียงและพึงพอใจในสิ่งที่มีอยู่ หรือให้ความสำคัญกับความตระหนักถึง “การสร้างความพอดีใน

แบบที่พอเพียงที่จิตใจ” อันนำมาซึ่งความสุขและคลายปมคำถาม (ข้อกังวลสงสัย) ในสิ่งที่คิดว่าไม่
ทัดเทียมเมื่อถูกเปรียบเทียบ รวมทั้งยังเป็นสิ่งเติมเต็มสร้างพลังแก่จิตใจในยามประสบปัญหาต่าง ๆ
ให้สามารถตั้งรับและอยู่ร่วมกันได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ด้วยสติปัญญา หรือเป็นอนุสติแก่
ตนเองและเพื่อนมนุษย์ในสังคมให้พึงตระหนักรู้จักคำว่า “พอเพียง พอดีและพึงพอใจ”

60003202 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : happiness space, toys inside memory

MR. CHAWIT SRISAWAD : THE SPACE OF HAPPINESS FROM NATURAL TOYS IN CHILDREN THESIS ADVISOR : PROFESSOR PHATYOS BUDDHACHAROEN

This thesis “Happiness Space from Childhood Natural Toys” is based on the concept of creating artwork with a representation of symbolic abstract that concerns childhood memories of “friends” that affects the happiness and fun which brings the content of imaginative area that creates the way of childhood with imagine happiness areas, are blocked and protected by family from the outside. Under the perspective of intention “love” and wants to protect and take care of “beloved child”. How to remove the blocked borders, a definition of “friends” are only imagined by potential of the ages, but friends are made with free form of “objects” or “things”, created an ideal way of “happiness” from “space” inside “memory”, in shape of “childhood playmate” which based on happiness and satisfying in a self-sufficient, that is “considered” and critically “thought” the reasons of the borders were blocked.

Understanding the meanings and ideas that lead to the step of life “Sufficiency” on the space composed with “objects” which are “imaginary representations” stimulated by the mind of creating the aesthetic unity according to the memory “Ideal friends”, on the path of visual arts Intaglio Printing Process “etching”, assuming to be a matter of happiness toys in memory space. In other word, the ideal happiness that lies in freedom. Meaning, beauty and context that are gathered together with imaginative memory that is the principle of self-sufficiency and satisfaction with the existence or realizes “how to do satisfy on the sufficiency in the mind”. Happiness is appeared and suffering or doubts will be solved. It is also a thing to cheer up mind when faces with various problems, and be able to accept, adapt yourself to the situation with intelligence or remind yourself and others to be known as “sufficiency and satisfaction”.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอน้อมรำลึกและกราบขอบพระคุณมารดาและป้าผู้เปรียบเป็นเสมือนแม่อีกคนของข้าพเจ้า ที่เลี้ยงดูด้วยความเมตตาประกอบกับได้เสียสละความสุขมอบชีวิตมอบความรัก และความอบอุ่นในทุกทางรวมถึงได้ให้โอกาสทางการศึกษาตามที่แม่มุ่งหวังซึ่งสอดคล้องกับความคิดความฝันและเจตนาแห่งจิตของข้าพเจ้าด้วย กราบขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่บ่มเพาะวิชาความรู้ในช่วงเวลาต่าง ๆ เรื่อยมาตั้งแต่เล็กจนโต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศาสตราจารย์ พัดยศ พุทธเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักที่ให้คำปรึกษาแนะนำหลักคิดและให้แนวทางแห่งความสัมฤทธิ์ในการทำผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ กอปรทั้งศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิษณุ ศุภนิมิตร และรองศาสตราจารย์ทินกร กษรสุวรรณ ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รวมไปถึงขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ทุกท่านของภาควิชาภาพพิมพ์ และของคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ในศาสตร์และศิลป์ หรือให้ประสบการณ์ทางสุนทรีย์อันเป็นความดีและความงาม รวมทั้งความเมตตาที่คอยให้ความช่วยเหลือในทุกด้าน ซึ่งเอื้ออำนวยต่อการทำวิทยานิพนธ์ชุดนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายนี้ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจข้าพเจ้าเสมอมา ซึ่งได้เอื้อประโยชน์แก่การศึกษา และการสร้างสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ชุดวิทยานิพนธ์หัวข้อ “พื้นที่ความสุขจากของเล่นธรรมชาติในวัยเด็ก”

นาย ชวิศ ศรีสวัสดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ช
สารบัญรูปภาพ.....	ฉ
บทที่ 1	1
บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
สมมติฐานของการศึกษา.....	4
ขอบเขตการศึกษา.....	5
คำนิยามศัพท์.....	6
บทที่ 2	8
ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์.....	8
อิทธิพลด้านเนื้อหา	8
อิทธิพลจากสภาพสังคมในชุมชนและครอบครัว.....	9
อิทธิพลสภาพแวดล้อมภายในบ้าน.....	11
อิทธิพลจากแนวคิดทฤษฎีกลไกสมองกับความคิดสร้างสรรค์	9
อิทธิพลจากผลงานภาพยนตร์.....	13
อิทธิพลด้านรูปแบบทางศิลปกรรมและจากศิลปิน	16
สรุปผลที่ได้จากการศึกษา.....	27

บทที่ 3	29
ขั้นตอนการศึกษาและกระบวนการสร้างสรรค์	29
การที่การศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการสร้างสรรค์	30
วิธีการและเทคนิคในการสร้างสรรค์	32
ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสร้างภาพร่างต้นแบบ (Sketch).....	32
ขั้นตอนการสร้างภาพร่างต้นแบบ (Sketch)	34
องค์ประกอบในการสร้างสรรค์	43
วิธีการและขั้นตอนในการสร้างสรรค์	48
ขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์	48
ขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์	50
ขั้นตอนการสร้างค่าน้ำหนักด้วยกรรมวิธีเทคนิคการโรยผงแอสฟัลต์ (Aquatint).....	52
ขั้นตอนการสร้างค่าน้ำหนักด้วยดินสอไขและกรรมวิธีกัดกรด (Etching).....	53
ขั้นตอนการพิมพ์ตรวจสอบ (Proof) รายละเอียดค่าน้ำหนักของผลงาน.....	56
ขั้นตอนการพิมพ์ผลงาน	58
วัสดุอุปกรณ์และเคมีภัณฑ์ในการสร้างสรรค์	61
บทที่ 4	67
แนวทางและการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์	67
ระยะที่ 1 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560.....	68
ระยะที่ 2 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560.....	74
ระยะที่ 3 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561.....	81
ระยะที่ 4 ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ระหว่างปีการศึกษา 2561 – 2564.....	87
บทที่ 5	96
บทสรุป.....	96
รายการอ้างอิง	98

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ภาพต้นกล้วยและใบตองในบริเวณบ้าน ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์	1
ภาพที่ 2 ภาพบัวสีเหล่าที่เป็นปรัชญาความเชื่อทางศาสนาพุทธ.....	4
ภาพที่ 3 ภาพบัวในอ่างที่อยู่ในบริเวณบ้าน ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์	5
ภาพที่ 4 ภาพแสดงขั้นตอนการสานปลาตะเพียน	7
ภาพที่ 5 ภาพปลาตะเพียนสานจากใบมะพร้าว	8
ภาพที่ 6 ภาพหน้าปกและภาพประกอบเนื้อเรื่อง (บางส่วน) ของภาพยนตร์เรื่อง สตาร์วอร์ (Star Wars).....	15
ภาพที่ 7 ผลงานของ ทินกร กาษรสุวรรณ	18
ภาพที่ 8 ผลงานของ ทินกร กาษรสุวรรณ	19
ภาพที่ 9 ภาพศิลปิน ซิดซีสลอฟว์ เบคซินสกี (Zdzislaw Beksinki)	21
ภาพที่ 10 ผลงานของ ซิดซีสลอฟว์ เบคซินสกี (Zdzislaw Beksinki).....	22
ภาพที่ 11 ผลงานของ ซิดซีสลอฟว์ เบคซินสกี (Zdzislaw Beksinki).....	23
ภาพที่ 12 ผลงานของ อ็องรี ฌูว์เลีย็ง เฟลิกซ์ รูโซ (Henri Julien Félix Rousseau)	25
ภาพที่ 13 ผลงานของ อ็องรี ฌูว์เลีย็ง เฟลิกซ์ รูโซ (Henri Julien Félix Rousseau)	26
ภาพที่ 14 ภาพแสดงข้อมูลธรรมชาติจากพื้นที่สภาพแวดล้อมภายในบ้าน ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์	31
ภาพที่ 15 ภาพแสดงข้อมูลธรรมชาติจากพื้นที่สภาพแวดล้อมภายในบ้าน ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์	31
ภาพที่ 16 ภาพใบตองและบรรยากาศของธรรมชาติภายในบ้านยามค่ำคืน ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์	33
ภาพที่ 17 ภาพข้อมูลบริบทต่าง ๆ ภายในบริเวณพื้นที่บ้านซึ่งเป็นข้อมูลของภาพร่างต้นแบบผลงาน ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์.....	33
ภาพที่ 18 ภาพวาดลายเส้น ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์	34
ภาพที่ 19 ภาพวาดลายเส้น ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์	35

ภาพที่ 20 ภาพแสดงขั้นตอนการจัดองค์ประกอบและการสร้างบรรยากาศของภาพร่างต้นแบบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์.....	35
ภาพที่ 21 ภาพร่างต้นแบบผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2560	36
ภาพที่ 22 ภาพร่างต้นแบบผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2561	37
ภาพที่ 23 ภาพร่างต้นแบบผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2561	38
ภาพที่ 24 ภาพร่างต้นแบบผลงานวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2562.....	39
ภาพที่ 25 ภาพร่างต้นแบบผลงานวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2562.....	40
ภาพที่ 26 ภาพร่างต้นแบบผลงานวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2562.....	41
ภาพที่ 27 ภาพร่างต้นแบบผลงานวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2562.....	42
ภาพที่ 28 ภาพแสดงทัศนธาตุจุด (Point).....	43
ภาพที่ 29 ภาพแสดงทัศนธาตุเส้น (Line).....	44
ภาพที่ 30 ภาพแสดงค่าน้ำหนักของแสงและเงา Value of light and shade(Shadow)	45
ภาพที่ 31 ภาพแสดงทัศนธาตุรูปทรง (Form).....	46
ภาพที่ 32 ภาพแสดงสีและบรรยากาศ (Color and Atmosphere).....	47
ภาพที่ 33 ภาพแสดงขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์.....	49
ภาพที่ 34 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์ด้วยแผ่นทองแดง.....	51
ภาพที่ 35 ภาพแสดงลักษณะทางกายภาพของตู้รอยฝังแอสฟัลต์.....	53
ภาพที่ 36 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างค่าน้ำหนัก "แสง" ด้วยดินสอไขหรือเพื่อเป็นฉนวนไม่ให้กรดทำปฏิกิริยาทางเคมีกับแม่พิมพ์การเคลือบปิด	54
ภาพที่ 37 ภาพตารางแสดงการเปรียบเทียบเวลาที่ใช้กัดกรดไล่ค่าน้ำหนัก (อ่อน-เข้ม) ในกรรมวิธีเทคนิคการฝังแอสฟัลต์.....	55
ภาพที่ 38 ภาพแสดงการพิมพ์เพื่อตรวจสอบ (Proof) รายละเอียดค่าน้ำหนักของผลงาน.....	56
ภาพที่ 39 ภาพแสดงการพิมพ์เพื่อตรวจสอบ (Proof) รายละเอียดค่าน้ำหนักที่สมบูรณ์ของผลงาน.....	57
ภาพที่ 40 ภาพแสดงขั้นตอนในบริบทต่าง ๆ การพิมพ์ผลงาน.....	60
ภาพที่ 41 ภาพแม่พิมพ์แผ่นทองแดง.....	63

ภาพที่ 42 ภาพอุปกรณ์ในการสร้างภาพร่างต้นแบบ.....	63
ภาพที่ 43 ภาพอุปกรณ์เครื่องมือและเคมีภัณฑ์สำหรับสร้างค่าน้ำหนักในผลงาน.....	64
ภาพที่ 44 ภาพอ่างสำหรับ “(แช่)” กัดกรดแม่พิมพ์.....	65
ภาพที่ 45 ภาพวัสดุอุปกรณ์ในการกัน (ฉนวน) กันน้ำกรดกัดบนผิวหน้าแม่พิมพ์.....	65
ภาพที่ 46 ภาพวัสดุอุปกรณ์และเคมีภัณฑ์สำหรับล้างแม่พิมพ์.....	66
ภาพที่ 47 ภาพวัสดุอุปกรณ์สำหรับพิมพ์ผลงาน.....	66
ภาพที่ 48 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560.....	69
ภาพที่ 49 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560.....	70
ภาพที่ 50 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560.....	71
ภาพที่ 51 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560.....	72
ภาพที่ 52 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560.....	73
ภาพที่ 53 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560.....	75
ภาพที่ 54 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560.....	76
ภาพที่ 55 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560.....	77
ภาพที่ 56 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560.....	78
ภาพที่ 57 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560.....	79
ภาพที่ 58 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560.....	80
ภาพที่ 59 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561.....	82
ภาพที่ 60 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561.....	83
ภาพที่ 61 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561.....	84
ภาพที่ 62 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561.....	85
ภาพที่ 63 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561.....	86
ภาพที่ 64 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 1.....	89
ภาพที่ 65 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 2.....	90

ภาพที่ 66 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 3	91
ภาพที่ 67 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 4	92
ภาพที่ 68 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 5	93
ภาพที่ 69 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 6	94
ภาพที่ 70 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 7	95

บทที่ 1

บทนำ

มนุษย์ทุกคนล้วนผ่านช่วงเวลาวัยเด็กของตนเองมาแล้วเหมือนกัน และบ้างแตกต่างกัน เพียงบริบททางสังคมหรือครอบครัวเราเองต่างก็ต้องเติบโตก้าวย่างต่อไปตามกาลเวลาเช่นกันด้วย ทว่าในช่วงเวลาของวิถีทางการดำเนินชีวิตที่มีเรื่องราวความทรงจำมากมายซึ่งเราไม่สามารถเก็บทั้งหมดทุกอย่างที่เกิดขึ้นกับชีวิตไว้ได้ และเรื่องราวต่างๆที่ได้ถักทอทบทวีผ่านเข้ามา บ้างชวนให้จดจำ หรือบ้างก็ถูกหลงลืมทิ้งไว้ในห้วงแห่งกาลและสถานที่หนึ่งไม่ว่าจะเป็นเรื่องของทั้งความสุขและความทุกข์ เรื่องราวที่ได้สร้างรอบประทับแห่งความทรงจำต่าง ๆ จึงเป็นเหมือนสมบัติอันล้ำค่าของมนุษย์ แต่ละคน ที่ได้บ่มเพาะความประณีตงดงามให้กับชีวิต รวมถึงได้สร้างกระบวนการเรียนรู้และเติบโต ด้วยประสบการณ์อันทรงคุณค่าเหล่านั้น และกลายเป็นรอยประทับแห่งความทรงจำเป็นที่องกาม เต็มกล้าจนเป็นผู้ใหญ่ในแบบของตนที่เปี่ยมไว้ด้วยประสบการณ์และความปรารถนาเฉพาะบุคคล โดยนัยนี้ความทรงจำจึงเปรียบเป็นอนุสติสิ่งย้าเตือนให้ฉุคคิดตระหนักถึงความหมายและความสำคัญ แห่งเรื่องราวของเวลาที่ผ่านเข้ามาในชีวิต และกลับกลายเป็นพลังขับเคลื่อนวิถีการดำเนินชีวิตที่โน้ม น้าวไปสู่การเป็นชีวิตที่สุขสงบมีสาระและคุณค่าในความพอเพียงที่ประณีตงดงามหรือเป็นการเติบโต ใหญ่ทั้งทางร่างกายจิตใจและพุทธิปัญญาในทุก ๆ วันของชีวิตประเด็นสาระแห่งวิถีทางการดำเนินชีวิต ในห้วงแห่งกาลและสถานที่หนึ่งอันมีนัยเป็นปฏิสัมพันธ์ความสุขในบริบทครอบครัวเชิงอุดมคติและ พื้นที่ของจินตนาการหรือเรื่องราวของเวลาที่เล่าเรื่องความทรงจำวัยเด็ก ซึ่งนัยเหล่านี้สามารถ วิเคราะห์ด้วยหลักวิธีวิทยา และแตกประเด็นออกเป็นบริบทของการวิจัยสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ด้าน ต่าง ๆ ดังนี้

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงอายุหนึ่งของการเติบโตจวบจนทุกวันนี้ เราทุก ๆ คน ย่อมต้องผ่านช่วงขณะหนึ่งของ เวลาในวัยเด็กซึ่งนับตั้งแต่เริ่มจำความได้บุคคลรอบข้างที่อยู่ห้อมล้อมตัวของเรา โดยเฉพาะบุคคลอันเป็นที่รัก "พ่อแม่" ผู้ที่คอยเป็นห่วงเป็นใยด้วยความรักและความต้องการทะนุถนอมปกป้องภัย อันตรายที่จะมาถึงบุคคลอันเป็นที่รัก "ลูก" หรือ ก็คือ "ตัวของข้าพเจ้า" ชีวิตในวัยเด็กจึงเป็นย่าง ก้าวแรกเริ่มของการเรียนรู้ที่เต็มไปด้วยความสนุกสนาน ความน่าค้นหาในสิ่งใหม่ ๆ ที่แปลกตาหรือ

เป็นความตื่นเต้นที่ระคนผสมผสานไปด้วยความอยากรู้อยากเห็น การเรียนรู้โดยนัยนี้ไม่เพียงแต่ได้รับจากพ่อและแม่ที่พร่ำสอน หรือหยิบยื่นให้เท่านั้น พื้นที่ของร้วบ้านก็ยังมีสิ่งต่าง ๆ อีกมากมายให้ได้เรียนรู้ เช่น การมีเพื่อนบ้านในรุ่นราวคราวเดียวกัน ไปมาหาสู่กันดังญาติสนิทมิตรสหายเพียงแต่ไม่ได้ผูกพันต่อกันทางสายเลือดและถ้อยคำว่า “ตามประสาเด็ก” จึงกลายเป็นการนิยามให้ความหมายในมุมมองความคิดและความรู้สึกของผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในบ้านที่มีพรมแดนเป็นกำแพงร้วติดกันหรืออยู่ในบริเวณใกล้เคียงต่างก็เปิดโอกาสให้ลูก ๆ ของตนเองได้มีเพื่อนและมีสังคมในวัยใกล้เคียงกัน ซึ่งเป็นในอีกนัยหนึ่งช่องทางวิธีการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์แรก หรือกล่าวได้ว่าในความคิดของพ่อและแม่ของแต่ละครอบครัวย่อมมุ่งหวังมิตรที่ดีให้กับลูก ๆ “มิตรหรือเพื่อน” ผู้ที่หวังดีและเป็นหูเป็นตาเฝ้าระวังภัยอันตรายต่าง ๆ ที่จะมาแ้วพานสร้างปัญหาต่อบุตรได้ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตก่อนที่บุตรของตนจะมีความพร้อมต่อการแยกแยะสิ่งที่ดีและสิ่งที่ไม่ดีได้ด้วยสติปัญญาตนเอง ธรรมชาติของการเลี้ยงดูในบริบทเช่นนี้มีได้เกิดขึ้นกับข้าพเจ้านับตั้งแต่สามารถจดจำสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้ ด้วยเพราะสังคม ณ ช่วงเวลาขณะนั้นบ้านของข้าพเจ้าอยู่ท่ามกลางชุมชนที่กำลังที่ประสบปัญหาเชิงสังคมหลายด้าน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น สภาพแวดล้อมรายรอบบ้านจึงกลายเป็นเสมือนกำแพงที่ปิดกั้นระหว่างข้าพเจ้ากับโลกหากแต่เมื่อออกไปนอกขอบเขตภายนอกทว่าความห่วงใยของพ่อและแม่ที่วิตกกังวลว่าปัญหาต่าง ๆ จะโน้มประชิดนำมาซึ่งความผิดพลาดและเป็นสาเหตุทำให้ข้าพเจ้าต้องพลัดหลงเข้าไปในสิ่งชั่วร้ายที่เป็นดั่งพิษร้ายของชีวิต พ่อและแม่จึงเลือกวิธีการเลี้ยงดูเพื่อปกป้อง “ลูก” ด้วยสภาวะปิด คือ ไม่อนุญาตให้ออกไปมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กในรุ่นราวคราวเดียวกันโดยไม่จำเป็น ประเด็นโดยนัยเหล่านี้จึงมีอาจใช้นิยามความหมายของคำว่า “เพื่อน” ได้ อย่างเต็มใจนักด้วยเพราะเราไม่เคยมีกิจกรรมใดใดร่วมกันเลย บ้างเพียงเคยเห็นหน้า หรือคุ้นเคยกัน บ้างก็เพียงแค่การทักทายผ่านรอยยิ้มเวลาพบเจอกัน ไม่รู้แม้กระทั่งชื่อให้เรียกขานแล้วข้าพเจ้าเติบโตมาด้วยกับสิ่งใด ถ้อยคำถามนั้นยังคงก้องกังวานและเกี่ยวกระหวัดอยู่ในจิตใจเรื่อยมา ครั้นเมื่อโตขึ้นอาณาบริเวณกายภาพรอบข้างบ้าน หรือ ครอบครัวได้ปรับเปลี่ยนไปอย่างมาก ทั้งประตูและกำแพงที่เคยขวางกั้นการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมนั้น ๆ ให้ได้มีชีวิตเหมือนอยู่ในพื้นที่ของโลกแห่งอุดมคติหรืออยู่ภายใต้ร่มกอดแห่งความห่วงใยด้วยความรักและเจตนาซึ่งการทะนุถนอมปกป้อง แต่ทว่าซึ่งนัยนี้ได้กลับกลายเป็นเสมือนเส้นกั้นพรมแดนแห่ง “อิสรภาพ” ของชีวิตไปโดยปริยายหรือในอีกนัยหนึ่งคือ ชีวิตในวัยเด็กที่ขาดหายไปซึ่ง “เพื่อน” และถ้อยคำคำนี้ก็ถูกขุดเซด้วยวัตถุสิ่งของที่พ่อและแม่สรรหามาให้ เพราะด้วยเหตุผลที่ว่า วัตถุสิ่งของต่าง ๆ จะเป็นเพื่อนเล่นทดแทนการออกไป

เผชิญกับโลกแห่งความเป็นจริงดังที่ควรดำเนินไปตามประสาเด็กพร้อมกับเด็ก ๆ อีกรายคนในชุมชน ได้นั่นเอง

วัตถุสิ่งของหรือสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในบ้านซึ่งเป็นรูปทรงธรรมชาติในที่กลับกลายบริบทต่าง ๆ เช่น ใบไม้ กิ่งไม้ ผลไม้และดอกไม้ รวมถึงวัตถุสิ่งของในบริบทแวดล้อมทั้งภายในบ้านและนอกตัวบ้านมาเป็นสื่อวัสดุในการสร้างรูปลักษณ์ รูปทรงของเล่นในจินตนาการ หรือกลับกลายเป็นเสมือนมิตรที่มีอาจมีปฏิสัมพันธ์เชิงจิตวิญญาณต่อกันได้ เป็นเพียงรูปธรรมและการอยู่คงสภาพของ “เพื่อน” ที่ตราบนานเท่านานจนกว่าจะเสื่อมพันสภาพไปตามกาลเวลา บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าได้สร้างจินตนาการอันมีต่อรูปแทนสิ่งของเหล่านั้นว่า “เพื่อน” ที่คลุกคลีร่วมกันทั้งยามสุข (happiness) หรือยามทุกข์ (suffering) อันเป็นความคิดตาม “ศกยภาพประสาเด็ก” ที่ทำให้เกิดขึ้นได้ เช่น การพูดคุยกับสิ่งของสมมติให้เป็นตนเองเป็นพระเอกหรือตัวผู้ร้าย บ้างสมมติให้มีรูปลักษณ์ในบริบทต่างๆ เช่น คล้ายยานพาหนะที่ขับเคลื่อนได้เหมือนดังที่ปรากฏในโทรทัศน์ มีความเป็นอิสระในรูปร่าง อันเป็นมโนภาพที่ถูกสร้างหรือกำหนดขึ้นเพื่อให้ตนเองเพลิดเพลินพึงพอใจและอิมเมมไปด้วยความสุข

ด้วยเหตุปัจจัยเหล่านี้ที่โน้มนำมาสู่การสร้างวิถีแห่ง “ความสุข” จาก “พื้นที่” ใน “ความทรงจำ” ของข้าพเจ้าเพียงลำพังในวัยเด็กซึ่งก่อรูปเป็นจินตภาพตามจินตนาการที่หวนคิดย้อนความรู้สึกกลับเข้าไปสำรวจในพื้นที่แห่งความทรงจำเพื่อสัมผัสความสุขทั้งทางกายและทางจิตใจซึ่งมุ่งหวังให้ชดเชยในสิ่งที่คิดว่าขาดหายไปในช่วงชีวิตวัยเด็ก หรือเพื่อเติมเต็มช่องว่างของชีวิตด้วยบริบทแห่งความสุขของนิยามคำว่า “เพื่อนเล่นในวัยเด็ก” ให้เป็นอนุสติของการก้าว่างดำเนินชีวิตด้วย “ความพอเพียง” หรือเป็นกลวิธีสร้างความสุขในแบบที่พอเพียงและพึงพอใจที่โน้มนำไป “พิจารณา” หากคำตอบที่คั่งค้างภายในจิตใจถึงวิธีการแห่งเจตนาของพ่อและแม่ที่เลี้ยงดูข้าพเจ้าเพื่อมุ่งหวังสร้างอนาคตที่สอดคล้องกับสถานการณ์ให้กับ “ลูก” ในแนวทางที่ถูกต้องด้วยเจตนาจิตแห่งพลังความรักอันบริสุทธิ์ซึ่งจะนำไปสู่ความสุขที่แท้จริงในบริบทความคิดและความรู้สึกของ “ผู้ปกครอง”

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสร้างรูปลักษณ์แห่งความสุขบนพื้นที่ในความทรงจำด้วยจินตนาการสร้างรูปแทนเชิงสมมติให้เป็นเสมือน หรือมีความละม้ายที่สอดคล้องกับการเป็นรูปลักษณ์ของความงดงามในบริบทใหม่ที่อยู่บนพื้นฐานแห่งความต้องการจากประสบการณ์ในวัยเด็กต่อวัตถุสิ่งของในบ้านและธรรมชาติรอบตัวต่าง ๆ ซึ่งเป็นความสุขในมุมเล็ก ๆ ของจิตใจที่ถวิลหาหากแต่ความสุขของพื้นที่โดยนัยนี้เป็น

สิ่งที่ถูกกระตุ้นเร้าจากจิตใจและเห็นด้วยสติปัญญาของตนเองบนพื้นฐานแห่งความพอเพียงและพึงพอใจในบริบทความสุขที่ได้สร้างขึ้น

2. เพื่อสร้างสัญลักษณ์ของเนื้อหาซึ่งให้ความหมายทางนามธรรมจากความทรงจำที่ประทับใจ ในวัยเด็กเต็มไปด้วยความสุข ความสนุกสนานจากการได้สร้าง “เพื่อน” เล่นในจินตนาการบนวิถีทางของการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ที่สื่อสารประเด็นความสุขจากพื้นที่ความทรงจำวัยเด็กโดยอาศัยกระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Intaglio Printing Process) เทคนิคแม่พิมพ์โลหะ กรรมวิธีการกัดกรด (Etching) เป็นเครื่องมือและกลวิธีเฉพาะตนเองในการสร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพแห่งพื้นที่ความสุขในแบบพอเพียงเพื่อตนเองและผู้อื่นได้ย้อนคิดกลับไปสำรวจพิจารณาการแสวงหาความสุขที่ได้มาซึ่งจากสิ่งละอันพันละน้อยในมุมเล็ก ๆ หากแม้ในปัจจุบันจะไม่คงสภาพเดิมแล้วก็ตาม แต่ทว่าเมื่อนึกย้อนกลับไป ความสุขนั้นก็ยังคงเป็นรอยประทับที่แจ่มกระจ่างชัดและเป็นสิ่งเติมเต็มสร้างพลังแก่จิตใจได้เสมอในยามประสบปัญหาต่าง ๆ ที่สามารถตั้งรับและอยู่ร่วมกันได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ด้วยสติปัญญา หรือเป็นอนุสติแก่ตนเองและเพื่อนมนุษย์ในสังคมให้พึงตระหนักรู้ถึงการรู้จักคำว่า “พอ”

สมมติฐานของการศึกษา

พื้นที่แห่งรอยประทับความทรงจำในมุมเล็ก ๆ อันก่อปรวัด้วยวัตถุสิ่งของบริบทต่าง ๆ ในวัยเด็ก โน้มนำมาซึ่งจินตนาการสู่การสร้างจินตภาพแห่งความสุขที่แตกต่างจากเด็กในครอบครัวอื่น ๆ ด้วยประสบการณ์และความทรงจำในอดีตที่ก่อรูปเกิดเป็นภาพซ้ำ ๆ แห่งความสุขที่ถูกสร้างให้กลับกลายเป็นรูปธรรมหรือนำมาเติมเต็มชดเชยสิ่งที่ขาดหายไปในช่วงเวลาหนึ่งของอดีต “ความสุขจากพื้นที่ในความทรงจำ” จึงเป็นแนวคิดแห่งการสร้างความสุขบนความพอเพียงด้วยกลวิธีสร้างสรรค์เชิงสมมติแห่งรูปลักษณ์ความสุขในอุดมคติที่แฝงไว้ด้วยความเป็นอิสระและความงามในรูปร่างรูปทรงบริบทแวดล้อมและบรรยากาศ หรือที่ผสมผสานไว้ด้วยจินตนาการจากความทรงจำอันเป็นแก่นแท้แห่งความพอเพียงและพึงใจในสิ่งที่มีอยู่ หรือให้ความสำคัญกับความตระหนักถึงความพอดีในแบบที่พอเพียงที่จิตใจ และนำมาซึ่งความสุขและคลายปมคำถามแห่งข้อกังวลสงสัยในสิ่งที่คิดว่าไม่ทัดเทียมเมื่อถูกเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น

ขอบเขตการศึกษา

การสร้างสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์หัวข้อเรื่อง “พื้นที่ความสุขจากของเล่นธรรมชาติในวัยเด็ก” อยู่ภายใต้บริบทแห่งศิลปะร่วมสมัยระบบปัจเจกที่ให้ประเด็นสาระถึงความพอเพียง พอดีและพึงพอใจในความสุขที่ตัวของเราสามารถสร้างขึ้นได้ อันก่อปรด้วยขอบเขตด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านเนื้อหา เป็นการสร้างรูปลักษณ์แห่งจินตภาพจากจินตนาการ ซึ่งให้สาระผ่านประสบการณ์และเรื่องราวของเวลาที่เล่าเรื่องชีวิตตนเองในวัยเด็ก อันเป็นเจตนาของแนวความคิดที่สื่อสะท้อนด้วยกลวิธีหรือกุศโลบายสื่อแห่งทัศนศิลป์ในการสร้างความสุขจากพื้นที่เล็ก ๆ ในมุมหนึ่งของจิตใจภายใต้ความทรงจำด้วยการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสถานการณ์และเป็นการสร้างความสุขที่ประณีตงดงามซึ่งได้สร้างขึ้น

ด้านรูปแบบ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานด้วยกระบวนการทางทัศนศิลป์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ รูปแบบ 2 มิติ และเป็นกายภาพของ “รูปลักษณ์ความสุขแห่งอุดมคติ” หรือวัตถุทางศิลปะที่สร้างขึ้นจากประสบการณ์ในความทรงจำของพื้นที่แห่งจิต เป็นการสร้างเอกภาพสุนทรีย์ภาพพื้นที่ของความพอเพียงในความสุขที่ได้เติมเต็มสภาวะแห่งจิตด้วยกลวิธีของการหลอมรวมผสานความรู้สึก ความคิด สติปัญญา ประสบการณ์ ความทรงจำ และถ่ายทอดเป็นรูปแบบหรือรูปลักษณ์แห่งจินตภาพจากจินตนาการของเรื่องราวและบรรยากาศยามค่ำคืนที่มีมิติในทุกทิศทาง เป็นเหมือนพื้นที่ว่างอันเต็มเปี่ยมไว้ด้วยความสุขที่อิสระในแบบห้วงอวกาศซึ่งอาศัยจินตนาการสร้างเป็นจินตภาพถึง “ของเล่นก็มีชีวิต” ที่ดูเสมือนลอยเคว้งในบรรยากาศของห้วงเวลา ทว่าอยู่ในตำแหน่งศูนย์กลางท่ามกลางดุจภาพของทุกสิ่งทุกอย่างที่สอดคล้องกับเรื่องราวเนื้อหา (ความหมาย ความคิด) และเจตนาเพื่อสร้างพื้นที่ความสุขในรูปแบบเฉพาะตนเอง

ด้านเทคนิควิธีการ นำเสนอผลงานที่เป็นสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการทางทัศนศิลป์งานศิลปะภาพพิมพ์ที่สร้างมิติลวงตาบนระนาบสองมิติของพื้นภาพรูปแบบ 2 มิติที่อาศัยกลวิธีและกระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Intaglio Printing Process) หรือเทคนิคภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio) กัดกรุด (Etching) ซึ่งให้สัมฤทธิ์ผลของผลงานที่ตอบสนองต่อเจตนา

คำนิยามศัพท์

Intaglio Printing Process	<p>การพิมพ์ภาพพิมพ์โลหะร่องลึก เป็นกระบวนการทำภาพพิมพ์ที่ใช้หลักการหลักการซึ่งตรงกันข้ามกับ Relief Printing Process คือแม่พิมพ์จะมีความนูนและร่องลึกเช่นเดียวกัน แต่ทว่าส่วนที่สร้างให้เกิดเป็นรูปภาพคือ ส่วนที่เป็นร่องลึกลงไปบนผิวหน้าแม่พิมพ์ ในการพิมพ์ต้องอุดหมึกลงไปร่องลึกและเช็ดผิวหน้าแม่พิมพ์ ส่วนบนให้สะอาด แล้วจึงเอากระดาษปิดทับด้านบนแม่พิมพ์ ซึ่งวิธีการทำภาพพิมพ์ในกระบวนการเทคนิคนี้ต้องอาศัยแรงกดสูงจากแท่นพิมพ์เพื่อกดกระดาษให้ลงไปตูดซับหมึกหมึกพิมพ์ขึ้นมา เทคนิคที่รวมอยู่ภายใต้กระบวนการนี้ เช่น Etching, Aquatint, Drypoint, Mezzotint เป็นต้น</p>
Aquatint	<p>อควาทินท์เป็นกรรมวิธีทางเทคนิคที่สร้างค่าน้ำหนักอ่อนแก่ในงานภาพพิมพ์โลหะ ด้วยวิธีการโรยผงยางสน (Rosin) แล้วใช้ดินสอไขเขียนลงบนผิวหน้าของแม่พิมพ์ เพื่อเป็นฉนวนกันน้ำกรดและนำไปกัดกรดตาม เวลาที่กำหนด (พัลลภ วังบอน, 2561)</p>
Hard ground	<p>ฮาร์ดกราวด์เป็นกรรมวิธีทางเทคนิคที่อาศัยใช้เครื่องมือ คือ เหล็กปลายแหลม (Needle) มาขูด ขีด ผ่านฉนวนกันน้ำกรด หรือเพื่อเปิดวานิชดำที่เคลือบผิวหน้าแม่พิมพ์ออกให้เห็นเนื้อโลหะแล้วจึงนำไปกัดกรดตามเวลาที่กำหนดให้เป็นร่องลึก (พัลลภ วังบอน, 2561)</p>
Burnisher	<p>เป็นเครื่องมือสำหรับลบออกหรือลบค่าน้ำหนักให้อ่อนลง ด้วยวิธีการกดลงบนผิวแม่พิมพ์ให้ยุบตัวลดลงหรือตื้นขึ้น มีลักษณะเป็น</p>

แท่งกลม ทำจากเหล็กกล้า มีปลายโค้งมน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการ
สร้างสรรค์เทคนิคเมซโซทินท์ เป็นหลัก

Black Varnish

วานิชดำหรือฉนวนกันน้ำกรดมีคุณสมบัติเป็นตัวกันเพื่อไม่ให้
น้ำกรดทำปฏิกิริยากัดลงบนผิวหน้าแม่พิมพ์และใช้ในการสร้าง
พื้นผิว (Texture) ลักษณะต่าง ๆ

Asphaltum

เป็นเม็ดผงสีน้ำตาลเข้มนำมาใช้งานในแบบเดียวกันกับเลือดมังกร
หรือยางสนสำหรับโรยบนผิวแม่พิมพ์ ในกระบวนการเทคนิค
Aquatint

Ferric Chloride

สารละลาย ferric chloride ค้นพบโดย Rembrandt จิตรกรชาว
ฮอลแลนด์ โดยนำ Nitric acid และ Dutch mordant ใช้กัด
โลหะทองแดง ด้วยคุณสมบัติในการกัดกร่อนพื้นผิวทองแดง และ
ไม่เป็นพิษต่อสุขภาพจึงได้รับความนิยมที่นำมาใช้กัดพื้นผิวแทน
กรดอื่น ๆ เนื่องจากเกลือ Ferric chloride ไม่มีข้อเสียในการผสม
กับสารละลายกัดกร่อนชนิดอื่น ๆ และไม่เกิดไอระเหยที่เป็น
อันตรายรวมถึงไม่มีกลิ่นแม้ว่าจะเป็นสารกัดกร่อนแต่ก็ไม่ซึมเข้าสู่
ผิวหนัง (สถาบันสอนศิลปะวาดศิลป์, 2558)

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์นี้ มีความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์เพื่อการค้นคว้าสาระเชิงความรู้เชิงการวิจัยข้อมูลในบริบทต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างสรรค์ผลงานหรือต้องวิเคราะห์ตีความข้อมูลด้วยวิจรรย์ญาณและความรู้สึกที่ให้หลักคิดทางศิลปะ หรือเป็นอิทธิพลเชิงประสบการณ์ทั้งทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ ที่สะท้อนถึงการดำเนินงานสร้างสรรค์ผลงานอย่างเป็นระบบ และโดยนัยของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ชุดวิทยานิพนธ์หัวข้อ “พื้นที่ความสุขจากของเล่นธรรมชาติในวัยเด็ก” นี้ยังเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้บรรลุความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่กำหนดไว้ด้วยซึ่งนัยของการวิเคราะห์ตีความแตกประเด็นออกเป็นชุดข้อมูลต่าง ๆ ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับเรื่องราวเนื้อหา (ความหมาย ความคิด) รูปแบบและเทคนิควิธีการ ที่นิยามเป็นบริบทแห่งศิลปะร่วมสมัยในระบบปัจเจก ซึ่งนัยเหล่านี้แตกประเด็นออกเป็นอิทธิพลด้านต่าง ๆ ดังนี้

อิทธิพลด้านเนื้อหา

การสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ เป็นการนำข้อมูลเรื่องราวเนื้อหาจากสภาพสังคมที่มีผลกระทบหรือเป็นสาเหตุของปัญหาที่กลับกลายเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์จากวิถีชีวิตของข้าพเจ้าที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ของบริบททางสังคมในปัจจุบันที่มีการดำเนินชีวิตอย่างเร่งรีบ วุ่นวายและต้องแข่งขันเพื่อให้ชีวิตได้ดำเนินต่อไปในแต่ละวันผนวกกับการเอาตัวรอดในสภาพสังคมยุคโลกาภิวัตน์ จึงทำให้วิถีชีวิตเชิงรูปแบบอย่างในอดีตที่ประณีตอ่อนน้อมแบบพึ่งพาอาศัยกันและกันก็ค่อยๆเลือนหายไป และนัยดังกล่าวก็ได้สะท้อนถึงความเห็นแก่ตัวมากขึ้นด้วย หรือเป็นเหมือนการป้องกันตนเองจากผู้อื่น การเอาลัดเอาเปรียบจึงกลับกลายเป็นเรื่องธรรมดาในสังคม กล่าวได้ว่าพฤติกรรมเหล่านี้ทำให้การมีกัลยาณมิตรหรือเพื่อนที่ดีนั้นเป็นเรื่องที่หาได้ยากกับสังคมในปัจจุบัน ด้วยการดำเนินชีวิตโดยนัยแบบนี้ทำให้ข้าพเจ้านึกย้อนไปในอดีตในช่วงเวลาที่ยังเป็นเพียงเด็ก ซึ่งถูกเลี้ยงดูรวมไปถึงการได้รับความรักความห่วงใยจากพ่อและแม่จึงทำให้เรื่องราวของเวลาที่เล่าเรื่องในช่วงชีวิตขณะนั้นถูกจำกัดหรือพรากออกไป ด้วยสภาพแวดล้อมในชุมชนที่ไม่อำนวยต่อคุณภาพชีวิตหรือไม่เอื้อกับการเติบโตอย่างมีคุณภาพของเด็กคนหนึ่ง อันเป็นสาเหตุทำให้ผู้ที่คอยให้ความรักความ

ห่วงใยในฐานะของพ่อและแม่นั้นจำเป็นต้องเลือกที่จะ เลี้ยงดูข้าพเจ้าให้อยู่แต่ในอาณาเขตบริเวณบ้าน เพื่อให้อยู่ในสายตา และเป็นนัยอีกนัยหนึ่งกลวิธีของการปกป้องในแบบวิธีหรือหลักคิดของผู้เป็นพ่อ และแม่ ด้วยเพราะความเป็นห่วงของ “ผู้ใหญ่” จึงทำให้เพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันในชุมชนกลายเป็น เพียงแค่คนคั่นหน้าที่อยู่ในชุมชน แต่ทว่าไม่ได้รู้จักพูดคุยกันหรือออกมาเล่นด้วยกันตามประสาเด็ก ข้าพเจ้าเติบโตมาในบ้านที่เป็นทั้งพื้นที่ที่อยู่อาศัยและเป็นเสมือนสนามเด็กเล่น รวมไปถึงวัตถุสิ่งของ รอบตัวก็กลับกลายเป็นว่าของเล่นและเพื่อนในจินตนาการตามศักยภาพแห่งวัยของเด็กที่จะนึกคิดได้ เรื่องราวของสภาพชีวิตและสถานการณ์เหล่านี้ที่ได้เอื้ออำนวยประโยชน์เชิงการถอดรื้อสถาบัน ครอบครัวในบริบทแบบอุดมคติทำให้ช่วงชีวิตในวัยเด็กของข้าพเจ้าไม่รู้สึกรู้ว่าผิดแปลกหรือขาดสิ่งใดไป ด้วยเพราะการได้เล่นกับวัตถุสิ่งของรอบ ๆ ตัวเป็นเหมือนการสร้างเสริมกระบวนการเรียนรู้เชิงทักษะ ทางสติปัญญาและเป็นสันตนาการทางอารมณ์และจิตใจไปพร้อมกันจึงทำให้ข้าพเจ้าสามารถสร้าง เพื่อนในจินตนาการที่ช่วยเติมเต็มสิ่งที่ขาดหายไปได้ ความทรงจำและประสบการณ์เหล่านี้จึง กลายเป็นหลักคิดกับชีวิตหรือช่องทางยึดเหนี่ยวการหาความสุขจากโลกภายในตนเอง ที่คอยหล่อเลี้ยง บ่มเพาะสร้างกำลังใจต่อการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่อวิถีทางของการใช้ชีวิตในสภาพ สังคมปัจจุบันที่ระคนผสมผสานไว้ด้วยการแข่งขัน แข่งขัน เบียดเบียนเอาเปรียบกันและกัน อันเป็นสาเหตุ ทำให้เกิดความทุกข์ของชีวิต ดังนั้นอุบายวิธีแห่งการสร้างความสุขด้วยตนเองจึงเป็นอนุสติเชิงการใช้ สติสัมปชัญญะที่ระลึกขบออยู่กับปัจจุบันเพื่อรู้เท่าทันปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการใช้ชีวิตในปัจจุบัน และเป็นแรงผลักดันที่ทำให้มีพลังในการดำเนินชีวิตต่อไป โดยนัยเหล่านี้เป็นข้อมูลเรื่องราวเนื้อหาที่ ต้องวิเคราะห์ตีความด้วยวิจาร์ณญาณและความรู้สึกเพื่อสรุปประเด็นของปัญหา อันเป็นเหตุปัจจัยที่ โน้มนำไปสู่วิถีทางการดำเนินชีวิตที่สุขสงบด้วยการสร้างความสุขจากโลกภายในของตนเองโดยไม่ต้อง แข่งชิงกับผู้อื่น หรือก็คือการมีความสุขแบบพอเพียงพอดีพอประมาณในอีกนัยหนึ่งสามารถวิเคราะห์ แแตกประเด็นอิทธิพลด้านเนื้อหามูลเชิงอิทธิพลในบริบทย่อย ๆ ที่สอดคล้องเชื่อมโยงถึงความสำคัญ ของการใช้ชีวิตอย่างสุขสงบแบบพอเพียงในสังคมปัจจุบันได้ดังนี้

อิทธิพลจากสภาพสังคมในชุมชนและครอบครัว

หากทว่าถ้าย้อนกลับไปสำรวจพิจารณาบริบทแห่งสภาพสังคมและครอบครัวเมื่อประมาณ 20 ปีที่ผ่านมาในยุคสมัยที่เทคโนโลยีสื่อความบันเทิงต่าง ๆ ยังไม่หลากหลายและการเข้าถึงที่ไม่ค่อยง่าย เหมือนในปัจจุบัน ชุมชนต่าง ๆ ผู้คนที่คบหาทำความรู้จักจนสนิทสนมคุ้นเคยกันและกันในชุมชนไม่ว่า ด้วยเพราะจากการเป็นเพื่อนบ้านในระแวกเดียวกัน หรือมีโอกาสดำกิจกรรมในชุมชน เช่น การเข้าวัด

ทำบุญ การถ้อยทีถ้อยอาศัยไปช่วยเหลือเพื่อนบ้านที่มีงานบุญต่าง ๆ หรือไม่ว่าจะเป็นมหรสพต่าง ๆ ทั้งหมดนี้คือ ความสนุกสนานในยุคที่ข้าพเจ้ายังเป็นเด็ก ผู้คนต่างรู้จักกันเหมือนดังเป็นญาติมิตร มิใช่คนแปลกหน้าแต่อย่างใด แต่ทว่าในชุมชนที่ข้าพเจ้าอยู่อาศัยนั้นหากสำรวจพิจารณาบางแง่มุมอาจไม่เหมาะแก่การปล่อยให้เด็กได้สนุกสนานจนใกล้หูใกล้ตาผู้ใหญ่ได้ ประกอบกับสภาพสังคมที่มีทั้งประเด็นเรื่องของสิ่งผิดกฎหมาย อาชญากรรม สิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นปัญหาใหญ่และเพียงพอต่อการกำหนดข้อหวังใยเชิงข้อห้ามด้วยเพราะความเป็นห่วงของคนผู้เป็นบิดาและมารดาซึ่งนับดังกล่าวจึงกลายเป็นสาเหตุของรูปแบบวิธีการเลี้ยงดูข้าพเจ้าในวัยเด็กที่ปิดโอกาสการออกไปรู้จักกับผู้คนในชุมชนของตัวเองรวมไปถึง เพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันที่ควรจะได้มีปฏิสัมพันธ์เป็นเพื่อนเล่นกันหรือมีมิตรภาพต่อกัน เนื่องด้วยเพราะความรักความห่วงใยของ บิดา มารดา จึงทำให้ข้าพเจ้าถูกเลี้ยงดูมาเพียงอาณาเขตบริเวณภายในบ้านที่มีรั้วกันขวางอันเปรียบเป็นเสมือนเส้นพรมแดนที่ปิดโอกาสไม่ให้ออกไปรู้จักกับใครได้เลย

การเติบโตมาจากภายในพื้นที่บ้านจึงเป็นเหมือนโลกอีกใบที่ข้าพเจ้าได้ใช้เวลาอยู่กับสิ่งรอบตัวภายในบ้าน ได้เล่นสนุกกับธรรมชาติรอบ ๆ ตัวเพื่อบรรเทาความน่าเบื่อหน่าย หรือความเหงาจากการที่ไม่สามารถออกไปภายนอกเขตพื้นที่บ้านได้ วัตถุหรือวัสดุสิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่ว่าจะเป็น กิ่งไม้ ใบไม้ ก้อนหิน รวมทั้งอุปกรณ์เครื่องมือของใช้ของเล่นต่าง ๆ ล้วนผ่านการเล่น และถูกกำหนดให้สวมบทบาทจากการจินตนาการที่จะให้กลายเป็นสิ่งอื่น ๆ ในบทบาทต่าง ๆ อย่างที่คิดฝัน การสร้างพื้นที่สมมติบริบทต่าง ๆ ภายในบ้านให้กลับกลายเป็นสนามเด็กเล่นหรือโลกอีกใบในจินตนาการทำให้รูปแบบของชีวิตในพื้นที่ปิดของข้าพเจ้าไม่น่าเบื่อหน่ายและมีชีวิตชีวาในแบบที่อิสระตามความรู้สึกหรือตามศักยภาพสายตาของวัยเด็กในช่วงเวลานั้น

แต่เมื่อวันเวลาผ่านไป การเติบโตของวุฒิภาวะย่อมเป็นไปตามวัยด้วยผนวกกับความรับผิดชอบต่อหน้าที่ต่าง ๆ ก็มีมากขึ้นไปตามวัยด้วยเช่นกัน การใช้ชีวิตในสังคมที่กว้างมากขึ้นจึงกลายเป็นเรื่องที่ต้องปรับตัวและเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ความสนุกสนานในวัยเด็กที่ค่อย ๆ ลดจางหายไป แต่ทว่าเมื่อเกิดความทุกข์ก็ทำให้หวนย้อนคิดถึงอดีตที่ได้มีความสุขกับสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ในธรรมชาติรอบตัว ได้สนุกกับการจินตนาการ หรือสร้างจินตภาพถึงเพื่อนในจินตนาการของตนเองขึ้นมา อันเป็นอนุสติเชิงหลักคิดกับการใช้ชีวิตทำให้ความรู้สึกเหนี่ยวยล้ากับสิ่งรอบตัวในปัจจุบันได้แบ่งเบาอ่อนคลายลงทุกครั้งที่ได้นึกย้อนกลับไปถึงวันเก่า ๆ การหวนกลับไปสำรวจพิจารณาพื้นที่สมมติของความสุขจากจินตนาการผ่านประสบการณ์ในอดีต อันเป็นเสมือนประจักษ์พยานแห่งความสุขที่ไม่ต้องซื้อหาจากไหนหากแต่ทว่าเกิดจากความพึงพอใจในสิ่งที่มีซึ่งเป็นความสุขที่เรียบง่ายแบบ

“พอดีพอเพียง” ก็กลายเป็นสุขจากเจตนาและความคิดที่กล่าวข้างต้น กอปรกับสภาพแวดล้อมของสังคมในชุมชนหรือในครอบครัวต่างก็ถูกปรับเปลี่ยนไปตามเงื่อนไขแห่งกาลเวลา ทว่าสิ่งที่ยังหลงเหลือเป็นรอยประทับคือ ความทรงจำที่เปรียบเสมือนเรื่องราวของเวลาที่เล่าเรื่องแห่งเนื้อหาความหมายอันมีคุณค่าที่อยู่ภายในจิตใจ และพร้อมที่จะหวนนึกถึงได้อยู่เสมอ การจดจำเรื่องราวแห่งรอยประทับของจิตใจในอดีตเป็นสิ่งประณีตงดงาม อันเป็นอนุสติย้ำเตือนให้ฉุกคิดและตระหนักถึงความสุขที่สร้างขึ้นได้บนความพอเพียงและนำมา ให้ก่อเกิดเป็นจินตภาพแห่งความสุขที่กลายเป็นแรงผลักดันสร้างพลัง กำลังใจในวันที่รู้สึกเหนื่อยล้าอ่อนแรงจากหน้าที่หรืออุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตปัจจุบัน โดยนัยแห่งบริบทเหล่านี้ได้ให้หลักคิดกับวิถีทางการดำเนินชีวิต “พลังบวก” อันมีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกทัศนคติและความคิดที่ต้องอยู่อย่างผู้มีความสุขในปัจจุบันขณะได้เสมอ

อิทธิพลสภาพแวดล้อมภายในบ้าน

การก่อรูปเกิดเป็นรูปธรรมแห่งจินตภาพอันเป็นกายภาพหรือรูปแบบผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ที่ได้รับอิทธิพลมาจากบริบทสภาพแวดล้อมภายในบ้านและเป็นข้อมูลแรงบันดาลใจทางเรื่องราวเนื้อหาที่สำคัญซึ่งล้วนได้จากพีชพรรณธรรมชาติภายในบ้าน บ้างเป็นวัตถุสิ่งของที่สร้างขึ้นจากวัตุธรรมชาติเพื่อนำมาเป็นของเล่น โดยนัยนี้จึงเป็นการสื่อสารถึงพื้นที่สมมติแห่งปัจเจกตามจินตนาการหรือเป็นสถานที่ที่ไม่มีอยู่จริงในเชิงรูปธรรมแห่งความเป็นจริงแต่ทว่าก่อรูปเป็นรูปธรรมในความคิดที่เจตนาให้วัตถุสิ่งของเป็นเสมือนมีชีวิตร่องรอยอยู่ในสถานที่ ที่ถูกสร้างขึ้นมา หรือเป็นรูปแบบผลงานที่ได้รับอิทธิพลจากแนวทางของแนวทางศิลปะ เซมิแอบสแตรกต์ (Semi-Abstract) รูปทรงในผลงานมีอยู่จริงแต่ทว่าถูกลดทอนดัดแปลงบางส่วนไปตามอารมณ์ความรู้สึก ความคิดและจินตนาการ เพื่อการสื่อเนื้อหาความหมายทางนามธรรมของผลงานที่อาศัยใช้กลวิธีการทางทัศนศิลป์หรือจัดองค์ประกอบและนัยนี้ที่ให้ประเด็นทางศิลปะผ่านรูปลักษณ์เชิงสัญลักษณ์รูปทรงที่เล่าเรื่องราวในบริบทต่าง ๆ ของช่วงเวลาแห่งรอยประทับในจิตใจที่เชื่อมโยงกับสื่อวัสดุแห่งแรงบันดาลใจดังนี้

วัตุธรรมชาติ ในผลงานเปรียบเป็นเสมือนสัญลักษณ์เชิงตัวแทนแห่งรอยประทับความทรงจำและความสุขที่สอดคล้องในอดีตจวบจนถึงปัจจุบัน โดยนัยนี้วัตุทางธรรมชาติที่ยังสัมพันธ์กับวิถีชีวิตในช่วงเวลาดังกล่าวด้วยเช่น “ใบตอง” เป็นลักษณะนามที่นิยามการเรียกชนิดหรือไม้ที่เป็นส่วนหนึ่งของต้นกล้วยหรือต้นไม้สารพัดประโยชน์ ใบตองมักถูกนำมาทำเป็นของเล่นให้กับเด็ก ๆ เพราะในสมัยก่อน ”กล้วย” เป็นพีชพรรณไม้ที่หาง่ายและมีหลายสายพันธุ์ สามารถพบเจอได้ทั่วไปผนวกกับ

ลักษณะทางกายภาพของกล้วยสามารถจำแนกคุณประโยชน์ทางซีพลักษณะออกเป็นหลายส่วนรวมถึงการนำมาปรับเปลี่ยนบริบทให้กลับกลายเป็นวัสดุสำคัญในการสร้างรูปลักษณะของเล่นที่ทำจากวัสดุธรรมชาติและเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ใบตองยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงวัฒนธรรมรวมไปถึง การนำไปเป็นส่วนประกอบอาหารคาว-หวาน หรือการนำไปประกอบสร้างเป็นภาชนะเชิงภูมิปัญญา รวมทั้งใช้ห่อใส่อาหารไว้เพื่อการเดินทาง ฯลฯ ซึ่งนัยเหล่านี้ที่เป็นสาระประเด็นอันสอดคล้องเชื่อมโยงกับเรื่องราวเนื้อหาของแรงบันดาลใจจากสื่อวัสดุธรรมชาติเพราะในช่วงวัยเด็กข้าพเจ้าก็มีของเล่นที่ทำจากใบตอง หรือเป็นเพื่อนยามเหงาและจวบจนมาถึงปัจจุบันก็ยังคงใช้ใบตองเป็นวัสดุสำคัญส่วนหนึ่งในการประกอบอาชีพ ใบตองกลายเป็นสื่อวัสดุแห่งความหมายความสำคัญทางความคิดวิถีชีวิต และอารมณ์ความรู้สึกที่โน้มน้าวให้หวนคิดนึกถึงเรื่องราวแห่งรอยประทับความทรงจำของเวลาที่เล่าเรื่องในอดีตและกลับกลายมาเป็นข้อมูลเชิงเนื้อหาในบริบทแห่งสื่อสัญลักษณ์ของผลงานชุดวิทยานิพนธ์

กล้วย ชื่อวิทยาศาสตร์ *Musa sapientum* Linn. ชื่ออื่น ๆ กล้วยไข่ กล้วยใต้ กล้วยส้ม กล้วยหอม (เหนือ) กล้วยน้ำว้า (กลาง) แผลก(ของ-จันทบุรี) ชื่ออังกฤษ Banana. ลักษณะ กล้วยเป็นพืชเมืองร้อน มีลำต้นอยู่ใต้ดินเป็นเหง้าสีน้ำตาลอ่อน แข็ง มีรากสีน้ำตาล ยาวประมาณ 15-30 ซม. ประมาณ 10-20 ราก ลำต้นบนดิน มีลักษณะตรง กลมสูง 3-4 เมตร ซึ่งเป็นส่วนของกาบใบมาซ้อนๆ กันจนแน่นสามารถลอกออกมาได้เป็นกาบ ๆ ทั้งต้นอวบน้ำ ใบเดี่ยวแผ่นใบมีขนาดใหญ่ยาว ปลายและโคนใบมน ขอบใบขนาน ใบกว้าง 35-60 ซม. ยาว 1.50- 1.80 เมตร มีแกนกลางใบเป็นสันนูน ผิวใบมีนวล ดอกช่อพุ่งออกมาจากลำต้นใต้ดิน แทะผ่านกลางลำต้นบนดินมาโผล่ที่ปลายยอด ช่อดอกมีขนาดใหญ่ ที่เรียกว่า หัวปลี ช่อดอกมีใบประดับหุ้มมิด เมื่อบานจะเห็นใบประดับย่อยสีม่วงแดง อยู่ใน ภายใน ผลกล้วยรวมกันเป็นเครือ แต่ละเครือประกอบด้วยหลาย ๆ หวี ในหนึ่งหวีมีผลกล้วยหลายผล รูปร่าง ขนาด สีผล รสชาติของกล้วยเมื่อสุกจะแตกต่างกันแล้วแต่พันธุ์ เป็นต้นว่ากล้วยไข่มีผลขนาดเล็ก ผิวผลสุกสีเหลือง รสชาติหวานอร่อย ส่วนกล้วยน้ำว้า ผลใหญ่กว่ากล้วยไข่ ผิวผลเมื่อสุกเป็นสีแดงคล้ำ รสหวาน ในกล้วยบางชนิดไม่มีเมล็ด เช่น กล้วยไข่ กล้วยหอม บางชนิดมีเพียง 2-5 เมล็ด เช่น กล้วยน้ำว้า บางชนิดมีเมล็ดมาก เช่น กล้วยตานี กล้วยครก เป็นต้น

ส่วนที่ใช้ เหง้า ต้นบนดิน ก้านใบ แกนกลางใบ แผ่นใบ หัวปลี ผลอ่อน ผลแก่จัด ผลสุก

สารสำคัญ ผลดิบมีรสฝาด มีสารพวกแทนนินมาก ผลสุกของกล้วยประกอบด้วยน้ำตาล และวิตามินหลาย ๆ ชนิด โพรตีน น้ำมันหอมระเหย และมีสารที่ออกฤทธิ์ต่อร่างกายอื่น ๆ เช่น nor-epinephrine, serotonin, dopamine และอื่น ๆ

ประโยชน์ทางยา กล้วยดิบ ใช้รักษาอาการท้องเดิน โดยใช้กล้วยน้ำว้าดิบฝานบาง ๆ ทำให้แห้ง หรือทำให้เป็นผง รับประทานครั้งละ 1/2-1 ผลกล้วยห่าม ใช้รักษาโรคระเคาะ ใช้กล้วยหักมุกที่แก่จัดฝานบาง ๆ ทำให้แห้ง บดเป็นผง รับประทานครั้งละ 2-4 ช้อนชา วันละ 4 ครั้ง ก่อนอาหารและก่อนนอน ติดต่อกันอย่างน้อย 2 สัปดาห์จึงจะเห็นผล รับประทานจนกว่าจะหายเป็นปกติ ถ้าไม่มีกล้วยหักมุกใช้กล้วยน้ำว้าแทนสำหรับการใช้กล้วยรักษาอาการท้องเดินได้ผลดีนั้น เนื่องจากในเนื้อกล้วยดิบมีสารแทนนินอยู่ประมาณ 1.52-1.66% จึงสามารถระงับอาการท้องเดินได้ เนื้อกล้วยนอกจากมีสารแทนนินแล้วยังมีธาตุโปแตสเซียมสูงซึ่งจะไปช่วยขดเซยสารโปแตสเซียมในผู้ป่วยที่ได้สูญเสียไปในขณะที่ท้องเดิน ทำให้เกิดความสมดุลของโปแตสเซียมและโซเดียมในร่างกาย (ในเนื้อกล้วยดิบ 100 กรัม มีโปแตสเซียมอยู่ 401.0 มิลลิกรัม) ผู้ป่วยบางคนเมื่อรับประทานกล้วยน้ำว้าดิบแล้ว จะมีอาการท้องอืดเพื่อ ให้รับประทานยาขับลมร่วมด้วย เช่น น้ำขิง จะช่วยทำให้อาการข้างเคียงหมดไปการใช้กล้วยห่ามรักษาโรคระเคาะนี้ มีการทดลองในสัตว์พบว่าได้ผลดี ผู้วิจัยเข้าใจว่ากล้วยดิบไปกระตุ้นเซลล์ในเยื่อบุกระเพาะ ทำให้ผลิตน้ำเมือก (mucin) ออกมามากขึ้น จะไปช่วยเคลือบกระเพาะหรือเคลือบแผลในกระเพาะ จึงช่วยรักษาแผลได้ในปี 1985 Ghosal ได้แยกสารออกจากกล้วยเป็นสารที่มีฤทธิ์ต้านแผลในกระเพาะที่เกิดจากฮีสตามีน ได้สารชื่อว่า "sitoindoside I-IV" สารทั้ง 4 ชนิดนี้พบว่าsitoindoside IV เป็นสารที่มีฤทธิ์แรงที่สุด

กล้วยสุก - ใช้กล้วยน้ำว้าสุกกอมรับประทานเป็นยาระบาย รับประทานครั้งละ 2-3 ผล วันละ 2 เวลา เข้าเย็นและต้องรับประทานต่อเนื่องกันอย่างน้อย 7-10 วัน จะช่วยไม่ให้ท้องผูก สำหรับขนาดที่ใช้รับประทานนั้นขึ้นกับคนธาตุหนัก ธาตุเบา บางคนรับประทาน 2 ผลต่อวันติดต่อกันเพียง 4-5 วัน-ใช้รักษาโรคระเคาะ โดยใช้กล้วยน้ำว้าสุกกอม ใช้กันในอินเดีย และในประเทศไทยบางท้องถิ่น โดยใช้กล้วยสุกกอมรับประทานครั้งละ 2 ผล วันละ 3 ครั้งก่อนอาหาร 1/2-1 ชั่วโมง ต้องรับประทานติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน จึงจะได้ผล การที่กล้วยสุกกอมสามารถช่วยระบายและเคลือบกระเพาะ เพราะในกล้วยสุกมีสารเพคติน (pectin) อยู่เป็นจำนวนมาก จะไปช่วยเคลือบผนังกระเพาะและไปช่วยเพิ่มปริมาณของอุจจาระ (bulk laxative) ไปช่วยดันผนังลำไส้ บีบไล่กากอาหารออกมา ทำให้มีการถ่ายออก นอกจากนั้นยังไปช่วยหล่อลื่นลำไส้ ลดอาการระคายเคือง การขับถ่ายจึงคล่องขึ้น

ในเด็กท้องผูก ให้กล้วยน้ำว้าสุกงอมแก่เด็กเล็ก โดยใช้ช้อนชูดผลกล้วยเบา ๆ เอาแต่เนื้อใส่ไม่เอา เพื่อให้ได้เนื้อกล้วยที่ละเอียด เป็นการง่ายในการที่จะย่อยได้หมดในเด็กเล็ก เพราะถ้าย่อยไม่หมดเด็กจะมีอาการท้องอืดเฟ้อ และไม่สบาย เนื่องจากเด็กยังมีน้ำย่อยอยู่น้อย ดังนั้นเมื่อเริ่มให้ครั้งแรก ให้ครึ่งละเพียง 1/2 ช้อนชา แล้วจึงค่อยๆ เพิ่มขึ้นทีละน้อยๆ ระวังอย่าให้มากเกินไป สำหรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 3 เดือน ไม่ควรให้กล้วย เพราะน้ำย่อยยังมีไม่มากพอ

กล้วยสุกใช้เป็นยาอายุวัฒนะ - มีการเตรียมยาอายุวัฒนะหลายวิธี แต่ที่ใช้กันทั่ว ๆ ไปนิยมใช้กล้วยสุกงอม รับประทานครึ่งละ 1-2 ผลก่อนนอนทุกคืนกับน้ำผึ้งเดือนห้า จะทำให้มีสุขภาพดี การที่ได้ผลดีเนื่องจากกล้วยสุกงอมและน้ำผึ้งมีฤทธิ์เป็นยาระบายอ่อน ๆ ทำให้มีการขับถ่ายทุกวัน เมื่อระบบการขับถ่ายดี ระบบอื่น ๆ ก็จะไปดีด้วย สำหรับคนเป็นโรคเบาหวานไม่ควรใช้ตำรับนี้

หัวปลี - นอกจากจะใช้เป็นอาหารแล้ว ในยาไทยเชื่อว่าเป็นตัวช่วยเพิ่มน้ำนม โดยปรุงเป็นแกงเลียงให้สตรีหลังคลอดรับประทาน-หัวปลีใช้ลดน้ำตาลในเลือด พบว่าในหัวปลีมีสารประกอบเป็นพวก triterpene หรือ steroid สามารถลดระดับน้ำตาลในเลือดได้

เหง้า - ลำต้นใต้ดินของกล้วยที่เรียกว่าเหง้า ใช้เป็นยาขับปัสสาวะ

เปลือกกล้วยหอมสุก ใช้รักษาเส้นเทา ฝ้าทำแตก โดยใช้เปลือกกล้วยหอมด้านที่อยู่ติดกับเนื้อ ทาถูบริเวณที่เป็นวันละ 3-4 ครั้ง ติดต่อกัน 5-7 วันจะเห็นผล โดยก่อนที่จะใช้เปลือกกล้วยหอมให้ใช้แปรงสีฟันขัดบริเวณที่แตกให้สะอาดก่อน

น้ำยางจากส่วนของกล้วย ใส่แผลห้ามเลือด และรักษาแผลสด การใช้ต้องระวังความสะอาด น้ำยางควรหยดจากส่วนของกล้วยใส่แผลโดยตรง การที่ใช้ยางกล้วยห้ามเลือด หรือรักษาแผลสดได้เพราะในน้ำยางมีสารฟลาโวนอยด์ (tannin)

ใบตองสด ที่ไม่แก่จะมีนวลสีขาว มีไขมันเคลือบอยู่ที่ผิวใบ รุ้สึกสิ้น สมัยก่อนใช้ใบตองปูให้คนเป็นฝีดาษ หรือคนที่อยู่ไฟแล้วแพ้พิษไฟนอน เนื่องจากใบตองลีนมีนวล เมื่อนอนบนใบตองผิวหนังที่พองหรือเป็นแผลไม่ติดบนใบตอง แต่ถ้านอนบนผ้าปูที่นอนหรือเสื่อผิวหนังที่พองหรือเป็นแผลจะติด ทำให้คนไข้ได้รับความเจ็บปวดทรมานมากเมื่อพลิกตัวในอินเดียและในไทย ใช้ใบตองอ่อนแทนผ้าพันแผล สำหรับคนไทยนิยมใช้ใบตองอ่อนที่ยังไม่คลี่เจาะรูเล็ก ๆ ด้วยเข็ม เอาด้านในของใบตองพันติดกับแผลได้เคยใช้ใบตองสดที่ไม่แก่ และไม่อ่อนเกินไป ปิดแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก ในโรงพยาบาลของรัฐ ปรากฏผลว่า ใช้ได้ผลดีกับแผลระดับ 1 และระดับ 2 ยังได้ทดลองใช้กับบริเวณที่ผ่าตัดผิวหนังไปปลูก

ที่อื่น (doner area) และบริเวณปลูกถ่ายหนัง (recipient area) ปรากฏผลว่าใช้ได้ แต่มีข้อเสียหลายข้อคือ ไม่สามารถใช้กับแผลไฟไหม้น้ำร้อนลวกระดับ 3 ไม่สามารถใช้กับอวัยวะบางส่วนเพราะใบตองจะลื่นไหล เช่น ตามนิ้วเท้า ซอกต่าง ๆ และเป็นภาระต้องเตรียม บ่อย ๆ จึงได้เลิกใช้ไป

อื่น ๆ ใช้เป็นอาหาร ผลกล้วยดิบ ใช้ใส่แกงเป็นผัก หรือรับประทานเป็นผักกับอาหารบางชนิด เช่น แหนมเนือง เป็นต้น

ผลกล้วยห่าม-สุก ใช้เตรียมเป็นอาหารหลายชนิด เช่น ทอด เชื่อม บวดชี ทำข้าวต้มมัด ตากแห้ง ฯลฯ และรับประทานเป็นผลไม้ที่มีคุณค่าสูง เนื่องจากในกล้วยสุกมีทั้งโปรตีน วิตามินหลายชนิด มีแร่ธาตุต่าง ๆ มีเส้นใย และอื่น ๆ นอกจากนั้นใช้เตรียมน้ำกล้วยหอมทำพินช์ ฯลฯ

ปลีกล้วย ใช้เป็นอาหาร เช่น ยำ แกงเลียง รับประทานกับผัดไทยและอื่น ๆ

แกนกลางของต้นกล้วย ใช้ปรุงอาหาร ทำทอหมก แกงเผ็ด แกงเลียง ฯลฯ

ต้นกล้วย เลี้ยงหมู ทำแพ ฯลฯ

ใบจากต้นบนดิน ใช้ทอผ้า ทำกระดาษ ทำสิ่งทออื่น ๆ เช่น กระเป๋า ตะกร้า ทำรองเท้า ฯลฯ

ทั้งต้นของกล้วย ใช้ในงานมงคลคู่กับต้นอ้อย เช่นใช้ในพิธียกเสาเอก พิธีแต่งงาน ฯลฯ

กาบต้นกล้วย ใช้ทำกระทงแทนโพน ใช้ปักดอกไม้ ช่วยในการลอยตัวของกระทง จักเป็นเส้นตากแห้ง ใช้สานเป็นเครื่องใช้ เช่น ตะกร้า กระเช้า ฯลฯ

ใบตองสด ใช้ห่อของ ใช้ทำงาน “ใบตอง” เป็นงานประดิษฐ์ที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของไทยเช่นบายศรี กระทง และอื่น ๆ

ใบตองแห้ง ใช้ห่อผลไม้บนต้น ป้องกันสัตว์และแมลงศัตรูพืชรบกวน ช่วยบ่มผลไม้ให้สุกเร็วและทำให้ผิวของผลไม้สวย ใช้ฆวนบุหรี ใช้ห่อในการตอนกิ่งไม้

ก้านใบ จักเป็นเส้นๆ ใช้เป็นเชือก และทำของเด็กเล่น

ยางกล้วย ใช้เป็นลีย้อม และสีระบายบนผ้า

ผลกล้วยสุกบางชนิด ใช้ประกอบพิธีบวงสรวง เช่น พิธียกพระภูมิเจ้าที่ ไหว้ครู ฯลฯ ได้แก่ กล้วยน้ำไท

ปลูกเป็นไม้ประดับ ปลูกง่ายสวยงาม เช่น กล้วยบัว กล้วยพัด ฯลฯ กล้วยเป็นพืชที่มีประโยชน์มากมาย ทุกส่วนใช้ประโยชน์ได้ ผลมีคุณค่าทางอาหารสูง ทั้งราคาย่อมเยา นอกจากนั้นส่วนของกล้วยสามารถ ใช้รักษาโรคได้หลายโรค การปลูกไม่จำเป็นต้องใช้พื้นที่มาก ปลูกง่าย การปลูกกล้วยนอกจากมี ประโยชน์ดังกล่าวแล้วยังช่วยทำให้สภาพดินที่ไม่สมบูรณ์นั้นดีขึ้น และยังช่วยลดมลภาวะลงได้ โดย การใช้ส่วนของต้นกล้วย เช่น ใบตอง กาบกล้วย ต้นกล้วยแทนโฟมและพลาสติก ซึ่งเป็นวัสดุที่ ก่อให้เกิดมลภาวะมาก ถ้าเรารู้จักนำส่วนของกล้วยมาใช้ให้เป็นประโยชน์ก็จะช่วยทำให้สิ่งแวดล้อม เกิดความสมดุลขึ้นด้วย (ศาสตราจารย์เพอร์ เหมือนวงษ์ญาติ, thaikasetart, 2556)

ภาพที่ 1 ภาพต้นกล้วยและใบตองในบริเวณบ้าน ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์

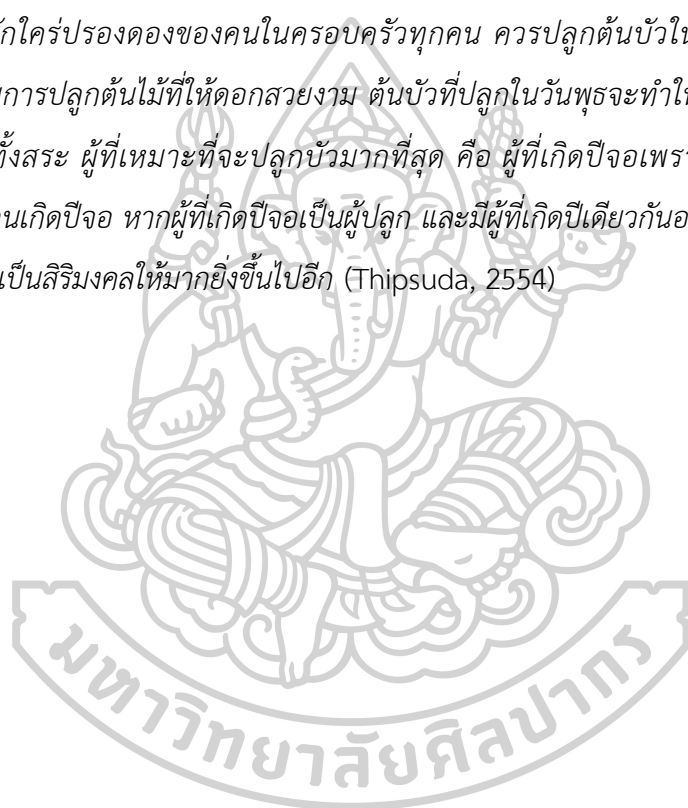

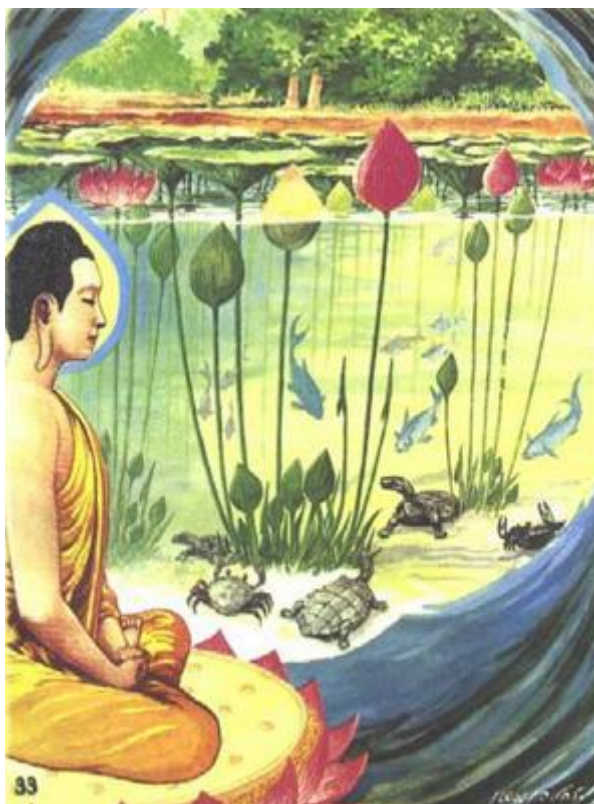
บัว บัวเป็นชื่อเรียกของไม้น้ำที่มีใบลอยหรือชูพ่นน้ำ ดอกหลากสีเห็นได้ทั่วไปตามแหล่งน้ำที่เรา ๆ ท่าน ๆ รู้จัก ที่จริงแล้วมีการกล่าวถึงไม้น้ำชนิดนี้มานานมากแล้ว ในแหล่งอารยธรรมต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งมีความเกี่ยวข้องหรือมีหลักฐานเป็นภาพปรากฏตามแหล่งวัฒนธรรมสำคัญมากมาย ทั้งในอียิปต์ เมโสโปเตเมีย จีน อินเดีย ฯลฯ อุบลชาติ และปทุมชาติ ก็เป็นชื่อเรียกของบัวเช่นกัน แต่เป็นชื่อเรียกคำกลางๆ ที่มีรากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤต “อุบลชาติ” แปลงมาจากคำว่า อุบล หรือ อุตุพล ในภาษาบาลีสันสกฤต หมายถึง บัวกินสาย บัวก้านอ่อน บัวผ่น บัวเฟื่อน บัวขาบ ที่นักพฤกษศาสตร์จัดอยู่ในวงศ์ (Family) เดียวกัน คือ Nymphaeaceae ชื่อสามัญในภาษาอังกฤษคือ Waterlily ส่วน “ปทุมชาติ” นั้น แปลงมาจากคำว่าปทุม หรือ ปทุม ในภาษาบาลีสันสกฤต หมายถึง บัวหลวง หรือบัวก้านแข็ง นักวิทยาศาสตร์จัดอยู่ในวงศ์ (Family) คือ Nelumbonaceae ชื่อสามัญในภาษาอังกฤษคือ Lotus

“บัว” ราชนิแห่งไม้น้ำ นักพฤกษศาสตร์ได้จัดสกุล (genus) ของไม้น้ำที่คนไทยเรียกว่า “บัว” หรือ อุบลชาติ ไว้ในวงศ์ Nymphaeaceae เพราะลักษณะของใบและดอกที่ชูช่ออยู่เหนือน้ำ และความงามของดอกบัวที่เบ่งบานประจักษ์ความงามของหญิงสาวหรือเจ้าสาว คำว่า “Nymph” มาจากรากศัพท์ภาษาอังกฤษแปลว่า “สาวน้อย” (beautiful Young Woman) หรือ “แม่เทพธิดาที่อยู่ในน้ำ” และจากลักษณะเด่นอื่น ๆ นอกเหนือจากความงามของบัว อาทิ บัวมีหลากสีหลายพันธุ์ ดอกมีสารพัดสีบางพันธุ์มีดอกสีน้ำเงิน ซึ่งพบได้ยากในไม้ดอกอื่น ๆ แม้แต่ในดอกเดียวกันก็อาจมีหลายสี หรือบางพันธุ์มีการเปลี่ยนสีของดอกไปเรื่อย ๆ ตามระยะเวลาการบาน ดอกบัวยังไม่เหมือนพืชชนิดอื่นอีกที่เมื่อดอกบานแล้วก็บานเลย แต่ดอกบัวจะบานแล้วก็หุบเมื่อหุบแล้วก็บานได้ใหม่อีก ดอกบัวบางพันธุ์ยังมีกลิ่นหอม นอกจากนี้บัวยังเป็นพืชที่ปลูกได้ง่ายและดูแลง่าย สามารถขึ้นเองได้ตามธรรมชาติ สมญาของบัวที่ได้รับว่าเป็น “ราชินีแห่งไม้น้ำ” ทั้งหมด จึงมีความเหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง (Wanvisa Phomanee, 2554)

สัญลักษณ์และความเชื่อเรื่องบัว บัวมีมาตั้งแต่ สมัยพุทธกาล ซึ่งมีตำนานกล่าวว่า หอมชิวโกมารภักจีได้ปฐจาจากดอกบัว ถวายแด่ องค์สมเด็จพระพุทธเจ้า แก้อาการอ่อนเพลีย ถือว่าดอกบัวเป็น ดอกไม้ประจำศาสนาพุทธตามพุทธประวัติพบว่า บัวมีส่วนเกี่ยวข้องตั้งแต่ เมื่อพระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้และปรินิพาน เมื่อครั้งที่พระพุทธเจ้า ได้ทรงตรัสรู้แล้ว แต่เนื่องจากพระธรรมที่พระองค์ทรงบรรลุนั้นมีความละเอียดอ่อน สุขุมคัมภีรภาพ ยากต่อบุคคลจะรู้ เข้าใจและปฏิบัติได้ ทรงพิจารณาอย่างลึกซึ้ง แล้วทรงเห็นว่าบุคคลในโลกนี้มีหลายจำพวก บางพวกสอนได้ บางพวกสอนไม่ได้ เปรียบเสมือนบัวสี่เหล่า คนไทยส่วนใหญ่มักจะใช้ดอกบัว ในการบูชาพระอยู่เสมอ แต่บัวที่เรานิยม

ปลูกไว้ภายในบ้าน เพื่อความเป็นสิริมงคล คือ บัวหลวง บัวผัน บัวฝรั่ง บัวสาย และบัวกระดังง์ ความเชื่อในทางพุทธศาสนา ตั้งแต่สมัยโบราณว่า ดอกบัวก็เหมือนกับคนเรานี่เอง ดอกบัวที่ชูดอกพ้นจากผิวน้ำขึ้นมารับแสงสว่างได้นั้นก็เหมือนกับผู้ที่หลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งปวง กลายเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ด้วยธรรม ซึ่งถือเป็นความหมายอันลึกซึ้ง และเป็นมงคลยิ่งนัก คนโบราณจึงมีความเชื่อว่า ครอบครัวใดที่ปลูกบัวเอาไว้ประจำบ้านก็จะช่วยให้คนครอบครัวนั้น มีจิตใจที่บริสุทธิ์ สะอาด และเบิกบานแจ่มใส เช่นเดียวกับดอกบัว และยิ่งเชื่ออีกว่า สายใยของบัวที่ยืดยาวนาน คือสายสัมพันธ์ของครอบครัว จะทำให้ทุกคนมีความห่วงใยรักใคร่ และผูกพันต่อกันอย่างแนบแน่น ครอบครัวนั้นก็จะมีแต่ความสุข เพราะความรักใคร่ปรองดองของคนในครอบครัวทุกคน ควรปลูกต้นบัวในวันพุธเพราะวันพุธนั้นเหมาะสำหรับการปลูกต้นไม้ที่ให้ดอกสวยงาม ต้นบัวที่ปลูกในวันพุธจะทำให้บัวผลิดอกบานสะพรั่งงดงามไปทั่วทั้งสระ ผู้ที่เหมาะสมที่จะปลูกบัวมากที่สุด คือ ผู้ที่เกิดปีจอเพราะต้นบัวนั้น เป็นต้นไม้ประจำปีของคนเกิดปีจอ หากผู้ที่เกิดปีจอเป็นผู้ปลูก และมีผู้ที่เกิดปีเดียวกันอาศัยอยู่ภายในบ้าน ก็จะช่วยเพิ่มความเป็นสิริมงคลให้มากยิ่งขึ้นไปอีก (Thipsuda, 2554)

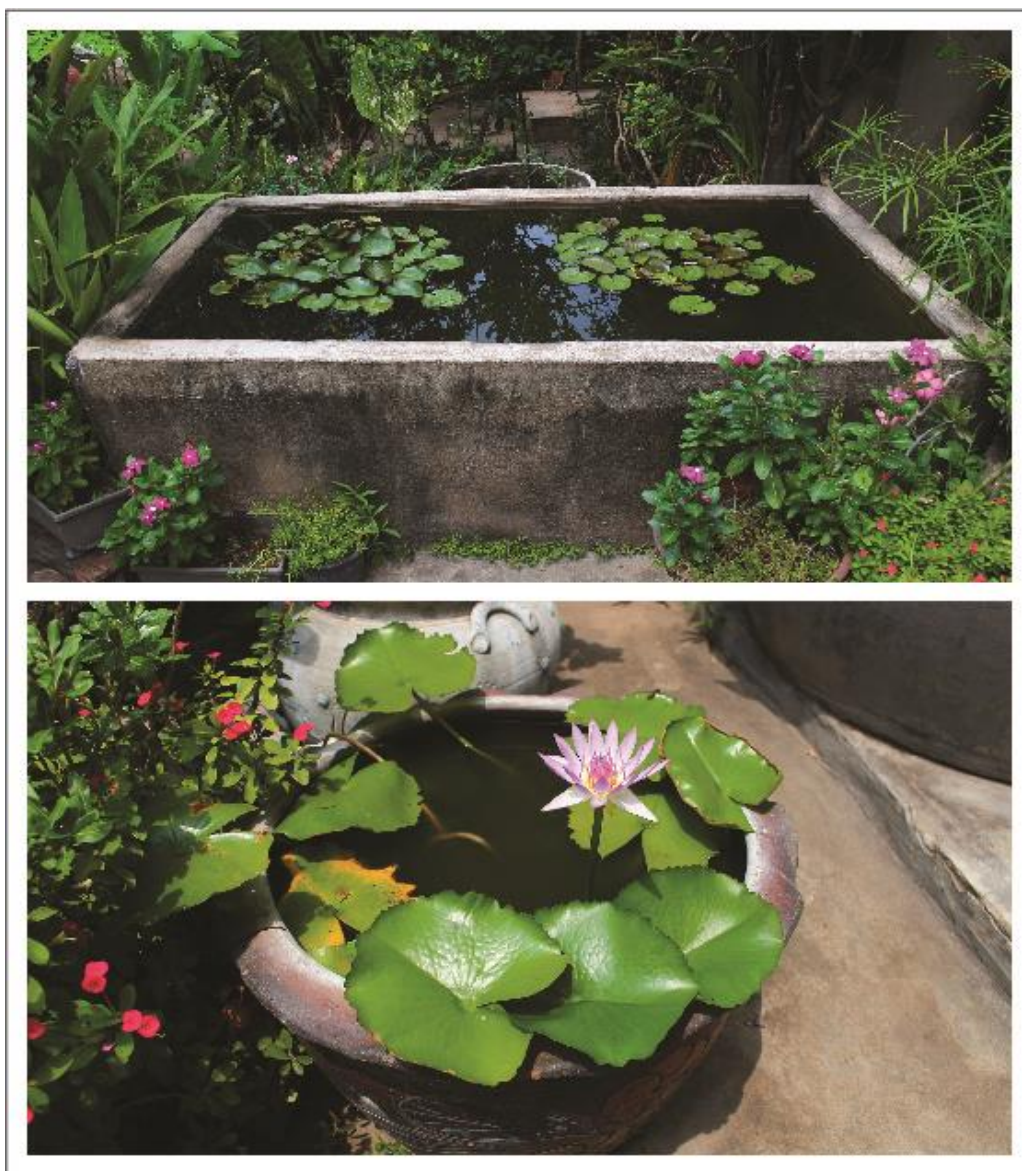

ภาพที่ 2 ภาพบัวสี่เหล่าที่เป็นปริศนาความเชื่อทางศาสนาพุทธ
 เข้าถึงเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2565
 เข้าถึงได้จาก <https://thipsuda.files.wordpress.com/2011/08/22092.jpg>

บัว เป็นพืชพรรณไม้ที่อยู่ภายในบ้านและอยู่ในบริเวณบ่อเลี้ยงปลาเล็ก ๆ ข้าพเจ้าในวัยเด็กชอบไปยืนจ้องมองปลาที่อยู่ในบ่อเลี้ยงและก็มีบัว ดอกบัวที่เป็นเหมือนบ้านให้เหล่าปลาตัวเล็กเหล่านั้น ด้วยจังหวะลีลาการแหวกว่ายของปลาที่ว่ายผ่านช่องว่างระหว่างใบบัวที่ทั้งอยู่บนผิวน้ำหรือใต้น้ำข้าพเจ้ารู้สึกได้ถึงความงดงามที่อิสระและจินตนาการว่ามันไม่ได้อยู่ภายในน้ำแต่เหมือนกับกำลังแหวกว่ายไปในอากาศที่ดูทั้งเย็นและมีอิสระ จากสิ่งเหล่านี้จึงทำให้ข้าพเจ้าได้นึกย้อนคิดและสนุกตามประสาเด็กที่ฟังจะนึกคิดได้ตามศักยภาพแห่งวัย

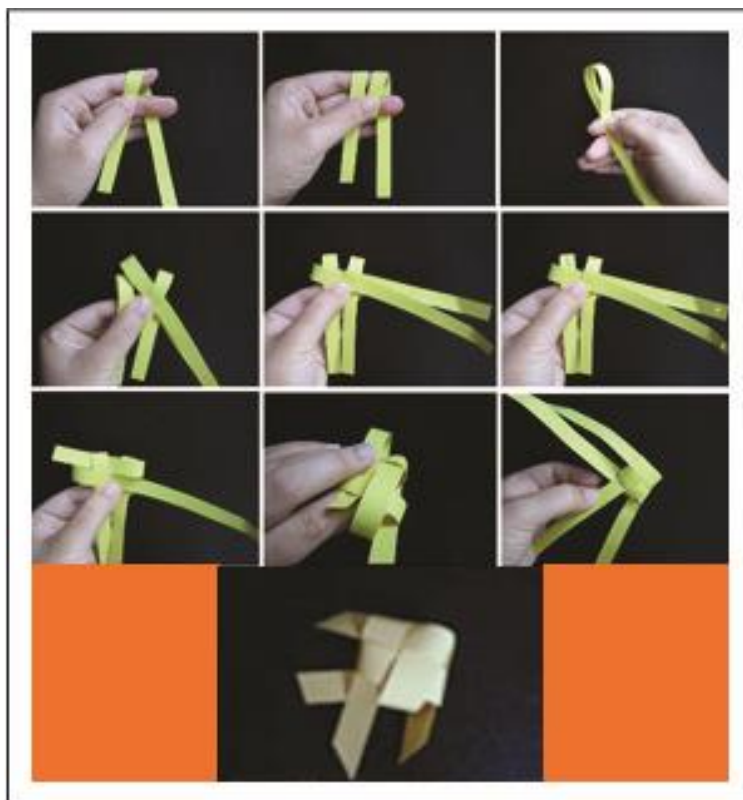
ภาพที่ 3 ภาพบัวในอ่างที่อยู่ในบริเวณบ้าน ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์

ปลาทะเพียนสาน การสานปลาทะเพียนใบลานเป็นอาชีพเก่าแก่ที่ทำสืบต่อกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ นานกว่า 100 ปี โดยสันนิษฐานว่าชาวไทยมุสลิมซึ่งล่องเรือขายเครื่องเทศอยู่ตามแม่น้ำเจ้าพระยา และอาศัยอยู่ในเรือเป็นผู้ประดิษฐ์ปลาทะเพียนสานด้วยใบลานขึ้นเป็นครั้งแรก แรบงบันดาลใจอาจจะมาจากความรู้สึกผูกพันอยู่กับท้องน้ำ สิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวและความคุ้นเคยกับรูปร่างหน้าตาของปลาทะเพียนเป็นอย่างดี โดยใช้วัสดุจากท้องถิ่น เช่น ใบมะพร้าว ใบลาน ใบตาล

ปลาตะเพียนที่สานด้วยใบลานในสมัยก่อนนั้นไม่สวยงามและมีขนาดใหญ่โต เช่น ปัจจุบันนี้ ปลาตะเพียนรุ่นแรกที่สร้างขึ้นเรียกว่า “ปลาโบราณ” โดยจะทำเป็นตัวปลาขนาดเล็กๆ ขนาด 1-3 ตัวเท่านั้น ปลาตะเพียนใบลานมักทำด้วยสีเหลืองซีดๆ ทำด้วยวัตถุดิบตามธรรมชาติที่เรียกว่า “รงค์” ผสมกับน้ำมันวานิช แล้วนำไปเสียบไม้สำหรับทอแขวนเลย และปลาตะเพียนใบลานในสมัยก่อนยังมีจำนวน น้อยมากถ้าเทียบกับปัจจุบัน

ปลาตะเพียนใบลาน เป็นงานหัตถศิลป์ฝีมือชาวมุสลิมในท้องที่ท่า วาสูกกรี บ้านหัวแหลม ที่อยู่คู่อยุธยามาเป็นเวลาร่วมร้อยปีจนถึงวันนี้ ก็ยังนับได้ว่าอยุธยาเป็นแหล่งผลิตปลาตะเพียนสานใบลานใหญ่ที่สุดในประเทศคน ไทยคุ้นเคยและใกล้ชิดกับปลาตะเพียนมานานแล้ว สมัยก่อนเชื่อกันว่า ปลาตะเพียนเป็นสัญลักษณ์แห่งความอุดมสมบูรณ์ เพราะช่วงที่ปลาโตเต็มที่กินได้อร่อยเป็นช่วงที่ข้าวตกรวงพร้อมเก็บเกี่ยวพอดีเรียกว่าเป็นช่วง “ข้าวใหม่ปลามัน” ด้วยความเชื่อในเรื่องดังกล่าว จึงมีผู้นิยมนำใบลานแห้งมาสานขดกันเป็นปลาตะเพียนจำลองขนาดต่างๆ แล้วผูกเป็นพวงๆ แขวนไว้เหนือเปลนอนของเด็กอ่อนเพื่อให้เด็กดูเล่น และถือเป็นสิ่งมงคลสำหรับเด็ก เท่ากับบอวยพรให้เด็กเจริญเติบโตมีฐานะมั่งคั่งอุดมสมบูรณ์ดุจปลาตะเพียนในฤดูข้าวตกรวง บ้างก็มีความเชื่อว่า ปลาตะเพียนเป็นสิ่งสิริมงคล ทำให้เงินทองไหลมาเทมา บ้างก็ว่าหากบ้านไหนแขวนปลาตะเพียนไว้หน้าบ้านจะทำให้บ้านนั้นมั่งมีศรีสุข ทำมาค้าขึ้น นอกจากนี้ปลาตะเพียนยังมีนัยยะที่บ่งบอกถึงเรื่องความขยันหมั่นเพียรอีกด้วย ปลาตะเพียนสานเป็นเครื่องแขวนที่ประกอบด้วยชิ้นส่วนสำคัญ 6 ชิ้นคือ กระโຈມ แม่ปลา กระทงเกลือ ปักเป้า ใบโพธิ์และลูกปลา มี 2 ชนิด คือ ชนิดที่เขียนเป็นลวดลาย ตกแต่งสวยงามสำหรับแขวนเหนือเปลลูกผู้มีบรรดาศักดิ์ และชนิดเป็นสีใบลานเรียบๆ ไม่มีการตกแต่งอย่างใดใช้แขวนเหนือเปลลูกชาวบ้านธรรมดาสามัญ ปลาตะเพียนใบลานที่มีลวดลายสีสันต่างๆ อย่างที่เห็นในปัจจุบัน เป็นปลาตะเพียนที่ประดิษฐ์ขึ้นใหม่ในสมัยรัชกาลที่ 5 สืบทราบได้เป็นเลาๆ ว่าหลวงโยธาทู ข้าราชการเกษียณผู้มีนิวาสสถานอยู่ใกล้สะพานหัน ตำบลวังบูรพา กรุงเทพฯ เป็นผู้ประดิษฐ์คิดทำให้สวยงามขึ้น แล้วนำออกจำหน่ายตามงานวัดต่างๆ นับแต่นั้นมาคนก็หันมานิยมปลาตะเพียนสานกันมากขึ้น ปัจจุบันความนิยมการสานปลาตะเพียนไปแขวนเปลให้เด็กอ่อนอาจจะเหลือน้อยมาก แต่ทว่ากลายเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนและสร้างรายได้ให้ครอบครัวได้เป็นอย่างดี (หัตถกรรมไทย, 2553)

ภาพที่ 4 ภาพแสดงขั้นตอนการสานปลาคะเพียน

เข้าถึงเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 256

เข้าถึงได้จาก <https://thailandhandmadebuu.wordpress.com/2010/07/25/>

เมื่อตอนข้าพเจ้ายังเด็ก เมื่อวันใดที่บ้านจะต้องใช้มะพร้าวในการประกอบอาหาร วันนั้น ข้าพเจ้าก็จะมีโอกาสได้นั่งดูยายสานปลาคะเพียนจากใบมะพร้าวที่หยิบติดมือมาเพื่อหลานด้วยเหตุ เพราะอยากให้หลานอยู่ใกล้จะได้หยิบจับสิ่งของของช่วยงานในบ้านโดยมีรางวัลคือปลาคะเพียนสานที่ทำ มาจากใบของต้นมะพร้าวเป็นรางวัล สิ่งนี้จึงกลายเป็นช่วงเวลาดีๆที่เกิดขึ้นกับข้าพเจ้าและได้กลับมา กลายเป็นรูปลักษณ์เชิงสัญลักษณ์ทางเนื้อหาของผลงานที่เป็นนัยแห่งความสอดคล้องเชื่อมโยงกับ ความทรงจำความสุขในอดีตที่นำไปสู่การก่อรูปเกิดเป็นมวลรูปปลาคะเพียนสานที่ร่องลอยอยู่ในพื้นที่ สมมติแห่งปัจเจกในจินตนาการ อันเป็นตัวแทนของความเป็นเด็กและความสุขหรือเป็นความหมาย ทางนามธรรมของรูปสัญลักษณ์ปลาคะเพียนของผลงานชุดวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 5 ภาพปลาทะเียนสานจากใบมะพร้าว

เข้าถึงเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2565

เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=e4U95MR3g1E>

อิทธิพลจากแนวคิดทฤษฎีกลไกสมองกับความคิดสร้างสรรค์

กล่าวได้ว่าทฤษฎีกลไกสมองกับความคิดสร้างสรรค์นั้นมีความสำคัญต่อการสื่อความหมายทางนามธรรมผ่านการสร้างสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ หัวข้อ “พื้นที่ความสุขจากของเล่นธรรมชาติในวัยเด็ก” ซึ่งสามารถอธิบายความสำคัญพอสังเขปได้ ดังนี้

อนึ่งการศึกษาระบบและกลไกการทำงานในประเด็นเรื่องสมองสองซีกของมนุษย์เริ่มในปี ค.ศ. 1960 โดยโรเจอร์ สเพอร์รี่ (Roger Sperry) ผู้เชี่ยวชาญ ด้านประสาทวิทยา (Neurobiologist) จากสถาบันเทคโนโลยีแห่งแคลิฟอร์เนีย (California Institute of Technology) ได้ศึกษาระบบและโครงสร้างการทำงานของสมองโดยทำการทดลองกับคนไข้ที่แกนเชื่อมสมอง สองซีก คือ คอร์ปัส แคลโลซัม (Corpus Collosum) ได้รับความเจ็บป่วยหลังการผ่าตัดปรากฏว่าสมองทั้งสองซีก เรียนรู้และแยกจากกันทำให้เขาค้นพบความแตกต่างในการทำงานระหว่างสมองซีกซ้าย (Left Hemisphere) และสมองซีกขวา (Right Hemisphere) ซึ่งสมองทั้งสองซีกจะทำงานกลับข้างกัน (Bilaterally Symmetrical) กล่าวคือ สมองซีกซ้ายจะสั่งงานการเคลื่อนไหวของร่างกายทางด้านขวาและสมองซีกขวาจะสั่งงานการเคลื่อนไหว ของร่างกายทางด้านซ้ายและเขาได้รับรางวัลโนเบลในปี ค. ศ. 1981 (Theodore, 1997 : 323-324)

หน้าที่สมองซีกซ้ายและซีกขวา ในชีวิตประจำวันขณะที่มนุษย์กำลังคิดจะพบว่าสมองทั้งสองซีกทำงานร่วมกันแต่จะแสดงลักษณะเด่นออกมาแตกต่างกันไปตามความถนัดของแต่ละคน ตัวอย่างเช่น ถ้าเราไปถามเส้นทางของผู้ที่ถนัดสมอง ซีกซ้ายเขาจะอธิบายว่า “จากจุดนี้ให้เดินตรงไปจนถึงสี่แยกแล้วเลี้ยวขวาจะถึงสถานีรถไฟ” แต่ถ้าเราไปถามผู้ที่ถนัดสมองซีกขวาเขาจะอธิบายว่า “จากจุดที่คุณยืนอยู่ให้เดินตรงไปจะผ่านปั้มน้ำมันแล้วจึงถึงสี่แยกที่มีสัญญาณไฟจราจรให้เลี้ยวขวาก็จะถึงสถานีรถไฟ” นั่นคือ ตัวอย่างการทำหน้าที่ของสมองทั้งสองซีกที่แตกต่างกัน ซึ่งหน้าที่ของสมองทั้งสองซีกมีรายละเอียดดังนี้ (Elkhonon et al., 1994 : 371-374; สรวงมนต์ สิทธิสมาน, 2542 : 39-42; พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์, 2544 : 23-27)

สมองซีกซ้าย (Left Hemisphere) หรือที่นักวิทยาศาสตร์เรียกว่า “สมองแห่งเหตุผล” (Rational Brain) จะทำหน้าที่ควบคุมการคิดการหาเหตุผล การแสดงออกเชิงนามธรรมที่เน้นรายละเอียด เช่น การนับจำนวนเลข การบอกเวลาและความสามารถในการเรียบเรียงถ้อยคำที่เหมาะสม เป็นต้น เพื่อวิเคราะห์แปลความหมายข้อมูลจัดระบบแต่ละขั้นตอนอย่างมีเหตุผลและสร้าง

ข้อสรุปจากข้อมูลที่เป็นสัญลักษณ์ ทางภาษา คณิตศาสตร์ รวมถึงการเก็บความจำในรูปของภาษา ด้วยเหตุนี้ผู้ที่ถนัดสมองซีกซ้ายจะเป็นผู้ชอบ ใช้เหตุผล ชอบเรียนรู้จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ เป็นนักวางแผนงาน เป็นคนชอบวิเคราะห์ และมักทำอะไรทีละอย่างเป็นขั้นตอนอย่างละเอียด สามารถที่จะแสดงความรู้สึกของตนเองได้อย่างชัดเจน แต่เกี่ยวกับความคิดและอารมณ์ความรู้สึกจะค่อนข้างมีความคิดด้านลบเพราะมีความระมัดระวังมากไปจึงสามารถเรียนรู้จากความผิดพลาดประกอบการงานจนประสบความสำเร็จได้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าสมองซีกซ้ายจะมีหน้าที่ในการใช้ภาษา (Language) การคิดเชิงตรรกะ (Logic) การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ (Critical thinking) ตัวเลข (Numbers) และความมีเหตุผล (Reasoning)

สมองซีกขวา (Right Hemisphere) หรือที่นักวิทยาศาสตร์เรียกว่า “สมองแห่งสัญชาตญาณ” (Intuitive Brain) จะทำหน้าที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ การจินตนาการ การสังเคราะห์ ความซาบซึ้งในดนตรีและศิลปะ ความสามารถในการหยั่งหามิติต่าง ๆ และการใช้ประโยชน์จากรูปแบบและรูปทรงเรขาคณิต ดังนั้นการที่คนเราสามารถคิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ได้นั้น เกิดจากการทำงานของสมองซีกขวานี้เอง โดยการจัดทำข้อมูลจากประสาทสัมผัสหลายอย่างที่รับเข้ามาเพื่อจัดภาพรวมสิ่งของการควบคุมการมองเห็น การบันทึก ความจำจากการฟัง และการเห็นและมองสิ่งต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้ผู้ที่ถนัดสมองซีกขวาจะเป็นคนที่ใช้สัญชาตญาณ เพื่อการหยั่งรู้ การเข้าใจ และการมองเห็นความสัมพันธ์อันเป็นความรู้ใหม่ และสามารถใช้ความรู้เดิมมาให้เกิดผล สิ่งที่เป็นความรู้ใหม่ ด้วยเหตุนี้การประมวลผลของสมองซีกขวาก็จะอยู่เหนือขอบเขตของความคิดและเหตุผล โดยจะแสดงผลออกมาในรูปของสัญชาตญาณ การหยั่งรู้หรือความรู้สึกสั่งห้ามซึ่งไม่มีเหตุผล แต่ถ้าตัดสินใจไปตามนั้นแล้วมักจะถูกต้องเพราะมองเห็นทุกอย่างเป็นภาพรวมจึงสามารถทำอะไรหลาย ๆ อย่างในเวลาเดียวกัน เพราะผู้ที่ถนัดการใช้สมองซีกขวาจะมองแบบองค์รวมก่อนและจึงพิจารณาแยกย่อยทำให้งานประสบความสำเร็จ เนื่องจากเห็นความสัมพันธ์ที่คนอื่นมองไม่เห็น

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าสมองซีกขวาจะมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับจิตใจและความรู้สึกของมนุษย์ เช่น ความตระหนักรู้ในตนเอง (Self - Awareness) ความเห็นใจผู้อื่น (Empathy) ความน่าเชื่อถือ (Trust) อารมณ์ (Emotion) การสื่อสารไม่ใช้จิตสำนึก (Nonconscious communication) ความน่าดึงดูด (Attachment) และการแสดงอารมณ์ออกทางสีหน้า (Recognition of Emotional Faces) เป็นต้น

สมองสองซีกกับความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่นักจิตวิทยาและนักประสาทวิทยาต่างให้ความสนใจศึกษาค้นคว้ามา อย่างยาวนานเพื่อหาที่มาของความคิดสร้างสรรค์ว่าเกิดได้อย่างไรซึ่งสิ่งที่ได้ศึกษาและรู้มานานแล้วว่าความคิด สร้างสรรค์เกิดขึ้นที่สมองซีกขวาเท่านั้น แต่ขณะนี้ได้มีการศึกษาการทำงานของสมองพบว่า หากพยายามจะคิด สร้างสรรค์โดยใช้สมองซีกขวาแต่เพียงด้านเดียว ก็จะได้แต่ความคิดที่พูดได้แต่ทำไม่ได้ ด้วยเหตุนี้การเกิดความคิด สร้างสรรค์จึงเกิดจากการทำงานของสมองซีกซ้ายและซีกขวาดังนี้ (เสาวนีย์ พิสิฐานุสรณ์, 2553 : ออนไลน์) ดังนี้แห่งปริบทชุดความรู้เหล่านี้

1. การคิดแก้ปัญหาจะเริ่มจากการใส่ใจในข้อมูลเดิมที่มีอยู่และวิธีแก้ปัญหาที่เคยใช้มาก่อน ซึ่งเป็นการทำงานของสมองซีกซ้าย

2. เมื่อใช้วิธีตามข้อ 1 แล้ว ยังไม่พบคำตอบที่ต้องการสมองซีกซ้ายและสมองซีกขวาจะเริ่มทำงาน ร่วมกัน คือ

2.1 สมองซีกขวาจะใช้เครือข่ายระบบประสาทในสมองซีกนี้พยายามคิดหาความคิดเก่า ๆ ที่เราอาจลืมไปแล้ว แต่อาจจะเป็นประโยชน์กับการคิดแก้ปัญหาในครั้งนี ทำให้ข้อมูลเก่า ๆ ที่ถูกเก็บอยู่ในสมองจนลืมไปแล้วซึ่งในตอนแรกเราไม่ได้คิดถึงเพราะดูไม่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เรากำลังคิดแก้ไขแต่กลับผุดขึ้นมาอย่างมากมายที่สมองซีกซ้ายซึ่งกำลังพยายามคิดหารูปแบบใหม่ ๆ อยู่เสมอ

2.2 สมองซีกซ้ายเมื่อพบความเชื่อมโยงของข้อมูลเก่า ๆ กับวิธีคิดใหม่ ๆ ก็จะรีบคว้าจับความคิด ที่เพิ่งผุดขึ้นมาขึ้นไว้นั้นไว้นั่นก่อนที่จะลืมไปอีก

2.3 ในทันทีที่ตนเองสมองจะเปลี่ยนจากการไม่สนใจมาเป็นการจดจ่อสนใจในข้อมูลนั้นอย่างรวดเร็วและในเวลาเพียงชั่วแวบสมองจะรวมความคิดเล็ก ๆ เหล่านั้นเข้าด้วยกันแล้วสังเคราะห์กลายเป็นความคิดใหม่ขึ้นจนรับรู้ว่าเป็นก็คือ ช่วงเวลาที่สมองของเราตระหนักว่าได้ค้นพบความคิดใหม่แล้ว

จากที่กล่าวมาข้างต้นความคิดสร้างสรรค์เกิดจากการทำงานร่วมกันของสมองซีกซ้ายและซีกขวาดังนั้น การคิดอย่างสร้างสรรค์จะเกิดกับคนที่สามารถระดมการใช้สมองทั้งสองซีกได้อย่างเชี่ยวชาญ และยังสมองทั้งสองซีกทำงานร่วมกันได้มากเท่าใดจะยิ่งมีความคิดสร้างสรรค์ได้มากเท่านั้น ดังที่เร็กซ์และคณะ (Rex et al., 2013 : online) นักประสาทวิทยาจาก มหาวิทยาลัยนิวเม็กซิโก (University of New Mexico) กล่าวว่า ใครที่ขยันทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์อยู่เสมอจะเรียนรู้วิธีระดม

การใช้เครือข่ายการคิดสร้างสรรค์ ของสมองได้เร็วยิ่งขึ้นและดียิ่งขึ้นเรื่อย ๆ เพราะสิ่งที่ทำอย่างสม่ำเสมอจนกลายเป็นนิสัยนั้นจะค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงรูปแบบของระบบประสาทของสมองเพื่อให้ใช้ทั้งสองซีกได้ดียิ่งขึ้น

สมองมนุษย์แบ่งออกเป็นสองซีกด้วยแกนเชื่อมสมอง คือ คอร์ปัส แคลโลซัม (Corpus Collosum) เป็นสมองซีกซ้ายและซีกขวา ซึ่งต่างมีบทบาทหน้าที่ต่างกันโดยสมองซีกซ้ายจะมีหน้าที่ในการการใช้ภาษา (Language) การคิดเชิงตรรกะ (Logic) การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ (Critical thinking) ตัวเลข (Numbers) และ ความมีเหตุผล (Reasoning) ส่วนสมองซีกขวาจะเกี่ยวข้องกับ ความตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) ความเห็นใจผู้อื่น (Empathy) ความน่าเชื่อถือ (Trust) อารมณ์ (Emotion) การสื่อสารที่ไม่ใช้จิตสำนึก (Nonconscious communication) ความน่าดึงดูด (Attachment) และการแสดงอารมณ์ออกทางสีหน้า (Recognition of Emotional Faces) ในขณะที่มนุษย์กำลังคิดสมองสองซีกจะมีการเชื่อมโยงกัน การทำงาน ร่วมกัน เพียงแต่จะมีรูปแบบการประมวลผลต่างกันโดยเซลล์ประสาทเพียงหนึ่งเซลล์ในสมองซีกขวาสามารถสร้างเส้นใยประสาทออกจากตัวเพื่อติดต่อเชื่อมไปยังเซลล์ประสาทอื่น ๆ ได้อย่างมากมายมหาศาล ในขณะที่เซลล์ประสาทของสมองซีกซ้ายจะไม่ค่อยยอมเชื่อมโยงกับเซลล์อื่นที่มีหลักทางตรรกะต่างกัน ดังนั้น การคิดจึงไม่ค่อยคิดนอกกรอบและความคิดสร้างสรรค์มักจะไม่เกิดขึ้นในสมองส่วนนี้ แต่จากการศึกษาการทำงานของสมองสองซีกกับความคิดสร้างสรรค์พบว่า ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้ จะต้องมีการประสานหน้าที่ร่วมกันของสมองสองซีกโดยเริ่มจากสมองซีกซ้ายคิดแก้ปัญหาด้วยข้อมูลเดิม ๆ ที่มีอยู่ เมื่อไม่พบคำตอบที่ต้องการสมองซีกซ้ายและซีกขวาก็จะเริ่มทำงานร่วมกัน สมองซีกขวาจะคิดค้นหาข้อมูลเก่า ๆ ที่ผุดขึ้นมาในสมองซีกซ้ายอย่างมากมาย ในทันทีที่นั้นเองสมองจะเปลี่ยนจากการไม่สนใจมาเป็นการจดจ่อสนใจในข้อมูลนั้นอย่างรวดเร็ว และในเวลาเพียงชั่วแวบสมองจะรวมความคิดเล็ก ๆ เหล่านั้นเข้าด้วยกันแล้วสังเคราะห์กลายเป็นความคิดใหม่ได้อย่างสร้างสรรค์ ผู้ที่สามารถระดมการใช้สมองทั้งสองซีกทำงานร่วมกันได้มากเท่าใดจะยิ่งมีความคิดสร้างสรรค์ได้เกิดขึ้นมากเท่านั้น และการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นการทำงานของสมองทั้งสองซีกจะเป็นไปตามทฤษฎีพหุปัญญาของการ์ดเนอร์ (Gardner) ได้เน้นความสามารถทางปัญญา 9 ด้านกับการฝึกทักษะสมองซีกซ้ายและซีกขวาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปัญญาญา วรวัฒน์ชัย, 2559)

จะเห็นได้ว่า บทความที่กล่าวมาข้างต้นนี้ สามารถแยกแยะวิเคราะห์ความหมายของคำวาทกลไกสมองกับความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างเป็นระบบชัดเจน สอดคล้องเชื่อมโยงกันและให้คุณค่าทาง

ความหมายของสาระประเด็นเรื่องราว เนื้อหาทางนามธรรมแห่งพื้นที่ความสุขจากของเล่นธรรมชาติ ในวัยเด็กในบริบทของการวิจัยและสร้างสรรค์ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

อิทธิพลจากผลงานภาพยนตร์

กล่าวได้ว่าภาพยนตร์ก็เป็นอีกสื่อความบันเทิงในอีกนัยหนึ่งที่เป็นทางเลือกของข้าพเจ้าที่ถูกเลี้ยงดูให้อยู่แต่ภายในอาณาเขตบ้านในวัยเด็ก จึงทำให้ภาพยนตร์มีส่วนช่วยเติมเต็มความสุขและเปิดโลกแห่งจินตนาการให้กว้างมากยิ่งขึ้น ภาพยนตร์จึงเป็นอีกหนึ่งแรงบันดาลใจเชิงข้อมูลในการสร้างสรรค์และให้อิทธิพลทางด้านรูปแบบในการสร้างสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์

สตาร์วอร์ (Star Wars) เป็นภาพยนตร์ในปี ค.ศ. 1977 และเป็นภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยมอย่างมากจากผู้คนทั่วโลก เพราะด้วยเนื้อหาที่พูดถึงสงครามในจักรวาลและภาพสุดจะเกินจินตนาการของภาพยนตร์ในยุคนั้นจึงทำให้ภาพยนตร์เรื่องนี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อตัวข้าพเจ้า ด้วยสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏให้เห็นล้วนเป็นสิ่งแปลกใหม่มากสำหรับข้าพเจ้า “สตาร์วอร์” จึงเป็นภาพยนตร์แนวไซไฟ แฟนตาซีหรือเป็นภาพยนตร์สุดล้ำจินตนาการในยุค 70

ภาพยนตร์บอกเล่าเรื่องราวของสงครามจักรวาลที่มีชั่วอำนาจอยู่สองฝ่ายนั่นคือ ซิสและสาธารณรัฐกาแลคติก ที่ทั้งสองคอยทำสงครามโดยที่มีเหล่าอัศวินกาย เจได คอยสนับสนุนฝ่ายสาธารณรัฐต่อสู้เพื่อสันติภาพและความยุติธรรมของจักรวาล โดยเนื้อหาของภาพยนตร์มีจำนวนภาคที่ยาวนานมาก แต่ตัวภาพยนตร์ก็ยังสามารถอยู่ได้ร่วมกับทุกยุคทุกสมัย จุดเด่นสำคัญที่ดึงดูดให้ผู้คนต่างพากันหลงใหลในภาพยนตร์เรื่องนี้ก็คงจะเป็นเหล่านักรบเจไดผู้ที่มีดาบลำแสง (Light Saber) ที่ล้ำจินตนาการ บรรยากาศของอวกาศที่พื้นที่เป็นสนามรบของสงครามเหล่าสิ่งมีชีวิตหลากหลายเผ่าพันธุ์ และหุ่นยนต์ที่น่าตื่นตาตื่นใจของสายตาผู้ชมในยุคนั้น

สตาร์วอร์ Star war เป็นภาพยนตร์ที่ข้าพเจ้าได้รับชมครั้งเมื่อยังเป็นเด็กผ่านช่องทางวิดีโอ เรื่องราวในภาพยนตร์นำพาเข้าไปสู่โลกของอวกาศที่แสดงออกมาให้เป็นรูปธรรมพร้อมกับเนื้อหาอันเป็นนัยของจินตนาการและเรื่องราวที่สนุกสนานน่าติดตามจึงเป็นในอีกนัยหนึ่งเชิงแรงบันดาลใจจากภาพยนตร์เรื่องนี้ที่ได้จุดประกายความคิดและสร้างจินตนาการตามที่ไร้ขอบเขต หรือเป็นข้อมูลเชิงอิทธิพลที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์

บรรยากาศในภาพยนตร์ได้เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อผลงานชุดวิทยานิพนธ์นี้โดยเฉพาะการสร้างพื้นที่ที่โน้มน้าวความรู้สึกการเป็นพื้นที่แห่งสภาวะอันไร้ขอบเขตของอวกาศ หรือเป็นพื้นที่สมมติเชิงสัญลักษณ์ทางเนื้อหาที่ให้ความหมายทางนามธรรมเป็นเหมือนกับการได้ร่องรอยแบบสภาวะไร้น้ำหนักอยู่ในห้วงอวกาศส่วนตัวในจินตนาการ ซึ่งเป็นนัยแห่งสาระผลงานที่ได้อิทธิพลจากบรรยากาศพื้นที่อวกาศที่สร้างความประทับใจและความตื่นต้นกับสิ่งที่เกินจริงต่อการจินตนาการตาม และยังประทับใจเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ความแตกต่างระหว่างภาพยนตร์และผลงานศิลปะภาพพิมพ์ชุดวิทยานิพนธ์ คือ ในภาพยนตร์จะเป็นนัยของการสื่อสารความบันเทิงแห่งเรื่องราววิทยาการทางเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยไปไกลกว่าโลกของความจริง แต่ทว่าสาระประเด็นที่นำเสนอผ่านสื่อแห่งผลงานคือความจริงของธรรมชาติที่ถูกสร้างสรรค์ด้วยการจินตนาการให้เป็นเสมือนอยู่ในสภาวะที่ร่องรอยอยู่ในพื้นที่สมมติตามเจตนาในบริบทรูปแบบของสิ่งต่าง ๆ หรือสร้างความเป็นไปได้ก็เพราะจินตนาการของตนเอง แต่ทว่าเรื่องราวเนื้อหาของภาพยนตร์ที่มีสิ่งมีชีวิตหรือวัตถุซึ่งมีรูปลักษณ์และสัณฐานที่แปลกประหลาดมากมายก็ได้กลับกลายมาเป็นข้อมูลเชิงแรงบันดาลใจในการก่อรูปเกิดเป็นรูปแบบของวัตถุที่จินตนาการขึ้น ซึ่งด้วยเพราะจากการได้รับการกระตุ้นเร้าเชิงปะทะกับความรู้สึกสะท้อนอารมณ์และจิตใจนั่นเอง

ภาพที่ 6 ภาพหน้าปกและภาพประกอบเนื้อเรื่อง (บางส่วน) ของภาพยนตร์เรื่อง สตาร์วอร์ (Star Wars)
 เข้าถึงเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2565
 เข้าถึงได้จาก <https://www.starwars.com/films/star-wars-episode-iv-a-new-hope>

อิทธิพลด้านรูปแบบทางศิลปกรรมและจากศิลปิน

ผลงานศิลปะอันเป็นวัตถุทางศิลปะหรือนัยอีกในหนึ่ง คือ รูปแบบของผลงานที่ก่อรูปเกิดจากเรื่องราวเนื้อหา (ความหมาย ความคิด) ที่มีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกและเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ดังนั้นการรับรู้และการมีประสบการณ์ต่าง ๆ ย่อมมีการมองเห็นหรือเป็นความรู้สึกสะท้อนอารมณ์และจิตใจจากสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของข้าพเจ้านั้นตลอดช่วงชีวิตล้วนได้รับแรงบันดาลใจทางเรื่องราวเนื้อหาจากประสบการณ์ชีวิตของตนเองเป็นสำคัญและโดยนัยนี้เรื่องราวเนื้อหา หรือแรงบันดาลใจจึงเป็นสิ่งที่โน้มนำไปสู่การสร้างสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานในบริบทของพื้นที่ “ความสุข” อันเกิดจากประสบการณ์ของชีวิตที่ถูกเลี้ยงดูในวัยเด็ก และการเสพลือความบันเทิงจากภาพยนตร์ รวมไปถึงสภาพแวดล้อมภายในบ้านที่อยู่อาศัย หรืออีกนัยหนึ่งอิทธิพลของแรงบันดาลใจสำคัญ คือ ความประทับใจผลงานศิลปะที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบผลงานในบริบทของแนวทางศิลปะ “กึ่งนามธรรม” ซึ่งเป็นรูปแบบศิลปะที่เริ่มบิดเบือนหรือลดทอนรายละเอียดความเป็นจริงไปจากศิลปะเหมือนจริงด้วยการตัดทอนรูปทรงของสิ่งต่าง ๆ แต่ทว่ายังคงเค้าโครงเดิมของสิ่งต่าง ๆ (ต้นแบบ) อยู่ กล่าวได้ว่าศิลปะกึ่งนามธรรมต้องอาศัยจินตนาการในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้รูปแบบในสิ่งนั้นก่อเกิดกลายเป็นรูปทรงทางศิลปะที่น่าสนใจรวมไปถึงให้อารมณ์และความรู้สึกที่ไม่จำเจทั้งเนื้อหาและรูปแบบของผลงาน โดยนัยนี้การประกอบสร้างสรรค์ที่สร้างอัตลักษณ์ความเป็นปัจเจกแห่งตัวตนและสร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพของผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ซึ่งนัยเหล่านี้สามารถวิเคราะห์แตกประเด็นเชิงอิทธิพลด้านรูปแบบทางศิลปกรรมและจากศิลปิน ดังนี้

ทินกร กาษรสุวรรณ เป็นศิลปินร่วมสมัยของไทยปัจจุบันดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์ประจำของภาควิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยภาพรวมของแนวทางผลงานจะสื่อถึงเรื่องราวเนื้อหาของ “ชีวิตในชนบทไทย” อันเป็นสัมฤทธิ์ผลจากการกระบวนการเทคนิคภาพพิมพ์โลหะร่องลึก รูปลักษณะของผลงานจัดอยู่ในบริบทแนวผลงานกึ่งนามธรรม ซึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปินอาศัยใช้กลวิธีทางทัศนศิลป์ด้วยการผสมผสานรูปทรงในบริบทต่าง ๆ จากธรรมชาติอันได้แก่สิ่งของเครื่องใช้ที่สร้างขึ้นเองโดยนำมาจัดองค์ประกอบใหม่เพื่อสร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพแห่งความสัมพันธ์ที่ให้เป็นกลุ่มก้อนของโครงสร้างบ้างมีส่วนที่เป็นรูปทรงจากธรรมชาติจริงกับส่วนที่ศิลปินจินตนาการสร้างขึ้นใหม่ ที่แสดงถึงความขัดแย้งในธรรมชาติหรือให้ก่อเกิดเป็นรูปทรงที่ผนวกเข้าด้วยกันอย่างสมดุลเป็นดุลยภาพเชิงสุนทรีย

และก่อเกิดเป็นรูปทรงในแบบเฉพาะตนเองของศิลปิน เพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึกที่แปลกใหม่แตกต่างไปจากบริบทเดิม

กล่าวคือสิ่งที่ส่งผลหรือเป็นอิทธิพลที่ข้าพเจ้าได้รับในด้านการสร้างสรรค์ คือ แนวทางผลงานรูปแบบกึ่งนามธรรมที่ให้ความสำคัญกับการลดทอนรูปทรงเดิมและการผสมสื่อวัสดุจากธรรมชาติอันเป็นเจตนานำเสนอรูปลักษณ์แห่งจินตภาพของจินตนาการซึ่งความแตกต่างในผลงานของ ทินกร กาศสุวรรณ และข้าพเจ้านั้นคือประเด็นสาระเรื่องการสื่อภาษาทางอารมณ์ความรู้สึกหรือเป็นภาพของจิตใจที่ข้าพเจ้าต้องการสื่อสารเนื้อหาที่ให้ความหมายทางนามธรรมของความสุขจากจินตนาการในแบบที่พอเพียงโดยไม่พึ่งพาผู้อื่นเปรียบเป็นเสมือนการค้นหาและสร้างความสุขด้วยตนเองที่สื่อแสดงผ่านพื้นที่เชิงสภาวะแห่งความสุขในแบบปัจเจกหรือสร้างเพื่อนในจินตนาการ ด้วยการใช้กลวิธีทางทัศนศิลป์และภาษาของศิลปะเป็นเครื่องมือให้ก่อรูปเกิดเป็นรูปทรงของเล่นธรรมชาติในวัยเด็กในพื้นที่สมมติของจินตนาการภายใต้บรรยากาศของน้ำหนักเข้มในการสร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพของผลงาน ที่เน้นนำความรู้สึกเสมือนลอยเคื่องวานิ่งสงบอันเป็นวัตถุแห่งความสุขสุนทรีย์หรือเพื่อนเล่นในจินตนาการวัยเด็ก

ภาพที่ 7 ผลงานของ ทินกร กาษรสุวรรณ

เข้าถึงเมื่อ 9 มีนาคม 2565 เข้าถึงได้จาก <https://monwic.com/th/art/lifestyle-in-thai-country/>

ชื่อผลงาน

วิถีชีวิตไทยในชนบท

ขนาด

76 x 100 เซนติเมตร

เทคนิค

ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง

พ.ศ. 2536

ภาพที่ 8 ผลงานของ ทินกร กาษรสุวรรณ
 เข้าถึงเมื่อ 9 มีนาคม 2565 เข้าถึงได้จาก <https://monwic.com/th/art/lifestyle-in-thai-country-3/>

ชื่อผลงาน	วิถีชีวิตไทยในชนบท 3
ขนาด	89 x 107 เซนติเมตร
เทคนิค	ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)
ปีที่สร้าง	พ.ศ. 2536

ซิดซีสลอฟ เบคซิงส์กี (Zdzislaw Beksinski) จิตรกรชาวโปแลนด์ เกิดในปี ค.ศ. 1929 เมืองซานุค ประเทศโปแลนด์ เบคซิงส์กีได้เข้าศึกษาด้านสถาปัตยกรรม ในปี 1947 และจบการศึกษา ในปี 1955 เบคซิงส์กี เป็นศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบดิสโทเปีย (Dystopia) อันเป็นรูปแบบของแนวนวนศิลปะที่สื่อแสดงถึงความเสื่อมถอย ความหวาดกลัวและความโหดร้ายรุนแรง ซึ่งรูปแบบผลงานของเขามักให้ความสำคัญกับการสร้างนัยยะแห่งพื้นที่ว่างกับวัตถุที่จัดเด่นในภาพโดยเขาจะอาศัยใช้รูปทรงของวัตถุสิ่งของ มนุษย์ หรือสถาปัตยกรรมเป็นองค์ประกอบหลักของผลงาน และวัตถุอารมณ์ความรู้สึกถึงความเสื่อมสลายของวัตถุนั้น ๆ ด้วยผนวกกับการสื่อแสดงออกผ่านลักษณะของพื้นผิวที่ชัดเจนรวมไปถึงการใช้สีที่ให้ความรู้สึกถึงความหม่นหมองภายใต้สัจฐานรูปทรงที่บิดเบี้ยว ผิดเพี้ยน หรือมีความแปลกไปจากความเป็นจริง

กล่าวคือ ด้วยรูปแบบผลงานที่มีเอกลักษณ์อันเป็นปัจเจกและให้ความสะท้อนอารมณ์และจิตใจ ซึ่งนัยนี้เองเองที่ให้ความแรงบันดาลใจเชิงอิทธิพลกับผลงานของข้าพเจ้าโดยเฉพาะในด้านองค์ประกอบและการแสดงความหมายทางนามธรรมผ่านพื้นที่ว่างในผลงาน ด้วยลักษณะของการเขียนภาพที่เจตนาเน้นรูปทรงของวัตถุให้มีขนาดใหญ่เกินความเป็นจริงรวมทั้งการปรับเปลี่ยนลดทอนรูปทรงที่ต่างไปจากเดิม หรือสร้างมุมมองทัศนียภาพภูมิทัศน์เชิงอุดมคติจินตนาการที่แปลกตาด้วยการใช้ค่าน้ำหนักและโทนสีภายในภาพ อันเป็นแนวทางวิธีการที่ข้าพเจ้าประทับใจ ผนวกกับในประเด็นเรื่องขนาดของรูปทรงวัตถุ ระยะและกลวิธีในบริบทต่าง ๆ ล้วนเป็นนัยของการจัดวางองค์ประกอบที่สื่อผ่านรูปลักษณ์อย่างชัดเจน

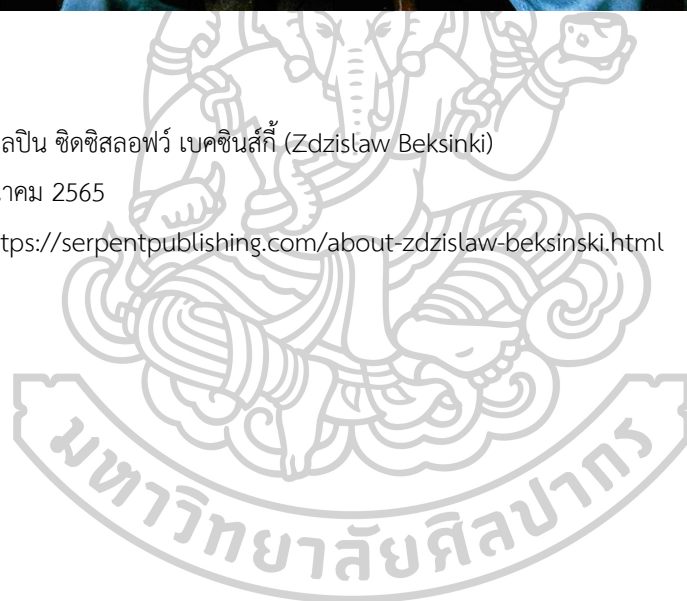

©Agencja Gazeta

ภาพที่ 9 ภาพศิลปิน ซิดซีสลอฟว์ เบคซินส์กี (Zdzisław Beksiński)

เข้าถึงเมื่อ 9 มีนาคม 2565

เข้าถึงได้จาก <https://serpentpublishing.com/about-zdzislaw-beksinski.html>

ภาพที่ 10 ผลงานของ ซิดซีสลอฟว์ เบคซินส์กี (Zdzisław Beksiński)
 เข้าถึงเมื่อ 9 มีนาคม 2565
 เข้าถึงได้จาก http://www.artnet.com/artists/zdzislaw-bekinski/untitled-Lq65EANEbMys8_u1YS7h7g2

ชื่อผลงาน	Untitled
ขนาด	60 x 74 เซนติเมตร
เทคนิค	จิตรกรรมสีน้ำมัน
ปีที่สร้าง	ค.ศ. 1974

ภาพที่ 11 ผลงานของ ซิดซีสลอฟ เบคซินส์กี (Zdzisław Beksiński)

เข้าถึงเมื่อ 9 มีนาคม 2565

เข้าถึงได้จาก http://www.artnet.com/artists/zdzislaw-bekski/bez-tytu%C5%82u-QxCHLO2JK4Q9YSy_PTrx6g2

ชื่อผลงาน	Untitled
ขนาด	91 x 91 เซนติเมตร
เทคนิค	จิตรกรรมสีน้ำมัน
ปีที่สร้าง	ค.ศ. 1978

อองรี รูโซ (Henri Rousseau) เป็นจิตรกรชาวฝรั่งเศสของสมัยอิมเพรสชันนิสม์สมัยหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 19 ผู้มีลักษณะการเขียนแบบศิลปะปะนาอีฟ (Naïve art) อองรี รูโซเกิดที่เมืองลาวัลในปี ค.ศ. 1844 ภาพที่เป็นที่รู้จักกันดีที่สุดหลายภาพเป็นภาพป่าดิบ แม้ว่าศิลปินเองจะไม่เคยออกจากฝรั่งเศสไปเห็นป่าดิบด้วยตาของตนเองก็ตาม ลักษณะการวาดของศิลปินจะดูราบเรียบและที่มีลักษณะเหมือนวาดโดยเด็กทำให้ได้รับการวิจารณ์ และมักทำให้ผู้ดูออกจะตกตลึง หรือเอะหะย่น นักวิจารณ์กล่าวว่าแม้ว่าจะมีลักษณะที่ดูง่ายคล้ายการเขียนของเด็ก แต่ก็เป็นลักษณะที่แสดงความมีความสามารถสูงในการเขียนลักษณะดังกล่าว

กล่าวคือ รูปแบบผลงานที่มีเอกลักษณ์และรูปแบบที่สื่อสารอย่างไม่ซับซ้อนที่แสดงออกอย่างชัดเจน ซึ่งนับนี้เองเองที่ให้แรงบันดาลใจเชิงอิทธิพลกับผลงานของข้าพเจ้าโดยเฉพาะในด้านการใช้สีเส้นในผลงานที่และแสดงความหมายในรูปธรรมผ่านภาพผืนป่าและท่อนสีเขียวที่เป็นเอกลักษณ์ด้วยลักษณะของการเขียนภาพที่เน้นรูปทรงเรียบง่ายเข้าใจง่ายของสิ่งมีชีวิตตามอุดมคติความคิดของศิลปินหรือสร้างมุมมองทัศนียภาพภูมิทัศน์ทางธรรมชาติและสีเส้นของพืชพรรณธรรมชาติอย่างเรียบง่ายและน่าสนใจ จึงเป็นแนวทางวิธีการที่ข้าพเจ้าประทับใจ ในประเด็นเรื่องท่อนสีธรรมชาติในผลงานล้วนเป็นนัยของการสร้างสรรค์ผลงานจากสิ่งที่รับรู้จากรูปธรรมของธรรมชาติและสื่อความหมายอย่างเป็นเอกลักษณ์และตรงไปตรงมาอย่างชัดเจน

ภาพที่ 12 ผลงานของ อ็องรี ฌูว์เลียง เฟลิกซ์ รูโซ (Henri Julien Félix Rousseau)

เข้าถึงเมื่อ 9 มีนาคม 2565

เข้าถึงได้จาก <https://art-p9.blogspot.com/2010/12/henri-rousseau.html?fbclid=IwAR2C-pvyQbIXfbjSxkCp8yiyWPLFFnnWVZ5KmZ2oQ6YxNQ6kGoGiKnyGGs0>

ชื่อผลงาน

The Hungry Lion Throws Itself on the Antelope.

ขนาด

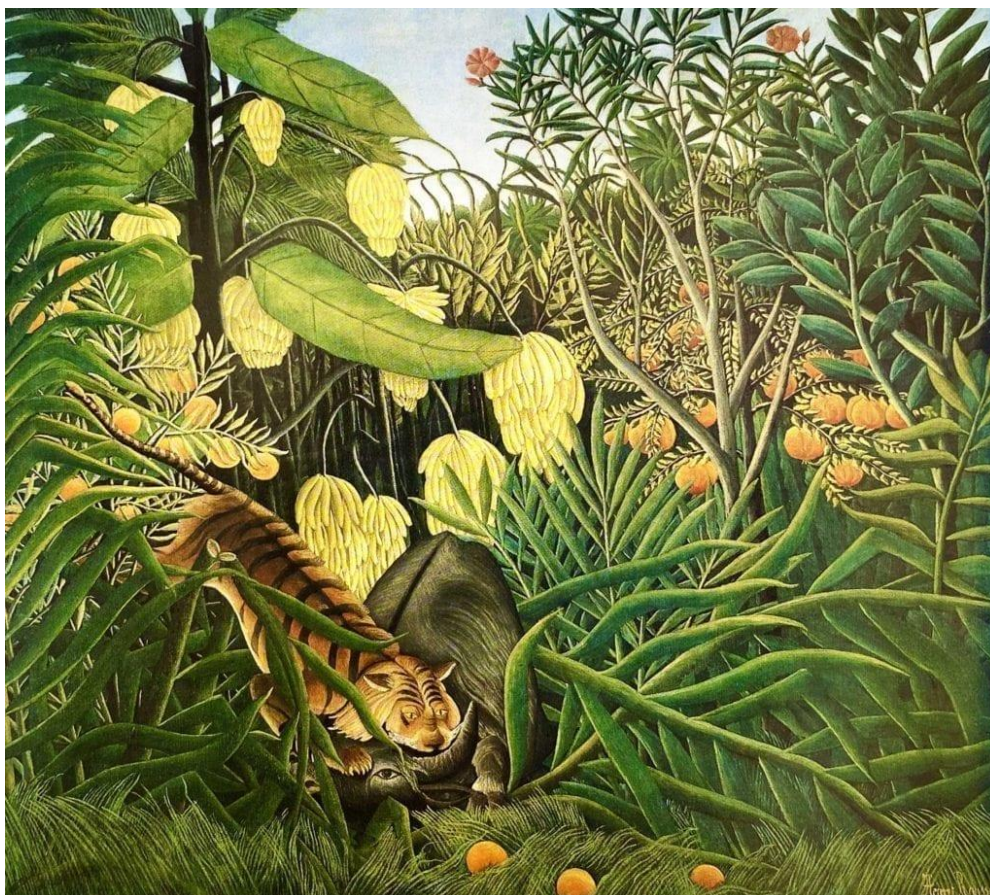
200 x 301 เซนติเมตร

เทคนิค

จิตรกรรมสีน้ำมัน

ปีที่สร้าง

ค.ศ. 1905

ภาพที่ 13 ผลงานของ อ็องรี ฌูว์เลียง เฟลิกซ์ รูโซ (Henri Julien Félix Rousseau)

เข้าถึงเมื่อ 9 มีนาคม 2565

เข้าถึงได้จาก <https://art-p9.blogspot.com/2010/12/henri-rousseau.html?fbclid=IwAR2C-pvyQblXfbjSxkCp8yiyWPLFFnnWVZ5KmZ2oQ6YxNQ6kGoGiKnyGGs0>

ชื่อผลงาน   Fight Between a Tiger and a Buffalo.

ขนาด   170 x 189.5 เซนติเมตร

เทคนิค   จิตรกรรมสีน้ำมัน

ปีที่สร้าง   ค.ศ. 1908

สรุปผลที่ได้จากการศึกษา

อนึ่งจากประสบการณ์ชีวิตในช่วงเวลาวัยเด็กที่ผ่านวิธีการเลี้ยงดูจากผู้เป็นพ่อและแม่ที่มอบความรักความห่วงใยหรือให้ความปลอดภัยแก่ตัวข้าพเจ้าที่เนื่องด้วยเพราะจากบริบทสภาพแวดล้อมในชุมชนที่อยู่อาศัยซึ่งไม่เอื้ออำนวยแก่การเจริญเติบโตมาอย่างเหมาะสมในสายตาของพ่อ-แม่ “ผู้ปกครอง” อันเป็นเหตุปัจจัยทำให้เกิดเป็นประสบการณ์ต่าง ๆ ผ่านวิถีทางการดำเนินชีวิต หรือเป็นรูปแบบของชีวิตภายในอาณาเขตบ้าน ที่ตนเองต้องแสวงหาวิธีการสร้างความสุขตามวุฒิภาวะและศักยภาพแห่งวัยเด็กจากสิ่งที่มีอยู่รอบ ๆ ตัว หรือจากสภาพแวดล้อมภายในบ้าน โดยนัยนี้เป็นประสบการณ์และความทรงจำที่ถักทอทบทวีจนกลายเป็นหลักคิดกับชีวิตในประเด็นของวิธีการค้นหาสร้างความสุขให้กับตนเองจากสิ่งที่มีเพื่อพึงพาสิ่งที่อยู่รอบตัวเป็นช่องทางเชิงสื่อหรือเครื่องมือให้โน้มไปสู่ความสุขที่ไม่ต้องวิ่งตามหา แต่ทว่าเป็นความสุขในแบบที่พอเพียงที่สร้างขึ้นด้วยตนเอง ซึ่งนัยเหล่านี้ได้กลับกลายเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งผนวกกับอิทธิพลเชิงแรงบันดาลใจจากบริบทช่องทางต่าง ๆ เช่น อิทธิพลสภาพแวดล้อมภายในบ้าน อิทธิพลจากผลงานภาพยนตร์ อิทธิพลด้านรูปแบบของศิลปกรรมและจากศิลปิน ซึ่งอิทธิพลบริบทช่องทางต่าง ๆ ดังกล่าวล้วนสอดคล้องเชื่อมโยงกับ อิทธิพลจากแนวคิดทฤษฎีกลไกสมองกับความคิดสร้างสรรค์ที่ให้ประเด็นสาระถึงในระบบการทำงานที่สัมพันธ์กันระหว่างสมองซีกซ้ายและสมองซีกขวา ที่นิยามว่าเป็นระบบความคิดความรู้สึกรับรู้หรือการแสดงออกแบบ “ภาวะวิสัย-อัตวิสัย” ซึ่งการแสดงออกในแบบ “ภาวะวิสัย” นั้นอันเป็นการใช้ “ปรีชาญาณ” หรือสมองซีกซ้ายที่มุ่งเน้นความคิดแบบตรรกะและเหตุผลที่สื่อแสดงออกผ่านรูปลักษณะความเป็นวัตถุอย่างเป็นกลางและไม่แสดงตัวตน ส่วนแนวคิดแบบ “อัตวิสัย” นั้นเป็นการใช้ “ปัญญาญาณ” ของจิตใจหรือสมองซีกขวาที่มุ่งเน้นการแสดงอารมณ์และความรู้สึกภายใน หรือแสดงบุคลิกตัวตนเชิงจิตวิญญาณโดยสื่อผ่านสัญลักษณ์ โดยนัยของอิทธิพลต่าง ๆ เหล่านี้เป็นระบบของการสร้างสรรค์งานศิลปะในแบบปัจเจกที่ซึ่งเชื่อมโยงกับเจตนาของแนวความคิดที่ต้องการถ่ายทอดรูปธรรมแห่งความสุขในพื้นที่จินตนาการด้วยกระบวนการทางทัศนศิลป์ ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ และในการศึกษาวิจัยสร้างสรรค์ผลงานได้วิเคราะห์ตีความข้อมูลต่าง ๆ อันเป็นส่วนสำคัญให้ต้องศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบด้วย เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจถึงความ เป็นมาและความสำคัญของปัญหา หรือแรงบันดาลใจและใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานที่สร้างองค์ความรู้แก่ข้าพเจ้าและส่งต่อไปสู่เพื่อนมนุษย์สังคมไทยปัจจุบันที่มักจะละเลยมองข้ามความสุขที่เรียบง่ายจากสิ่งที่มี หรือให้คุณค่ากับสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ รอบตัวที่เป็นพลังและกำลังใจ

หรือเชื้อเพลิงคอยขับเคลื่อนให้ดำเนินชีวิตได้ก้าวต่อไปบนความ “พอเพียง” อย่างมีความสุขในแต่ละวันของการก้าวเดินไปข้างหน้าของชีวิต

กล่าวได้ว่าขั้นตอนการค้นคว้าและศึกษาข้อมูลเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ เป็นขั้นตอนการทำงานที่สำคัญซึ่งต้องสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ที่โน้มไปสู่การให้ประเด็นทางศิลปะหรือเพื่อการสื่อเนื้อหาความหมายทางนามธรรมที่ลึกซึ้งแห่งสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ อันเป็นส่วนสำคัญที่ให้ผลสัมฤทธิ์ของการวิจัยสร้างสรรค์ดำเนินไปอย่างเป็นระบบภายใต้หัวข้อ “พื้นที่ความสุขจากของเล่นธรรมชาติในวัยเด็ก” ซึ่งเป็นรูปธรรมแห่งความสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์และเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้วย

บทที่ 3

ขั้นตอนการศึกษาและกระบวนการสร้างสรรค์

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์หัวข้อ “พื้นที่ความสุขจากของเล่นธรรมชาติในวัยเด็ก” เป็นการสร้างสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ ที่สื่อสารด้วยการแสดงออกทางสัญลักษณ์ หรือให้เป็นรูปแทนเชิง “พื้นที่และของเล่นจากธรรมชาติรอบตัวในจินตนาการ” ซึ่งเป็นเสมือนเพื่อนเล่นในความคิดและความรู้สึกผ่านรูปลักษณ์ของ “ของเล่นสานสิ่งของที่ชีวิตหาได้ง่ายตามธรรมชาติ” ท่ามกลางพื้นที่ “สีดำ” ที่เป็นเสมือนบรรยากาศยามค่ำคืนซึ่งเป็นเวลาที่สรรพชีวิตได้พักผ่อนจากการใช้ชีวิตในช่วงเวลากลางวัน พื้นที่บรรยากาศยามค่ำคืนเป็นเหมือนที่หลบหลีกความวุ่นวายจากปัญหาต่างๆของการดำเนินชีวิต จึงอุปมาเปรียบเสมือนเป็นพื้นที่ “พักใจ” ที่ปล่อยวางให้ตนเองได้มีอิสระทั้งในเชิงความคิดและจินตนาการเพื่อนึกถึงเรื่องราวที่เป็นรอยประทับแห่งความทรงจำและความสุขที่ทำให้จิตใจที่อ่อนล้าจากปัญหาต่าง ๆ ได้พักรวมไปถึงให้กลับกลายเป็นเชื้อเพลิงในการเติมเต็มสร้างพลังกำลังใจมีสติรู้เท่าทันและอยู่เหนือปัญหาด้วยสติปัญญาตนเองโดยไม่ต้องถวิลหาความหวังเพื่อพึ่งพิงพึ่งพาสิ่งอื่นใด หรือก็คือ ความสุขที่เกิดขึ้นได้โดยไม่ต้องซื้อหานั้นคือ ความสุขแบบ “พอเพียง” สาระโดยนัยนี้จึงอาศัยใช้กลวิธีของการสร้างมิติลวงตาบนพื้นระนาบสองมิติของผิวพื้นภาพ และเป็นกายภาพแห่งวัตถุทางศิลปะหรือรูปแบบอันมีนัยเป็นบริบทแห่งศิลปะร่วมสมัยในระบบปัจเจกหรือเรื่องราวเนื้อหา (ความหมาย ความคิด) รูปแบบและเทคนิควิธีการ ซึ่งนัยนี้เป็นสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการเทคนิคภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio) ที่สร้างรายละเอียดของ “รูปทรง แสง และเงา” และคำนำหน้าด้วยภาษาของศิลปะหรือทัศนธาตุ ให้ก่อเกิดเป็นรูปแบบของผลงาน หรือสัญลักษณ์ของเนื้อหาที่ให้ความหมายทางนามธรรมนั่นเอง ซึ่งนัยเหล่านี้ที่สื่อความหมายผ่านรูปลักษณ์ในรูปแบบ “ของเล่นจากธรรมชาติในจินตนาการ” เพื่อเป็นเสมือนตัวแทนความสุขความทรงจำครั้งในอดีตแต่ละช่วงเวลาที่แตกต่างกันและสะท้อนนัยถึงชีวิตอันเรียบง่ายที่เห็นสิ่งต่าง ๆ รอบตัวก็สามารถโน้มไปสู่การสร้างความสุขเพื่อเติมเต็มพลังทางจิตใจได้ อันเป็นเจตนาของแนวความคิดที่ทำให้ก่อรูปเกิดเป็นพื้นที่แห่งความสุขในจิตใจ หรือเปรียบเป็นเสมือนพื้นที่ของการหลบหลีกซ่อนเร้นจากโลกของความเป็นจริงที่ต้องแข่งขันกับเขาเปรียบเอาตัวรอดเพื่อให้ได้พื้นที่ในการใช้ชีวิตเพียงน้อยนิดในการดำรงชีวิตต่อไป ดังนั้นจึงวิเคราะห์แตกประเด็นบริบทแห่งขั้นตอนการศึกษาและกระบวนการสร้างสรรค์ที่สัมพันธ์กับเวลาช่วงต่างๆ ของการศึกษาวิจัยและสร้างสรรค์เพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไปสู่การสร้างสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ได้ตามเจตนาและ

วัตถุประสงค์ ของการสื่อสารความหมายทางนามธรรมนั่นเอง ซึ่งนัยของขั้นตอนประกอบด้วย การศึกษาค้นคว้าข้อมูล วิธีการและเทคนิคในการสร้างสรรค์ กระบวนการสร้างภาพร่างต้นแบบรวมไปถึงวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ หรือองค์ประกอบทางทัศนธาตุ ดังความนัยของรายละเอียดประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

การศึกษาที่การศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการสร้างสรรค์

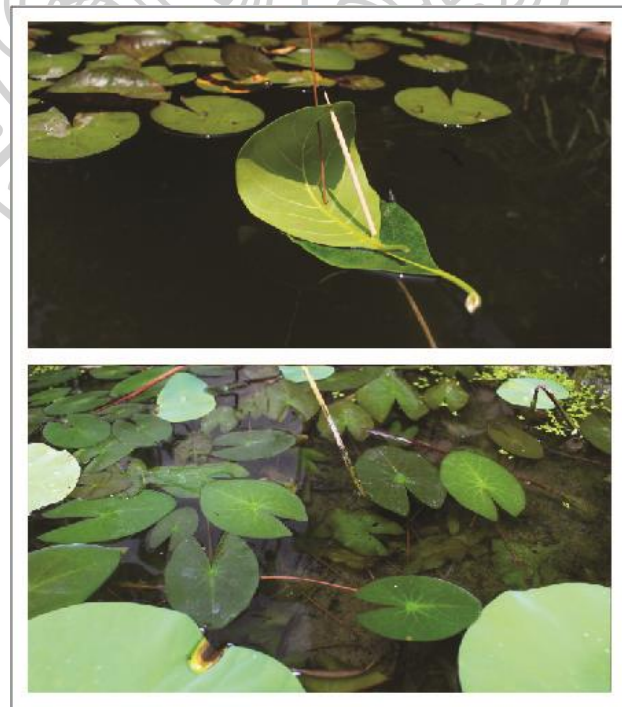
กล่าวคือในการดำเนินการงานวิจัยสร้างสรรค์ ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องก็เพื่อนำไปสู่การสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ อันมีจุดเริ่มต้นจากการสำรวจพิจารณา การสังเกตบุริบรุษภาพแวดล้อมสภาพของเหตุการณ์และสถานการณ์ในปัจจุบันที่สัมพันธ์กับผู้คน ครอบครัว และสังคมรอบข้าง หรือสังคมในชุมชน ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสเวลา การดำรงชีวิตมีความซับซ้อนมากขึ้น การดิ้นรนเพื่อเอาตัวรอดจากสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลาทั้งวัยทำงาน วัยชราหรือวัยที่กำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ต่างก็คอยรับมือกับการปรับเปลี่ยนและความวุ่นวายของการเปลี่ยนแปลงในสังคมอยู่ตลอดเวลา จึงส่งผลต่อรูปแบบของวิถีการดำเนินชีวิตที่ต้องเคลื่อนไปข้างหน้าอย่างเร่งรีบ หรือดำเนินไปอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา ภาวะและปัญหาที่ผ่านเข้ามาตามกระแสสังคมจึงกลายเป็นสิ่งที่ผู้คนยอมได้รับแรงปะทะจากสภาวะเหล่านั้น อาจจะมีเพียงบางช่วงเวลาหนึ่งของในแต่ละวันที่ต้องยุติจากหน้าที่ต่าง ๆ หรือก็คือ ช่วงเวลาของการพักผ่อนที่เป็นเหมือนช่วงเวลาการพักจากการเผชิญหน้ากับปัญหาที่หนักหน่วงมาทั้งวัน เป็นเสมือนห้วงเวลาแห่งการปล่อยวางความทุกข์จากการสำรวจเห็นความจริงของชีวิตและ “วาง” ไม่ยึดติดหรือได้ผ่อนคลายโดยใช้สติปัญญาในการพิจารณาเรื่องราวที่ต้องพบเจอ อันเป็นสาเหตุทำให้นึกคิดถึงเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เคยผ่านเข้ามาในชีวิตในห้วงแห่งกาลและสถานที่หนึ่งที่ผ่านมาแต่ทว่าได้สร้างรอยประทับใจอยู่ภายในจิตใจเสมอ ไม่ว่าจะเป็ความสนุกสนานในวัยเด็กที่มีอิสระ การได้ทำตามใจตนเองที่เปรียบเสมือนโลกทั้งใบอยู่ภายใต้การควบคุมด้วยสองมือ สองตา และหนึ่งสมองที่เพลิดเพลินกับสิ่งง่าย ๆ เล็ก ๆ น้อย ๆ รอบตัวที่ปารณาจะให้เป็สิ่งใด ๆ ก็เกิดขึ้นได้ในความคิดฝันโดยทันทีทันใด ภาพเรื่องราวความทรงจำจากสิ่งรอบตัวในอดีตกลายเป็นข้อมูลเชิงประสบการณ์แห่งการมีปฏิสัมพันธ์กับบุริบรุษภาพแวดล้อมรอบตัวในวัยเด็กที่มีทั้งกับพีชพรรณธรรมชาติที่อยู่รอบบริเวณบ้านที่สัมผัสรับรู้ผ่านทางสายตา ผ่านมือรวมไปถึงเรื่องราวจากสื่อความบันเทิงที่เป็สิ่งแปลกใหม่สำหรับจินตนาการของเด็กในยุคนั้น ข้าพเจ้าได้นำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์ตีความด้วยวิจารณญาณและความรู้สึกที่โน้มไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานผ่านมุมมองและการสร้างองค์ประกอบขึ้นใหม่ด้วย

จินตนาการ เพื่อสร้างเป็นรูปธรรมแห่งความหมายทางนามธรรมของความสุขในพื้นที่จินตนาการ
ความคิดฝันและของจิตใจตนเอง

ภาพที่ 14 ภาพแสดงข้อมูลธรรมชาติจากพื้นที่สภาพแวดล้อมภายในบ้าน ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์

ภาพที่ 15 ภาพแสดงข้อมูลธรรมชาติจากพื้นที่สภาพแวดล้อมภายในบ้าน ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์

วิธีการและเทคนิคในการสร้างสรรค์

การดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ เป็นการแสดงออกด้วยภาษาทางทัศนศิลป์ “ภาษาภาพ” ที่มุ่งเน้นการให้ความหมายทางนามธรรม เป็นสาระประเด็นความรู้สึกที่ต้องการสื่อสาร แสดงความหมายถึงการก่อเกิดเป็นรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ทางเนื้อหาที่อาศัยใช้ภาษาของศิลปะ หรือทัศนธาตุต่าง ๆ ที่ผสมผสานเป็นเอกภาพทางสุนทรีภาพของรูปทรงทางศิลปะหรือวัตถุแห่งศิลปะ “รูปแบบ” อันเป็นสัญลักษณ์ของผลงาน โดยนัยเหล่านี้ได้อาศัยกระบวนการทางทัศนศิลป์หรือด้วยเทคนิคภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio) ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการสร้างมิติของรายละเอียด “แสงเงา” และค่าน้ำหนักให้ลึกลวงตาบนระนาบสองมิติของพื้นภาพและเป็นกายภาพของผลงาน อันเป็นสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์หรือเป็นกรรมวิธีของการสร้างแม่พิมพ์ด้วยการขีดขูดและนำไปกัดกรด เพื่อสร้างค่าน้ำหนัก “แสง” จากแม่พิมพ์ที่ผ่านกระบวนการกัดกรดจนมีน้ำหนักเข้มสุด “เงา” ซึ่งนัยแห่งระบบของการดำเนินการสร้างสรรค์ สามารถลำดับออกเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสร้างภาพร่างต้นแบบ (Sketch)

กล่าวคือการเก็บข้อมูลบริบทต่างๆ เจตนาให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับเรื่องราวเนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงาน ข้าพเจ้าได้พิจารณาเลือกสภาพพื้นที่บริเวณอาณาเขตบ้านในปัจจุบันผสมผสานกับรูปแบบวิถีชีวิตในช่วงวัยเด็ก ซึ่งเป็นกายภาพของสถานที่เดิมในความทรงจำที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาแต่ทว่ายังคงบรรยากาศเดิมที่ชวนให้ย้อนคิดถึงภาพแห่งความทรงจำเก่า เช่น พืชพรรณต้นไม้ แมลง กิ่งไม้แห้ง หรือของเล่นที่ถูกสร้างขึ้นจากวัสดุธรรมชาติและจินตนาการ เช่น ม้าก้านกล้วย เรือใบไม้ และปลาตะเพียนสาน ข้าพเจ้าใช้วิธีการบันทึกภาพสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวเพื่อนำไปปรับเปลี่ยนในบริบทของจินตนาการเพื่อสร้างรูปแบบของเพื่อนให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับเนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงาน

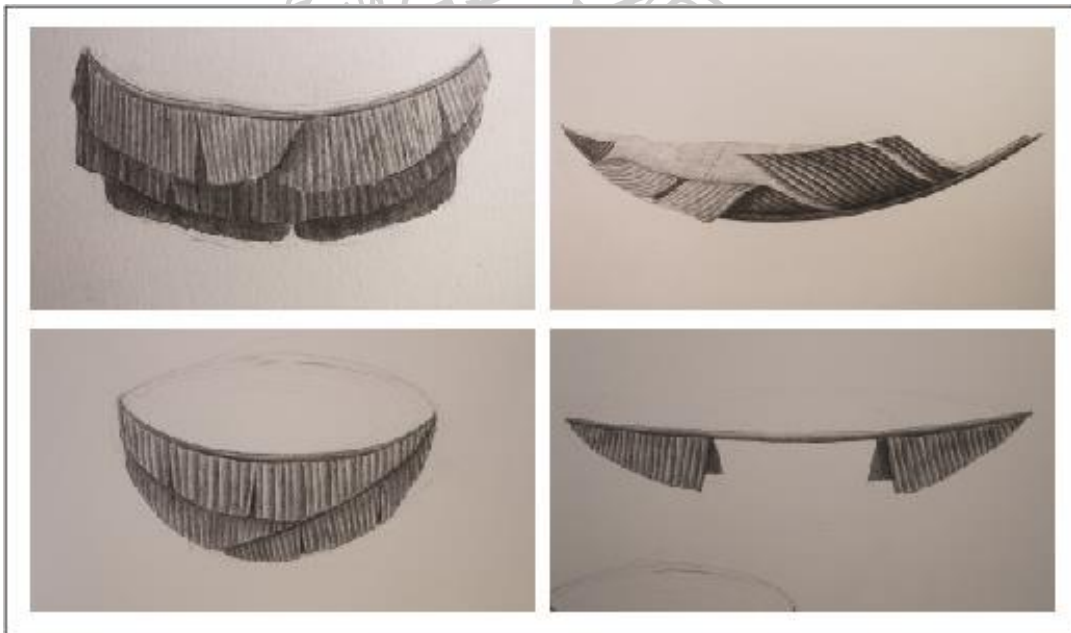
ภาพที่ 16 ภาพใบตองและบรรยากาศของธรรมชาติภายในบ้านยามค่ำคืน ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์

ภาพที่ 17 ภาพข้อมูลบริบทต่าง ๆ ภายในบริเวณพื้นที่บ้านซึ่งเป็นข้อมูลของภาพร่างต้นแบบผลงาน ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์

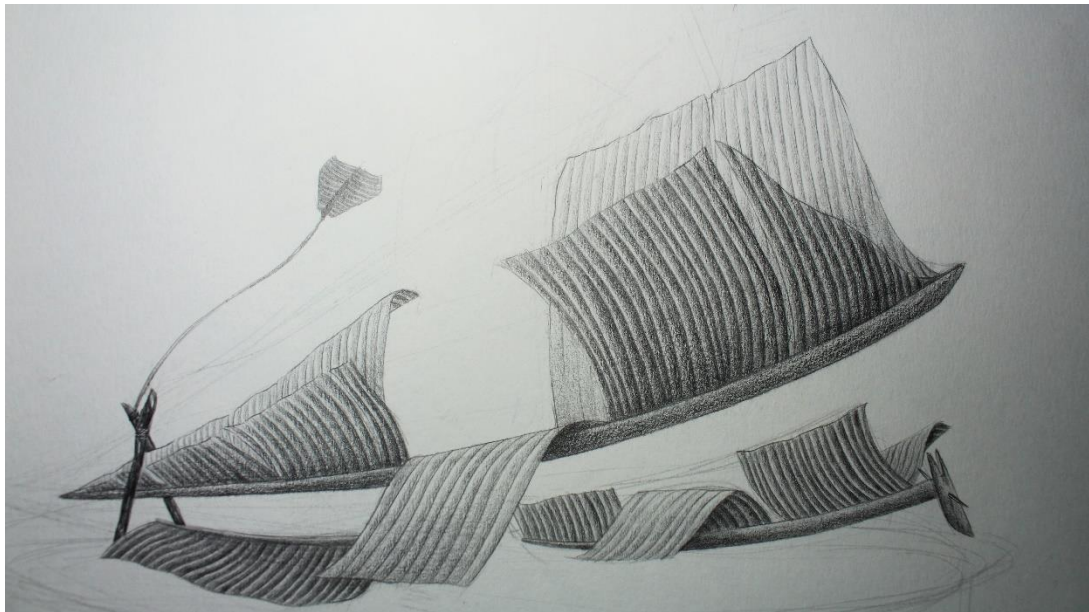
ขั้นตอนการสร้างภาพร่างต้นแบบ (Sketch)

ในขั้นตอนการสร้างภาพร่างนั้น ข้าพเจ้าจะนำภาพถ่ายจากข้อมูลบริบทเชิงเรื่องราวเนื้อหา (ความหมาย ความคิด) บริบทต่าง ๆ ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจนำมาเข้าขั้นตอนการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบหรือสร้างให้ก่อรูปเกิดเป็นรูปร่างจินตนาการผ่านการวาดเส้นด้วยดินสอลงบนกระดาษ ออกแบบเพื่อให้กลายเป็นรูปแบบที่แตกต่างจากบริบทเดิมของวัตถุตามที่ได้จินตนาการไว้ โดยกำหนดจุดเด่นด้วยรูปสัญลักษณ์รูปทรงใบตองเจตนาเพื่อสร้างการเชื่อมโยงทางเรื่องราวเนื้อหาที่เล่าเรื่อง ประสบการณ์ความทรงจำผ่านสื่อวัสดุธรรมชาติหรือเป็นนัยของการเชื่อมโยงเรื่องราวความทรงจำจากอดีตสู่ปัจจุบันในรูปแบบทางสัญลักษณ์ ซึ่งใช้วิธีการร่างภาพและการติดปะ (Collage) สร้างรูปสัญลักษณ์ขึ้นมาใหม่ ผนวกกับการสร้างบรรยากาศของพื้นที่เป็นโทนน้ำหนักเข้มหรือคำที่สื่อความหมายถึงสภาวะความรู้สึกของยามค่ำคืนหรือเปรียบเป็นเสมือนห้วงอวกาศ เพื่อสร้างพื้นที่สมมติแห่งจินตนาการของข้าพเจ้าประกอบกับการสร้างรายละเอียดค่าน้ำหนักของผลงานด้วยการไล่น้ำหนัก สร้างบรรยากาศแห่งเอกภาพทางสุนทรียภาพของผลงานด้วย

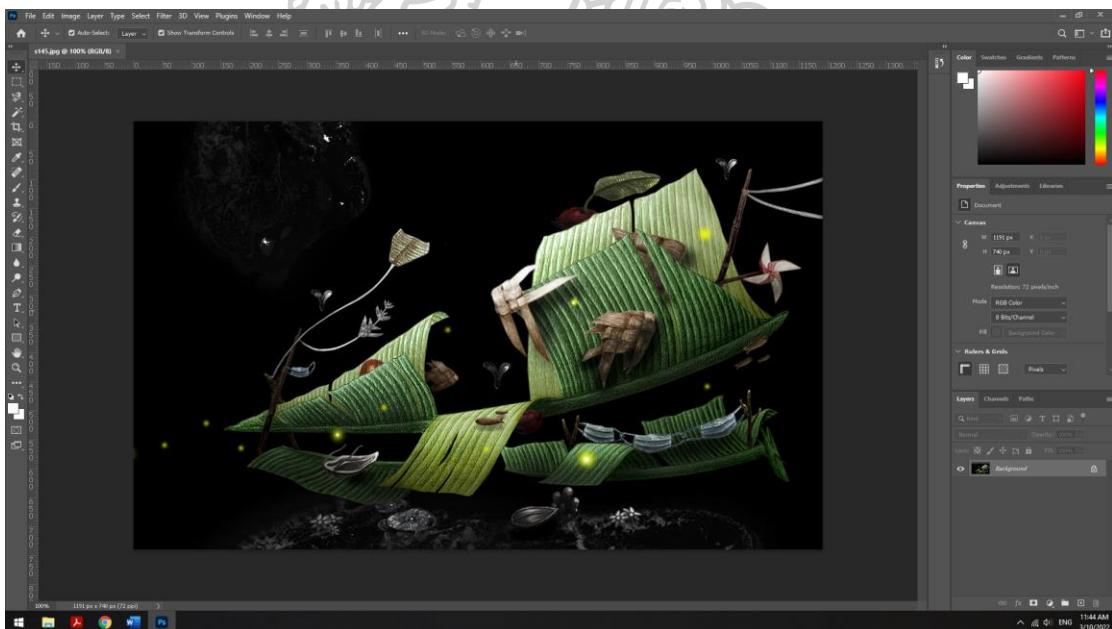

ภาพที่ 18 ภาพวาดลายเส้น ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์

ภาพที่ 19 ภาพวาดลายเส้น ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์

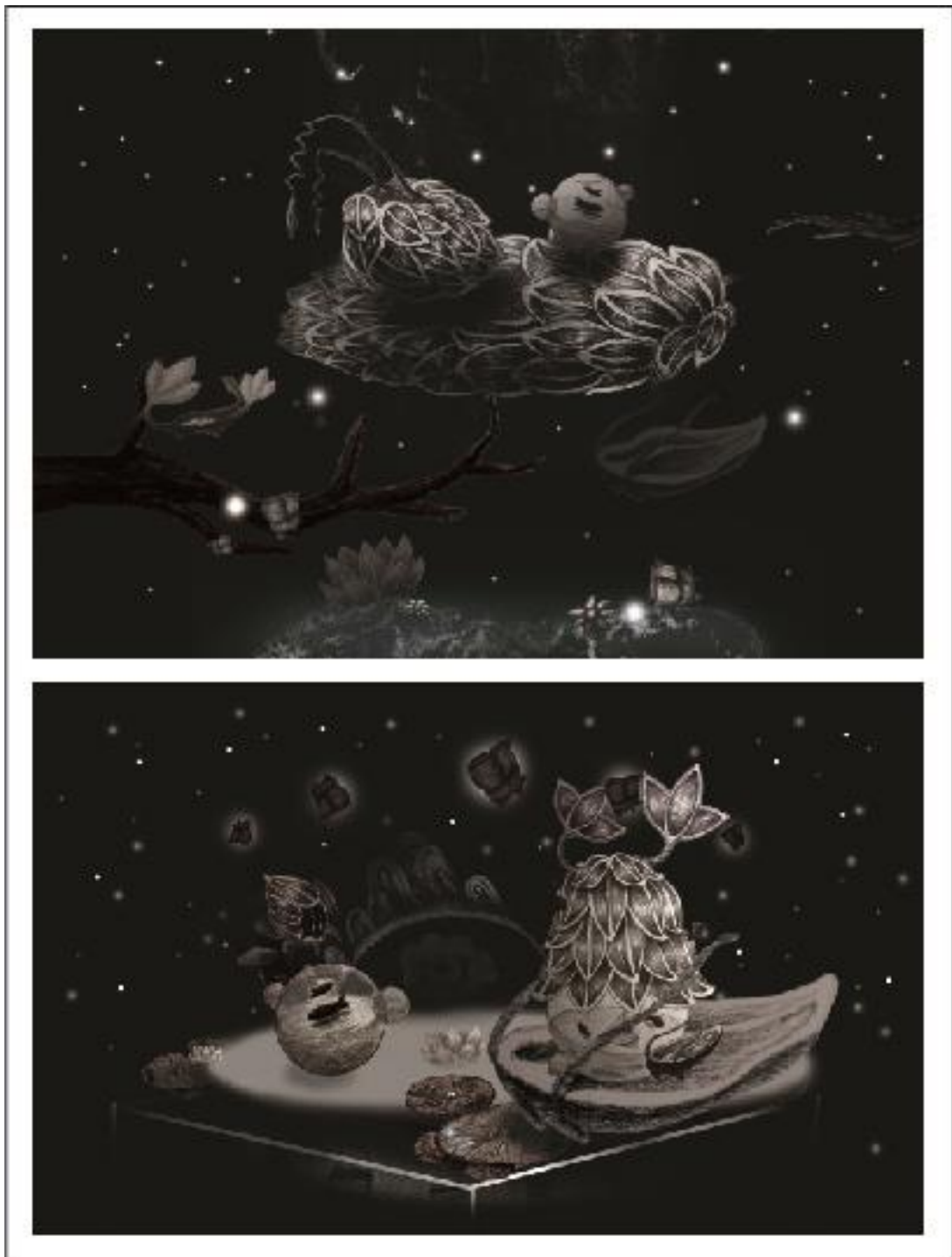
ภาพที่ 20 ภาพแสดงขั้นตอนการจัดองค์ประกอบและการสร้างบรรยากาศของภาพร่างต้นแบบด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ภาพที่ 21 ภาพร่างต้นแบบผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2560

ภาพที่ 22 ภาพร่างต้นแบบผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2561

ภาพที่ 23 ภาพร่างต้นแบบผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2561

ภาพที่ 24 ภาพร่างต้นแบบผลงานวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2562

ภาพที่ 25 ภาพร่างต้นแบบผลงานวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2562

ภาพที่ 26 ภาพร่างต้นแบบผลงานวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2562

ภาพที่ 27 ภาพร่างต้นแบบผลงานวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2562

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์

กล่าวได้ว่าสิ่งสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ คือ ความเป็นเอกภาพทางสุนทรียภาพของผลงานที่มีเนื้อหาความหมายสอดคล้องกับเจตนาของแนวความคิดรวมไปถึงจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์งานด้วย โดยนัยนี้ความเป็นเอกภาพของผลงานย่อมจะต้องประจักษ์ควบคู่ไปกับการใช้ทัศนธาตุที่เป็นปัจจัยแห่งความสมฤทธิ์ทำให้ผลงานสื่อสะท้อนสุนทรียะแห่งวัตถุทางศิลปะ หรือก่อให้เกิดเป็นรูปแบบและความหมายแห่งภาษาของอารมณ์ความรู้สึกและความงามทางทัศนศิลป์ ซึ่งนัยนี้ก็ด้วยเพราะผลลัพธ์แห่งเครื่องมืออันเป็นภาษาของศิลปะหรือทัศนธาตุต่าง ๆ ที่ประกอบไปด้วย

จุด (Point)

กล่าวคือ การเลือกใช้จุดสำหรับเป็นเครื่องมือที่สร้างความงามทางทัศนศิลป์ อันเป็นกลวิธีของการสร้างรายละเอียดของน้ำหนักที่ผสมรวมตัวกันเป็นคุณลักษณะพื้นผิวของวัตถุ โดยผ่านกรรมวิธีเทคนิค Hard Ground ซึ่งใช้เหล็กปลายแหลมหรือการทำคราบร่องรอยต่าง ๆ บนพื้นระนาบผิวหน้าแม่พิมพ์ในการสร้างค่าน้ำหนักลงบนแม่พิมพ์เจตนาเพื่อให้เกิดความแตกต่างของพื้นผิวและค่าน้ำหนักที่ถูกรังด้วยวิธีการจุดแบบซ้ำ ๆ ลงบนพื้นที่และบริเวณที่กำหนดจนกลายเป็นรายละเอียดผลงาน

ภาพที่ 28 ภาพแสดงทัศนธาตุจุด (Point)

เส้น (line)

กล่าวได้ว่าเส้นเป็นทัศนธาตุเบื้องต้นพื้นฐานและเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ทั้งผลงานของศิลปินและบุคคลทั่วไป ซึ่งนี่นี้ข้าพเจ้าอาศัยใช้เส้นในบริบทต่าง ๆ บ้างเป็นการกำหนดรูปร่างรูปทรงรวมถึงลักษณะทางกายภาพ หรือการโค้งงอของวัตถุเพื่อขบขันให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกของวัตถุ เช่น เส้นโค้งงอของใบตองที่แสดงถึงความพลิ้วไหวความอ่อนช้อยเป็นจังหวะ และลีลาแห่งความงดงามตามธรรมชาติ ผนวกกับการใช้เส้นสร้างค่าน้ำหนักอ่อน เข้ม หรือเพื่อสร้างมิติให้กับวัตถุของผลงานด้วย

ภาพที่ 29 ภาพแสดงทัศนธาตุเส้น (Line)

น้ำหนักของแสงและเงา (Value of light and Shade(Shadow))

น้ำหนักคือ ความอ่อน แก่ของบริเวณที่ถูกแสงสว่างและบริเวณที่เป็นเงาของวัตถุ หรือการระบายสีให้มีผลเป็นความอ่อน ความแก่ของสีสีหนึ่งที่มีหลายสีที่แตกต่างค่าน้ำหนักกัน หรือบริเวณที่มีความสว่างและเข้มของค่าน้ำหนักแสงเงาที่ไล่ระดับตั้งแต่สีขาว สีเทาและสีดำเป็นความเข้มระดับต่าง ๆ ซึ่งผลงานจะผสมผสานไว้ด้วยน้ำหนักที่ใช้ตามลักษณะจริงที่สอดคล้องกับเวลาของแสงและเงาในธรรมชาติหรือ ทำให้เกิดเป็นปริมาตรของรูปทรงรวมทั้งให้ความแตกต่างระหว่างรูปทรงกับพื้นหลังหรือรูปร่างของที่ว่าง (ชลุด นิมเสมอ, 2557) ในการสร้างน้ำหนักของผลงานจะให้ความสำคัญกับน้ำหนักที่เข้มหรือดำจนถึงอ่อนสุดหรือขาว เพื่อเป็นการสร้างระยะความตื้นลึกของมิติและบรรยากาศในผลงาน โดยน้ำหนักของแสงและเงาจะสร้างความลึกเชิงมิติให้กับวัตถุทำให้เกิดระยะและอารมณ์ความรู้สึกในบรรยากาศยามค่ำคืน หรือเป็นเสมือนพื้นที่สภาวะของห้วงอวกาศในผลงานที่มีความแตกต่างกัน เพื่อสื่อถึงรูปแบบอันสอดคล้องกับความหมาย แนวความคิดผลงาน ผ่านกลวิธีการกักรวดทำให้เกิดค่าน้ำหนักที่หลากหลายที่นำไปสู่การก่อรูปเกิดเป็นรูปแบบผลงานในแบบรูปธรรมที่ผสมผสานกับความหมายความคิดของผลงานชุดวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 30 ภาพแสดงค่าน้ำหนักของแสงและเงา Value of light and shade(Shadow)

รูปทรง (Form)

จุด เส้น แสงและเงา เมื่อนำมาผสมผสานกับความหมายและความคิดจึงก่อรูปเกิดเป็นรูปแบบของผลงานที่สื่อเรื่องราวเนื้อหาต่างๆ โดยรูปสัญลักษณ์ที่แสดงความหมายในผลงานของจะเป็นนัยแห่งรูปทรงของวัฒนธรรมชาติ เช่น ใบตอง ปลาตะเพียนสาน ฯลฯ ซึ่งเป็นรูปทรงแห่งสาระสำคัญและเป็นจุดเด่นของผลงานที่เกิดขึ้นจากความสัมฤทธิ์แห่งทัศนธาตุพื้นฐาน หรือเป็นรูปทรงเชิงรูปธรรมที่สื่อความหมายทางนามธรรมในผลงานชุดวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 31 ภาพแสดงทัศนธาตุรูปทรง (Form)

สีและบรรยากาศ (Color and Atmosphere)

ในการสร้างบรรยากาศภายในผลงาน จะเห็นได้ว่าโทนสีของวัตถุจะมีสีส้มที่สอดคล้องกับวัตรธรรมชาติด้านเป็นสาระประเด็นของเนื้อหาที่เชื่อมโยงกัน และสื่อแสดงถึงการเป็นสิ่งสำคัญของเรื่องราว เนื้อหาในพื้นที่จินตนาการความทรงจำผ่านการแสดงออกด้วยสีเขียวอมเหลืองที่มาจากใบตอง สีเขียวของใบตองในผลงานเป็นเหมือนการสื่อสัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงความสำคัญของความสุขในความทรงจำที่ชัดเจน ซึ่งยังคงกระจำแง่มชัดหรือมีชีวิตชีวาแม้เรื่องราวของประสบการณ์จะผ่านช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงทางความคิดมากหรือยาวนานเพียงใด ทว่าความรู้สึกแห่งรอยประทับโดยนัยนี้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับสื่อสาระนามธรรมผ่านบริบทของสีและบรรยากาศที่ให้ค่าน้ำหนักเข้มเป็นสีดำ อันเป็นผลจากกระบวนการเทคนิคภาพพิมพ์โลหะ ที่ทำให้บรรยากาศภายในผลงานโน้มน้ำหนักความรู้สึกถึงความเค้งคว้างในพื้นที่สภาวะที่ดูลึกกลับทว่าสงบนิ่ง

ภาพที่ 32 ภาพแสดงสีและบรรยากาศ (Color and Atmosphere)

วิธีการและขั้นตอนในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ด้วยกระบวนการของการพิมพ์ภาพพิมพ์โลหะร่องลึก ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างแม่พิมพ์โดยใช้วิธีการขุดขีดและกรรมวิธีกัดกรดให้เกิดเป็นร่องลึกบนผิวหน้าของแม่พิมพ์สื่อที่สามารถใช้สร้างแม่พิมพ์ “สื่อกลาง” ได้จึงประกอบไปด้วยวัสดุต่าง ๆ เช่น ทองแดง อะลูมิเนียม สังกะสีและพลาสติก เป็นต้น

ในการพิมพ์ภาพผลงานเพื่อจะสร้างภาพจากแม่พิมพ์จะใช้วิธีการอัดหมึกลงไปบริเวณที่เป็นร่องลึกบนระนาบผิวหน้าของแม่พิมพ์ แล้วเช็ดหมึกพิมพ์ส่วนที่เกินออกจนสะอาด หลังจากนั้นจึงนำกระดาษปิดทับบนแม่พิมพ์ก่อนที่จะเริ่มกระบวนการพิมพ์ภาพโดยอาศัยใช้แรงกดสูงจากแท่นพิมพ์เพื่อกดกระดาษให้ลงไปอุดซับหมึกพิมพ์ที่อยู่ในร่องลึกของแม่พิมพ์ขึ้นมาเป็นภาพผลงาน ซึ่งเทคนิคที่ร่วมอยู่ภายใต้กระบวนการนี้ เช่น Etching, Hard Ground, Soft Ground, Aquatint, Drypoint, Engraving, Mezzotint เป็นต้น และกระบวนการทำภาพพิมพ์ดังกล่าวสามารถสร้างรายละเอียดค่าน้ำหนักของแสงและเงาจากร่องลึกบนผิวหน้าแม่พิมพ์นั่นเอง

ขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์

ในขั้นตอนแรกของการเตรียมแม่พิมพ์แผ่นทองแดง (Copper Plate) นำกระดาษทรายน้ำเบอร์ 1,000 -1,500 ขัดบริเวณผิวหน้าของแผ่นทองแดงโดยใช้น้ำร่วมกับการขัดแผ่นทองแดงให้ทั่วในทิศทางเดียวกัน เพื่อลบคลาบหรือรอยขูดขีดจางๆให้หมดไปจากแม่พิมพ์ วิธีการนี้จะทำให้เมื่อพิมพ์ผลงานจะไม่มีรอยขูดขีดที่ไม่ต้องการมารบกวนผลงานได้ และเมื่อได้แผ่นทองแดงที่เรียบตามที่ต้องการแล้วจึงใช้ ซีอิ๊วขาว เกลือและน้ำส้มสายชู ๓ ในลักษณะวนให้ทั่วบริเวณแผ่นทองแดงและล้างออกด้วยน้ำสะอาดก่อนที่จะใช้น้ำยาล้างจานล้างทำความสะอาดในขั้นตอนสุดท้าย วิธีนี้จะช่วยให้แม่พิมพ์ที่มีคลาบหรือสิ่งสกปรกที่หลงเหลือจากการขัดแม่พิมพ์ในขั้นตอนข้างต้นสะอาดมากยิ่งขึ้นเพื่อนำไปใช้งานในขั้นตอนต่อไป หลังจากการล้างแม่พิมพ์จนสะอาดแล้วให้ใช้กระดาษปรูฟหรือผ้าสะอาดชุบน้ำที่หลงเหลือบนแผ่นทองแดงออกให้มากที่สุดและนำแผ่นทองแดงผึ่งไว้ในแนวตั้งประมาณ 60 – 70 องศา (โดยประมาณ) เพื่อทำให้แห้งหรือใช้พัดลมช่วยเพื่อให้แผ่นทองแดงแห้งได้เร็วมากขึ้น เมื่อแม่พิมพ์แห้งดีแล้วขั้นตอนต่อไปคือ การใช้สีสเปรย์กระป๋อง (สีใดก็ได้) พ่นเคลือบด้านหลังของแผ่นทองแดงที่ไม่ได้ขีดให้สะอาดรองนแห้งสนิทแล้วจึงทาเคลือบแม่พิมพ์ด้วยวานิชดำที่ผสมน้ำมันสนและทินเนอร์ในสัดส่วนที่เหมาะสม เมื่อทาเคลือบเสร็จแล้วจะต้องตั้งทิ้งไว้ในที่ที่อากาศถ่ายเทได้ดีเพื่อให้

แม่พิมพ์แห้งตัวได้อย่างเต็มที่โดยระยะเวลาของแม่พิมพ์ที่แห้งเมื่อถูกทาเคลือบนั้นจะขึ้นอยู่กับสัดส่วนของน้ำมันสนและทีเนอร์ที่ผสม ขั้นตอนต่อมาหลังจากทาเคลือบแห้งสนิทแล้วคือการนำแป้งฝุ่นมาทาลงบนผิวหน้าของแม่พิมพ์ที่ได้ทำการทาเคลือบวานิชดำเพื่อไม่ให้แบบร่างที่ได้ทำการปรับขนาดและกลับด้านแล้วติดอยู่บนแม่พิมพ์ ผนวกกับยังช่วยขับเน้นให้ลายเส้นที่ลอกแบบติดเห็นชัดมากยิ่งขึ้นด้วย เมื่อนำแบบร่างที่ปรับขยายวางลงบนแม่พิมพ์แล้วใช้เทปใสติดยึดแบบร่างกับแม่พิมพ์เพื่อไม่ให้ขยับในขณะที่กำลังลอกลายถอดแบบลายเส้นโครงสร้างต่างๆของผลงาน โดยใช้ปากกาถูกลื่นในการลอกลายเส้นโครงสร้างของแบบร่างจึงจะเสร็จสิ้นขั้นตอนในการเตรียมแม่พิมพ์

ภาพที่ 33 ภาพแสดงขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์

ขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์

เมื่อทำการถอดหรือถอดแบบลายเส้นลงบนแม่พิมพ์เสร็จสมบูรณ์แล้วถึงนำเหล็กที่มีปลายแหลมมา ชูด - ชีด ทับลงบนเส้นที่ได้ทำการลอกลายไว้บนผิวหน้าแม่พิมพ์และในการ ชูด - ชีด ลงบนบริเวณที่ต้องการสร้างรายละเอียดค่าน้ำหนักในเบื้องต้นที่เหมือนกับเป็นวิธีการวาดเส้น (Drawing) เพื่อให้เกิดภาพเค้าโครงร่างเพียงแต่ใช้เหล็กปลายแหลมเป็นเครื่องในการสร้างสรรค์แทนหรือชูด เพื่อให้วานิชดำ (ฉนวน) ที่ทาเคลือบบนแม่พิมพ์เกิดร่องลอยน้ำกรดลงไปทำปฏิกิริยาทางเคมีกัดผิวระนาบของแผ่นแม่พิมพ์ (เพราะน้ำกรดจะไม่สามารถกัดผ่านผิวหน้าโลหะที่ทาเคลือบวานิชดำ โดยนัยนี้วานิชดำจึงมีคุณสมบัติเป็นฉนวนกั้นน้ำกรดไม่ให้ทำปฏิกิริยากับแม่พิมพ์และในทางกลับกันน้ำกรดจะกัดเซาะได้เพียงในจุดที่ต้องการให้เกิดเป็นค่าน้ำหนักของภาพ อัตราส่วนในการผสมน้ำกรดคือ 1 : 3 หรือ กรด 10 กิโลกรัม ต่อน้ำ 30 ลิตร กรดที่ใช้ในกรรมวิธีกัดกรดบนแผ่นแม่พิมพ์ทองแดง เรียกว่า กรดเฟอร์ริกคลอไรด์ (Ferric Chloride) นำแม่พิมพ์ที่ผ่านการสร้างร่องลอยชูดขีดบนผิวหน้าแม่พิมพ์ไปแช่ในน้ำกรดที่ผสมตามอัตราส่วนข้างต้น ซึ่งระยะเวลาจะขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้สร้างสรรค์ผลงานและเพื่อให้ได้น้ำหนักของเส้นที่แตกต่างกัน โดยนัยนี้จะใช้เวลาในการแช่น้ำกรดประมาณ 1 - 2 ชั่วโมง ตามค่าน้ำหนักของผลงานที่ต้องการ หลังจากครบเวลาจึงจะนำแม่พิมพ์ไปล้างทำความสะอาดเพื่อล้างวานิชดำที่ทาเคลือบไว้ด้วยน้ำมันสนโดยพรมน้ำมันสนลงบนแม่พิมพ์เล็กน้อยและใช้แปรงขัดทำความสะอาดเพื่อขจัดคลาบวานิชดำออกให้หมด หลังจากนั้นจึงทำการล้างคลาบมันของน้ำมันสนออกด้วยน้ำยาล้างจานและน้ำสะอาดจากนั้นนำแม่พิมพ์ไปผึ่งตากให้แห้ง (เหมือนในขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์) เพื่อให้แม่พิมพ์มีสภาพที่พร้อมใช้งานในขั้นตอนต่อไป ถึงสิ้นสุดขั้นตอนกระบวนการของการสร้างค่าน้ำหนักด้วยลายเส้น ซึ่งกรรมวิธีนี้นิยมเรียกว่า “Hard Ground”

อนึ่งขั้นตอนในลำดับต่อมาคือ การสร้างพื้นผิวบนแม่พิมพ์ด้วยการใช้วานิชดำ (ฉนวน) โดยขั้นตอนกระบวนการสร้างพื้นผิวแม่พิมพ์จะใช้วิธีการระบายทาด้วยแปรง แล้วหยดพรมทินเนอร์หรือน้ำมันสนเพื่อให้เกิดคลาบลายบนพื้นผิว บ้างใช้กลวิธีกดประทับวัสดุต่าง ๆ ด้วยวานิชดำ เช่น ฟองน้ำ ฤงพลาสติก กระดาษยับ ผ้าลูกไม้ ไบไม้ และกระดาษลัง ฯลฯ ตามที่ต้องการเพื่อสร้างคุณลักษณะพิเศษเชิงกายภาพของพื้นผิวต่าง ๆ ลงบนแม่พิมพ์และทาวานิชดำปิดบริเวณที่ไม่ต้องการให้เกิดเป็นร่องลอยพื้นผิวหรือด้วยเพราะถูกทำปฏิกิริยากับน้ำกรดจากนั้นรอให้วานิชดำแห้งสนิทแล้วนำไปแช่กัดกรดเพื่อสร้างค่าน้ำหนักในผลงาน ซึ่งกระบวนการนี้สามารถทำซ้ำกลับไปกลับมาได้จนกว่าจะพอใจกับพื้นผิวตามที่ต้องการ หรือเป็นกลวิธีของการสร้างค่าน้ำหนักที่ซับซ้อนจนได้คุณลักษณะพิเศษของพื้นผิวร่องลึกบนแผ่นแม่พิมพ์แผ่นทองแดงตามเจตนา

ภาพที่ 34 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์ด้วยแผ่นทองแดง

ขั้นตอนการสร้างค่าน้ำหนักด้วยกรรมวิธีเทคนิคการโรยผงแอสฟัลต์ (Aquatint)

กล่าวคือ หลังจากเสร็จสิ้นผ่านขั้นตอนการเส้นโครงสร้างและค่าน้ำหนักต่างๆลงบนพื้นแม่พิมพ์แล้ว ลำดับต่อไปคือการโรยผงแอสฟัลต์เพื่อทำการสร้างค่าน้ำหนักความสว่างของแสง ซึ่งนัยนี้ก่อนนำผงแอสฟัลต์มาโรยลงบนเพลทจะต้องทำการล้างวานิชดำที่อยู่บนแม่พิมพ์และคลาบบกปรกต่าง ๆ ออกให้หมดและสะอาดโดยใช้วิธีการเดียวกันกับการล้างเตรียมแม่พิมพ์ในขั้นตอนแรก และเมื่อได้แม่พิมพ์ที่สะอาดจึงสามารถเข้าสู่ขั้นตอนของการโรยผงแอสฟัลต์ให้เกาะติดลงบนผิวหน้าของแม่พิมพ์ที่ต้องเริ่มด้วยวิธีการเป่าลมเข้าไปในตัวโรยผงแอสฟัลต์ซึ่งมีโครงสร้างเชิงกายภาพเป็นตู้ทรงสี่เหลี่ยมมีความสูงพอประมาณและทึบทั้งสี่ด้าน โดยในขั้นตอนแรกคือ ต้องตักผงแอสฟัลต์ประมาณ 2 – 3 ช้อนโต๊ะใส่ในตัวซึ่งกลวิธีที่จะทำให้ผงแอสฟัลต์ลอยตัวได้ก็ด้วยเพราะต้องเป่าลมเข้าไปภายในตัวด้วยการปั๊มลมผ่านสายปั๊มและปิดตู้ให้สนิทเพื่อป้องกันไม่ให้ผงลอยพุ่งออกมาภายนอก จากนั้นจึงเปิดเครื่องปั๊มลมเพื่อเป่าลมเข้ามาภายในตัวและใช้เวลารอประมาณ 20 – 30 วินาที ถึงนำแม่พิมพ์ที่เตรียมไว้เข้าไปวางภายในตัวและพักทิ้งไว้รอให้ผงแอสฟัลต์ที่ฟุ้งกระจายอยู่ภายในตัวด้วยเพราะแรงลมจากการปั๊มจะค่อยๆตกลงมาเกาะบนผิวหน้าของแม่พิมพ์เป็นเวลาประมาณ 15 – 20 นาที เมื่อเสร็จในขั้นตอนดังกล่าวนี้แล้ว จึงจะสมารถนำแม่พิมพ์ที่มีผงแอสฟัลต์เกาะติดบนผิวหน้าแม่พิมพ์ออกมาออกตัวอย่างระมัดระวัง เพราะในขั้นตอนนี้ถ้าเคลื่อนย้ายไม่ประณีตจะทำให้ผงแอสฟัลต์หลุดหรือฟุ้งกระจายตัวออกไปได้ และเมื่อนำแม่พิมพ์ออกมาแล้วจึงนำมาวางพักไว้บนตะแกรงเหล็กอย่างเบามือเพื่อเตรียมเข้าสู่ขั้นตอนต่อไปคือ การใช้ความร้อนในการทำให้ผงแอสฟัลต์เกาะติดอยู่บนผิวแม่พิมพ์ด้วยการย่างไฟบนตะแกรง ซึ่งนัยนี้จะใช้อุปกรณ์สร้างความร้อน (หัวพ่นไฟแบบสาย) ในการย่างไฟที่บริเวณด้านหลังของแผ่นแม่พิมพ์และจะต้องไม่สัมผัสโดนผงแอสฟัลต์เจตนาที่เพื่ออาศัยความร้อนหลอมละลายผงแอสฟัลต์ให้เกาะยึดติดบนผิวแม่พิมพ์ โดยใช้วิธีการสังเกตว่าผงแอสฟัลต์นั้นละลายเกาะติดผิวแม่พิมพ์หรือไม่คือ การย่างด้วยไฟอ่อนวนบริเวณที่ต้องการให้ผงละลายและสังเกตด้วยการมองในระดับประชิดที่ใกล้เคียงกับระดับแม่พิมพ์ที่วางอยู่บนตะแกรงหรือประมาณ 20 – 30 องศา ซึ่งจะสังเกตได้ว่าบริเวณที่ผงแอสฟัลต์ละลายนั้นจะไม่ปรากฏสีของผงแอสฟัลต์อยู่บนระนาบแผ่นแม่พิมพ์ เพราะผงได้ละลายเกาะติดกับผิวหน้าแม่พิมพ์หรือจะเห็นได้ชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับบริเวณที่ยังไม่ผ่านการสัมผัสโดนความร้อน และต้องทำในลักษณะแบบเดียวกันนี้จนทั่วทั้งแผ่นแม่พิมพ์ เมื่อเสร็จขั้นตอนการย่างแล้วให้พักแม่พิมพ์ไว้จนกว่าความร้อนจะคลายตัวลงหมด จากนั้นจึง

ตรวจสอบว่าผงแอสฟัลต์ได้เกาะติดบนผิวหน้าแม่พิมพ์ดีหรือไม่ซึ่งจะต้องทำการทดสอบด้วยการใช้ดินสอไขสีขาว ขีดเขียนเพียงเบา ๆ ลงบนแม่พิมพ์หากถ้าไม่ปรากฏว่ามีเศษผงฝุ่นหลุดออกมาก็แสดงว่าเสร็จสิ้นขั้นตอนของการโรยผงแอสฟัลต์โดยสมบูรณ์

ภาพที่ 35 ภาพแสดงลักษณะทางกายภาพของตู้โรยผงแอสฟัลต์

ขั้นตอนการสร้างค่าน้ำหนักด้วยดินสอไขและกรรมวิธีกัดกรด (Etching)

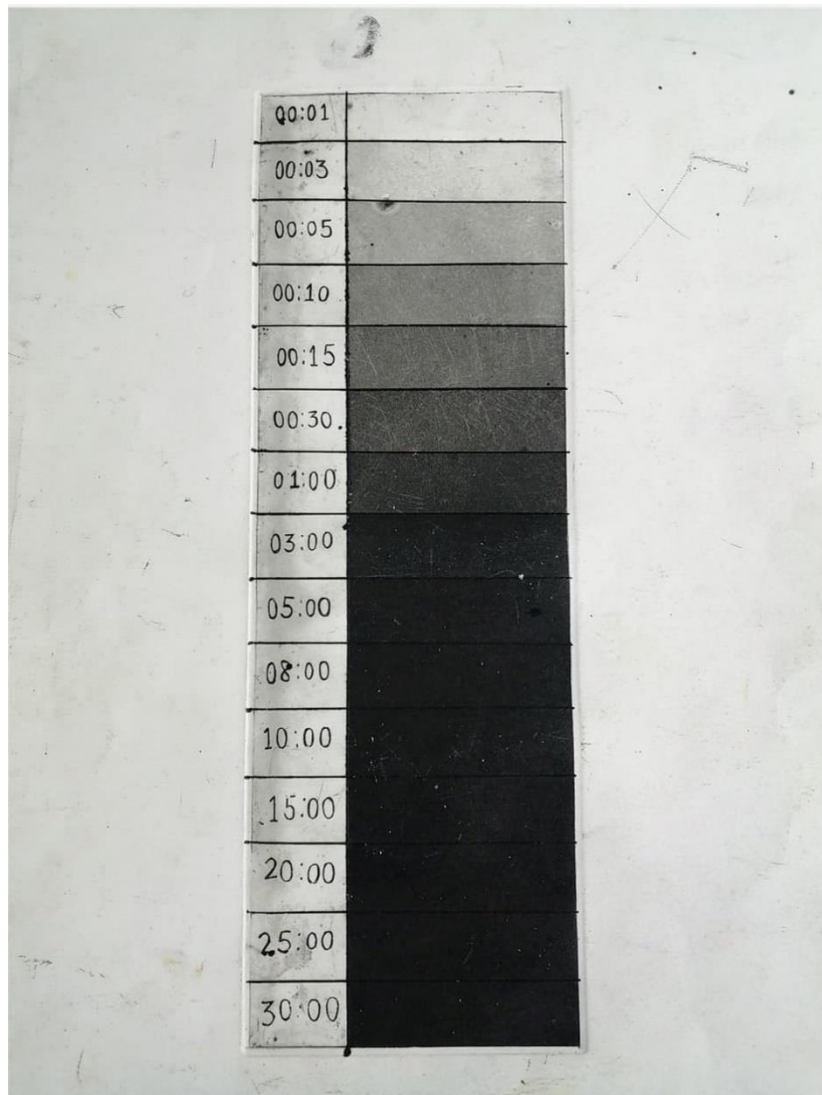
เมื่อแม่พิมพ์ที่ผ่านการโรยผงแอสฟัลต์และคลายความร้อนเย็นตัวลงแล้วก็ถึงนำแผ่นแม่พิมพ์เข้าสู่ขั้นตอนของการสร้างค่าน้ำหนักด้วยวิธีการวาดเส้นลงบนผิวหน้าแม่พิมพ์ด้วยดินสอไขสีขาว ซึ่งดินสอไขจะมีคุณสมบัติเป็นฉนวนกันผิวหน้าของแม่พิมพ์จึงทำให้น้ำกรดไม่สามารถทำปฏิกิริยากัดเซาะลงบนแม่พิมพ์ได้หรือเป็นสาเหตุทำให้บริเวณที่ถูกขีดเขียนจะมีค่าน้ำหนักอ่อนหรือสว่างตามลำดับของลักษณะการเขียนและเวลาที่ใช้ในการกัดกรด โดยนัยนี้การกัดกรดจะเริ่มจากการใช้เวลาที่น้อยไปถึงเวลาที่มากขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อเจตนาที่จะได้ค่าน้ำหนักจากอ่อนไปถึงเข้มสุดหรือดำเพื่อสร้างค่าน้ำหนักของผลงานให้มีความสุขสมบูรณ์ตามภาพร่างต้นแบบที่กำหนดไว้ และหลังจากกัดกรดทุกครั้งจะต้องนำแม่พิมพ์มาล้างด้วยน้ำสะอาดด้วย ซีอิ้วขาว น้ำส้มสายชูและน้ำยาล้างจาน (ตามลำดับ) เพื่อขจัดเอาคลาบบสกปรกส่วนเกินออกไปจากผิวหน้าแม่พิมพ์ ซึ่งในขั้นตอนของการล้างก็จะเหมือนกัน

กับขั้นตอนการล้างเพื่อการเตรียมแม่พิมพ์ แต่ทว่าในขั้นตอนครั้งนี้จะไม่ใช้เกลือในการล้างร่วมด้วย เพราะจะเป็นสาเหตุทำให้ผิวแม่พิมพ์ที่มีผงแอสฟัลต์มีเกาะติดอยู่นั้นอาจเกิดการหลุดออกหรือเป็นรอยขีดขูดขึ้นได้ เพราะเกลือมีลักษณะที่เป็นเม็ดละเอียดเล็กและอาจจะทำให้บริเวณจุดสำคัญที่มีผงแอสฟัลต์มีเกาะติดอยู่อาจหลุดออกไปจากผิวหน้าแม่พิมพ์ในผลงานได้ ซึ่งจะมีผลกระทบกับการเขียนค่าน้ำหนักอื่น ๆ ในลำดับต่อไป ดังนั้นเมื่อล้างทำความสะอาดและผึ่งลม/อากาศจนแห้งสนิทแล้วถึงนำแม่พิมพ์กลับมาเขียนทับซ้อนสร้างค่าน้ำหนัก (เพิ่ม) และทำซ้ำกลับไปกลับมาแบบเดิมไปเรื่อย ๆ จนได้ค่าน้ำหนักที่สมบูรณ์ ซึ่งบริเวณใดที่ไม่ต้องการเขียนเพิ่มหรือเป็นบริเวณที่จะไม่กัดกรดซ้ำลงไปอีกก็จะใช้วานิชดำทาทั้งพื้นที่/บริเวณเพื่อไม่ให้น้ำกรดลงไปทำปฏิกิริยาเคมีในบริเวณนั้น ๆ ได้อีกและทำในกระบวนการขั้นตอนเหล่านี้จนได้รายละเอียดของค่าน้ำหนักที่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามภาพร่างต้นแบบแบบ

ภาพที่ 36 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างค่าน้ำหนัก "แสง" ด้วยดินสอไขหรือเพื่อเป็นฉนวนไม่ให้กรดทำปฏิกิริยาทางเคมีกับแม่พิมพ์การเคลือบปิด

ภาพที่ 37 ภาพตารางแสดงการเปรียบเทียบเวลาที่ใช้กดกรดไลค์ค่าน้ำหนัก (อ่อน-เข้ม) ในกรรมวิธีเทคนิคการโรงผง แอสฟัลต์

ขั้นตอนการพิมพ์ตรวจสอบ (Proof) รายละเอียดค่าน้ำหนักของผลงาน

ในขั้นตอนการพิมพ์เพื่อตรวจสอบค่าน้ำหนักและรายละเอียดของผลงาน ข้าพเจ้าจะมีพิมพ์ทดสอบใน 2 รอบ โดยในรอบแรกจะเป็นการพิมพ์เพื่อดูค่าน้ำหนักของแม่พิมพ์ที่ยังไม่ผ่านกระบวนการโรยผงแอสฟัลต์ เพื่อจะตรวจสอบพื้นผิวระนาบและลายเส้นว่าเป็นไปตามเจตนาหรือไม่ ในส่วนรอบที่สองจะเป็นการพิมพ์เพื่อดูรายละเอียดและค่าน้ำหนักในความสมบูรณ์ของผลงานที่ผ่านขั้นตอนกระบวนการสร้างแม่พิมพ์จนเสร็จสิ้น โดยมีขั้นตอนกระบวนการดังนี้

รอบที่ 1 เมื่อแม่พิมพ์แผ่นทองแดงผ่านการกัดกรดเพื่อสร้างพื้นผิวและขั้นตอนการทำ Hard Ground บนแม่พิมพ์แล้ว ลำดับต่อมาจะทำการพิมพ์เพื่อตรวจสอบค่าน้ำหนักของรายละเอียดหรือลายเส้นโครงสร้างต่างๆ ด้วยกรรมวิธีการอุดหมึกสีดำลงไปในแม่พิมพ์และเช็ดหมึกพิมพ์ส่วนเกินออกจากผิวระนาบแม่พิมพ์จนหมด จากนั้นจึงนำไปเข้าแท่นพิมพ์เพื่อพิมพ์ผลงานออกมาตรวจสอบค่าน้ำหนักให้ได้ตรงตามเจตนา เมื่อได้ค่าน้ำหนักและรายละเอียดอันเป็นที่ต้องการแล้วจึงจะถึงขั้นตอนการสร้างค่าน้ำหนักสว่างในบริบทของ “แสง” ด้วยวิธีการโรยผงแอสฟัลต์ (Aquatint) บนผิวระนาบของแม่พิมพ์เพื่อไปสู่การสร้างค่าน้ำหนักในขั้นตอนต่อไป

ภาพที่ 38 ภาพแสดงการพิมพ์เพื่อตรวจสอบ (Proof) รายละเอียดค่าน้ำหนักของผลงาน

รอบที่ 2 ในขั้นตอนการพิมพ์ทดสอบค่าน้ำหนักในรอบนี้ จะเป็นการพิมพ์ทดสอบเพื่อดูผลงานที่ผ่านกระบวนการทุกอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ตามที่ตั้งใจไว้ แต่ทว่าในรอบนี้จะใช้หมึกพิมพ์สีต่าง ๆ ที่เป็นสีที่เตรียมไว้ตามแบบภาพร่างหรือใกล้เคียง เพื่อให้เห็นถึงค่าน้ำหนักจริงของผลงานตามเจตนาของข้าพเจ้า และเพื่อตรวจสอบในตัวผลงานหากมีในส่วนที่ยังไม่พึงพอใจก็จะนำกลับไปแก้ไขจนกว่าจะได้ผลงานที่พึงพอใจ

ภาพที่ 39 ภาพแสดงการพิมพ์เพื่อตรวจสอบ (Proof) รายละเอียดค่าน้ำหนักที่สมบูรณ์ของผลงาน

ขั้นตอนการพิมพ์ผลงาน

หลังจากที่แม่พิมพ์ได้ผ่านทุกขั้นตอนกระบวนการของการสร้างค่าน้ำหนักแสง รวมไปถึงรายละเอียดของน้ำหนักบริบทต่าง ๆ หรือให้สอดคล้องกับภาพร่างต้นแบบซึ่งดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบหรือได้ผลลัพธ์แห่งความสัมพันธ์เชิงคุณภาพของ “สื่อกลาง” แม่พิมพ์แล้วและพร้อมนำแม่พิมพ์เข้าสู่ในขั้นตอนการพิมพ์ผลงานจริงอันเป็นผลงานต้นแบบ/ต้นฉบับ ซึ่งในขั้นตอนแรกจะต้องดำเนินการเตรียมกระดาษพิมพ์ด้วยวิธีการทำขึ้นเพื่อให้เยื่อสัมผัสของกระดาษสามารถซับหมึกจากแม่พิมพ์ได้อย่างเต็มที่ โดยวิธีการนี้ ต้องนำแผ่นพลาสติกใสขนาดความยาวประมาณ 2 เมตร มาวางบนโต๊ะและใช้ผ้าสะอาดชุบน้ำเช็ดทำความสะอาดแผ่นพลาสติกเพื่อขจัดฝุ่นหรือสิ่งสกปรกต่าง ๆ มาเประอบื้อนกระดาษพิมพ์ จึงนำกระดาษ (FABRIANO) ที่ใช้พิมพ์ผลงานมาวางลงบนพลาสติก (ด้านใน) และใช้สเปรย์ฉีดพ่นน้ำให้ทั่วบริเวณแผ่นกระดาษอย่างสม่ำเสมอ จากนั้นจึงนำพลาสติกมาวางทับลงบนกระดาษแล้วจึงใช้มือลูบบริเวณด้านบนของแผ่นพลาสติกเพื่อไล่น้ำส่วนเกินที่เหลืออยู่บนกระดาษให้ไหลออกมา หลังจากนั้นพับกระดาษทิ้งไว้จนกว่าจะถึงขั้นตอนของการพิมพ์และในช่วงระหว่างนี้จะเป็นขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์หรือทำการอุดหมึกพิมพ์ (สีที่เตรียมไว้ก่อนแล้ว) โดยต้องล้างทำความสะอาดแม่พิมพ์ให้สะอาดก่อนถึงจะสามารถนำแม่พิมพ์มาทำการอุดหมึกพิมพ์ได้ ซึ่งขั้นนี้ผลงานชุดวิทยานิพนธ์จะมีสีที่หลากหลายเชิงค่าความเข้มของสีในชั้นผลงานจึงมีลำดับขั้นตอนของการอุดหมึกพิมพ์ที่ซับซ้อนมากขึ้น และสำหรับขั้นตอนแรกจะทำการอุดหมึกสีลงไปในร่องลึกบริเวณที่เป็นสีของผลงาน แต่ทว่าจะลงพื้นด้วยหมึกพิมพ์สีดำในบริเวณพื้นที่ของผลงานเพื่อเป็นสีพื้นก่อนการลงสีอื่น ๆ ในลำดับครั้งต่อไป เมื่ออุดหมึกพิมพ์สีดำเสร็จแล้วจึงใช้กระดาษลอกกลายซับหมึกส่วนเกินและเช็ดออกให้สะอาด เมื่อเช็ดหมึกบนผิวหน้าแม่พิมพ์สะอาดแล้วก็นำสีอื่น ๆ ที่ผสมเตรียมไว้มาอุดลงบนพื้นที่เดิมที่ได้ทำการลงหมึกสีดำไว้ก่อนแล้วโดยใช้ฟู่กันค่อยๆ ระบายลงในบริเวณดังกล่าวและเช็ดออกให้สะอาด ซึ่งจะทำในลักษณะบริเวณเดิมเช่นกันประมาณ 2 – 3 ครั้งเพื่อให้สีที่ระบายลงไปมีความชัดเจนมากขึ้น และใจการทำสีซ้ำๆ ที่บริเวณเดิมก็เพื่อการสร้างค่าน้ำหนักของสีตามที่ต้องการสำหรับในบางพื้นที่อาจใช้การระบายเพียงครั้งเดียวตามค่าน้ำหนักที่กำหนดไว้ด้วยเพราะหากทำซ้ำหลายครั้งผลลัพธ์ของน้ำหนักสีก็就会有ความชัดเจนมากขึ้นตามจำนวนครั้งที่ทำ ซึ่งในขั้นตอนการทำสีจะทำในลักษณะเดียวกันจนทั่วทั้งแม่พิมพ์ และเมื่อทำทั่วบริเวณในพื้นที่ที่มีสีแล้วจึงจะเริ่มระบายสีต่ำลงในบริเวณของพื้นที่ที่เหลือซึ่งเป็นหน้าหนักเข้มหรือดำเมื่อทำการอุดหมึกพิมพ์สีเสร็จแล้วถึงใช้กระดาษลอกกลายซับหมึกส่วนเกินทั้งหมดออกโดยการวางกระดาษลอกกลายทั้งแผ่นลงบนแม่พิมพ์และใช้ลูกกลิ้ง กลิ้งลงบนพื้นระนาบของกระดาษลอกกลายเพื่อให้หมึกพิมพ์ที่

อยู่บนผิวหน้าระนาบแม่พิมพ์ติดกับกระดาษลอกลายออกมาให้มากที่สุดและต้องทำซ้ำในขั้นตอนเดียวกันนี้ครอบคลุมทั่วทั้งบริเวณที่ติดกระดาษลอกลายจนหมึกพิมพ์เหลือติดเพียงบาง ๆ หรือออกมาน้อยที่สุด จากนั้นจึงใช้กระดาษลอกลายที่ตัดเป็นแผ่นพอดีกับฝ่ามือค่อย ๆ เช็ดไล่ไปที่ละจุดของแม่พิมพ์อย่างระมัดระวังเพื่อไม่ให้หมึกพิมพ์สีอื่นหลุดติมาและเกาะกันและทำในลักษณะเดิมนี้จนกว่าสีส่วนเกินบนแม่พิมพ์จะหลุดออกหมดหรือจนกว่าแม่พิมพ์จะสะอาด หลังจากทำการอุดหมึกพิมพ์สีในขั้นตอนนี้เสร็จแล้วถึงนำแม่พิมพ์ไปวางลงบนแท่นพิมพ์ในตำแหน่งที่กำหนดไว้และนำกระดาษที่ทำขึ้นเตรียมไว้ก่อนหน้ามาวางปิดทับด้านบนแม่พิมพ์อย่างระมัดระวังโดยนัยนี้ก่อนนำกระดาษมาวางบนแม่พิมพ์จะต้องทำการซับน้ำส่วนเกินที่เหลืออยู่บนกระดาษพิมพ์ออกให้มากที่สุดโดยใช้กระดาษปรูฟซับออก และเมื่อนำกระดาษพิมพ์มาวางปิดทับด้านบนแม่พิมพ์แล้วก็จะใช้กระดาษปรูฟจำนวนประมาณ 2 แผ่นมาวางปิดทับลงบนด้านหลังกระดาษและใช้ผ้าสักหลาดวางปิดทับลงไปอีกชั้นเมื่อครบทุกชั้นตอนวางทุกอย่างเรียบร้อยแล้วจะต้องทำการปรับน้ำหนัก “แรงกด” ของแท่นพิมพ์ให้เหมาะสมกับการพิมพ์ โดยในการพิมพ์ภาพผลงานจะใช้แรงกดสูงจากลูกกลิ้งบนแม่พิมพ์หรือในการกดทับกระดาษกับแม่พิมพ์เพื่อกดกระดาษให้ลงไปติดกับหมึกพิมพ์ขึ้นมาปรากฏเป็นภาพผลงานตามที่เจตตนา เมื่อทำการพิมพ์ที่อาศัยใช้แท่นพิมพ์เสร็จแล้วจะต้องทำการดึงกระดาษภาพผลงานออกจากแม่พิมพ์โดยเริ่มที่มุมใดมุมหนึ่งของกระดาษพิมพ์และดึงกระดาษขึ้นเป็นแนวตั้งตรงอย่างช้า ๆ และระมัดระวังเพื่อป้องกันการฉีกขาดของผลงาน หลังจากที่ผ่านมาขั้นตอนการพิมพ์และได้ชิ้นผลงานแล้วจะต้องทำการชิงผลงานเพื่อให้ภาพผลงานเรียบเนียนดีไม่เป็นคลื่นเพราะกระดาษพิมพ์ที่ผ่านการทำขึ้นจะไม่คงรูปคือมักอยู่ในสภาพที่บิดงอ แต่ทว่าเมื่อความชื้นนั้นคลายตัวระเหยออกไปหมดแล้วกระดาษก็จะกลับคืนสภาพเดิม ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องชิงกระดาษเพื่อบังคับให้กระดาษนั้นกลับมาตั้งและเรียบคืนสภาพเดิมอย่างสมบูรณ์ ซึ่งในวิธีการชิงกระดาษนั้นจะใช้กระดาษปรูฟตัดให้มีขนาดที่พอดีกับผลงานและวางลงบนกระดาษไม้อัด จากนั้นถึงนำผลงานวางคว่ำลงไปเพื่อที่จะใช้ด้านหลังของกระดาษของผลงานเป็นส่วนที่โดนกระดาษกาวน้ำยึดติดไว้กับกระดาษทั้ง 4 ด้านเมื่อทำตามในขั้นตอนนี้แล้วและเมื่อกระดาษคลายความชื้นจนแห้งสนิทแล้วจึงใช้คัตเตอร์กรีดเบา ๆ ที่บริเวณแนวขอบของกระดาษกาวน้ำและใช้ปลายคัตเตอร์สะกิดกระดาษกาวน้ำและดึงออกมาในทุกด้านเมื่อเสร็จครบทุกขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นก็จะได้ชิ้นผลงานที่สมบูรณ์ตามขั้นตอนของการพิมพ์ผลงาน

ภาพที่ 40 ภาพแสดงขั้นตอนในบริบทต่างๆ การพิมพ์ผลงาน

วัสดุอุปกรณ์และเคมีภัณฑ์ในการสร้างสรรค์

เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในกระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Intaglio Printing Process) สามารถแบ่งออกเป็นหลายกลุ่ม ได้ดังนี้

วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างแม่พิมพ์

- แม่พิมพ์แผ่นทองแดง (Copper Plate)

วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างภาพร่างต้นแบบ

- คอมพิวเตอร์ (Computer)
- กล้องถ่ายภาพ (Camera)
- ดินสอ (Pencil)
- กระดาษ (Paper)

เครื่องมือในการสร้างแม่พิมพ์

- เหล็กปลายแหลม (Needle)
- ดินสอไข เดอร์มาโทกราฟ (Mitsubishi Dematograph Pencil 7600)
- ผงแอสฟัลต์ (Asphaltum Powder)
- หัวพ่นไฟ ชนิดต่อถังแก๊ส (Gas Welding Torch)
- ถังแก๊ส (Gas cylinder)

วัสดุอุปกรณ์และเคมีภัณฑ์ในการสร้างแม่พิมพ์

- กรดเฟอร์ริกคลอไรด์ (Ferric Chloride Acid)
- อ่างสำหรับแช่น้ำกรด (Tray)
- วัสดุอุปกรณ์ในการกั้น (ฉนวน) กั้นน้ำกรดบนผิวแม่พิมพ์
- วานิชดำ (Type-p)
- สเปรย์สี (Spray paint)
- พู่กันหรือแปรงขนอ่อนสำหรับทาวานิชดำ (Soft Brushes)

วัสดุอุปกรณ์ในการล้างแม่พิมพ์

- กระดาษทรายน้ำ เบอร์ 1,000 – 1,500

- น้ำยาล้างจาน (Dishwashing Liquid)
- น้ำส้มสายชู (Vinegar)
- ซีอิ๊วขาว (Soy Sauce)
- เกลือป่น (Salt)
- น้ำมันสน (Turpentine)
- ทินเนอร์ (Tinner)
- เศษผ้า (Rag)

วัสดุอุปกรณ์สำหรับพิมพ์ผลงาน

- แท่นพิมพ์แบบลูกกลิ้งหมุน (Etching Press)
- ผ้าสักหลาด (Woolen Fabric)
- กระดาษพิมพ์ผลงาน (FABRIANO)
- กระดาษบรู๊ฟ (Proof Paper)
- หมึกพิมพ์ (Etching Ink)
- เครื่องสำหรับตักผสมหมึกพิมพ์ (Painting Knife)
- กระดาษลอกลาย (Trace Paper)
- กระดาษกาวน้ำ (Water Activated Tape)
- ไม้กระดานสำหรับชิงผลงาน (Plywood)
- ยางปาด (Squeegee)
- ตะไบ (Rasp)
- แผ่นพลาสติกใส (Plastic Sheet)
- กระบอกฉีดน้ำ (Water Sprayer)

ภาพที่ 41 ภาพแม่พิมพ์แผ่นทองแดง

ภาพที่ 42 ภาพอุปกรณ์ในการสร้างภาพร่างต้นแบบ

ภาพที่ 43 ภาพอุปกรณ์เครื่องมือและเคมีภัณฑ์สำหรับสร้างค่าน้ำหนักในผลงาน

ภาพที่ 44 ภาพอ้างอิงสำหรับ “(แซ่)” กัดกรดแม่พิมพ์

ภาพที่ 45 ภาพวัสดุอุปกรณ์ในการกัน (ฉนวน) กันน้ำกรดกัดบนผิวหน้าแม่พิมพ์

ภาพที่ 46 ภาพวัสดุอุปกรณ์และเคมีภัณฑ์สำหรับล้างแม่พิมพ์

ภาพที่ 47 ภาพวัสดุอุปกรณ์สำหรับพิมพ์ผลงาน

บทที่ 4

แนวทางและการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

กล่าวได้คือ เรื่องราวเนื้อหาของผลงานชุดวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าอันเป็นนัยแห่งสาระนามธรรม เรื่องราวของความสุขความทรงจำจากประสบการณ์แห่งชีวิตที่เกิดขึ้นภายใต้ปัจเจกแห่งทัศนคติ มุมมองความคิดทั้งในมุมมองตามประสาผู้ใหญ่และส่วนตนที่สัมพันธ์กับพื้นที่จินตนาการตามศักยภาพ แห่งวัยเด็กที่ได้ย้อนคิดนึกถึงเรื่องราวในช่วงวัยเด็กที่ถูกเลี้ยงดูให้อยู่แต่ภายในอาณาเขตของพื้นที่บ้าน ด้วย เพราะ “บ้าน” เป็นสถานที่ที่ปลอดภัยจากสภาวะแวดล้อมหรือจากสภาพสังคมของชุมชนที่ไม่ ปลอดภัยสำหรับการเติบโตของบุตรอันเป็นที่รัก จากปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนที่ผู้เป็นพ่อและแม่ต่าง มองเห็นจึงกลายเป็นสาเหตุทำให้ข้าพเจ้าถูกเลี้ยงดูมาให้ใช้ชีวิตอยู่ภายในอาณาเขตบ้านที่เปรียบเป็น เสมือนพรมแดนที่กั้นข้าพเจ้าจากโลกภายนอก ความสุขที่สามารถจะหาได้ในวัยช่วงนั้นก็คือสิ่งของ รอบตัวที่หยิบจับได้และสามารถหาได้ในสภาพแวดล้อมพื้นที่อาณาเขตของบ้าน สิ่งของรอบตัวจึงถูก ปรับบบริบทด้วยการจินตนาการและกลัปลงมาเป็นของเล่นหรือกลายมาเป็นเพื่อนเล่นใน จินตนาการผ่านมุมมองวิถีคิดที่สนุกสนานตามประสาเด็กจึงทำให้การดำรงชีวิตภายในอาณาเขตบ้าน ไม่ได้เป็นปัญหากับข้าพเจ้าเลยแม้แต่น้อย แต่ทว่ากลับเป็นความสุขที่หาได้จากวัตถุสิ่งของที่มีอยู่โดย ไม่ต้องดิ้นรนไขว่คว้าเพื่อที่จะได้ความสุขนั้นมา ซึ่งนัยนี้เองที่ก่อเกิดเป็นจินตภาพพื้นที่จินตนาการแห่ง ความสุขจากมุมมองในปัจจุบัน ที่มีผลอันเป็นความสะท้อนอารมณ์และจิตใจและกลายมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะประกอบทั้งให้ประเด็นสาระทางด้านเนื้อหาที่ก่อรูปเกิดเป็น รูปแบบหรือกายภาพของเรื่องราวเนื้อหาที่ให้ความหมายนามธรรม อันเป็นสาระสำคัญของการ สร้างสรรค์ผลงานที่ไม่ใช่เพียงกลวิธีของการสร้างมิติลวงตาบนพื้นระนาบด้วยภาษาของศิลปะ หรือ การสื่อสารความหมายเชิงรูปแบบวิถีชีวิตผ่านสัญลักษณ์ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายและ วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ที่อยู่ภายใต้ขอบเขตอันเป็นเจตนาของแนวความคิด ด้วยความสัมฤทธิ์ ของผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่ก่อเกิดเป็นเอกภาพทางสุนทรียภาพของผลงานทั้งทางกายภาพและ เนื้อหาความหมายเชิงนามธรรม โดยนัยนี้จึงไม่ใช่เป็นความสัมฤทธิ์จากการฝึกฝนสร้างทักษะศิลป์แต่ เพียงอย่างเดียว แต่ทว่าจะต้องประกอบไปด้วยความรู้ความเข้าใจในบริบทเรื่องราวเนื้อหา รวมไปถึง การสังเกต การเก็บรวบรวมข้อมูลประสบการณ์ อารมณ์ความรู้สึกจากเรื่องราวความทรงจำมุมมอง จินตนาการ อันเป็นเรื่องราวเนื้อหาที่โน้มนำไปสู่การก่อรูปเกิดเป็นรูปแบบของผลงานที่ต้องอาศัย ความชำนาญในด้านเทคนิควิธีการทางทัศนศิลป์ ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ กระบวนการการพิมพ์ภาพ

พิมพ์โลหะร่องลึก ทว่าเป็นเครื่องมือในการสร้างสัมฤทธิ์ผลของผลงานและเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาวิจัยสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบด้วย ทว่าในความสัมฤทธิ์แห่งผลลัพธ์นั้นย่อมมีข้อผิดพลาดร่วมอยู่ด้วยเสมอ และนี่จึงโน้มนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้และการแก้ไขปัญหอย่างเป็นระบบคือ การพัฒนาผลงานให้มีรูปแบบที่สอดคล้องกับเนื้อหาภายใต้บริบทแห่ง “พื้นที่ความสุขจากการเล่นธรรมชาติในวัยเด็ก” เพื่อสร้างสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ ซึ่งบริบทและระบบของการสร้างสรรค์ดังกล่าวสามารถวิเคราะห์แตกประเด็นแนวทางและการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบภายใต้วิถีวิทยา การวิจัยสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ที่สอดคล้องกับช่วงเวลาต่าง ๆ ออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560

กล่าวได้ว่าประเด็นสาระสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงาน คือ การถ่ายทอดเรื่องราวของความรักจำและประสบการณ์จากวัยเด็กที่ถูกเลี้ยงดูให้อยู่ในพื้นที่ ที่ผู้เป็นพ่อและแม่ปกป้องผู้เป็นบุตรหรือข้าพเจ้าจากสภาพสังคมในชุมชน อันเป็นสาเหตุทำให้ข้าพเจ้าไม่มีเพื่อนในรุ่นราวคราวเดียวกันที่สามารถออกไปเล่นสนุกตามประสาเด็กหรือคนในชุมชนที่รู้จัก สิ่งเหล่านี้จึงทำให้ชีวิตในวัยเด็กต้องอยู่แต่ภายในอาณาเขตบ้านเล่นสนุกกับวัตถุสิ่งของรอบตัวที่จะหยิบจับได้เท่าที่สามารถไขว่คว้าได้ ซึ่งก่อให้เกิดความสุขที่เรียบง่ายแบบพอเพียงผ่านจินตนาการแทนเสมือนดังกับว่าสิ่งของเหล่านั้นเป็นเพื่อนทางจิตใจหรือเพื่อนในจินตนาการ จากเรื่องราวดังกล่าวจึงกลับกลายมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่อาศัยภาษาแห่งศิลปะหรือทัศนธาตุเป็นเครื่องมือในการสร้างมิติลงตามพื้นที่ระนาบของผลงานซึ่งก่อรูปเกิดขึ้นจากสื่อวัสดุสิ่งของธรรมชาติรอบตัวที่มีเนื้อหาและความหมายโดยนำมาปรับบริบททางกายภาพใหม่และผสมผสานจัดวางรวมเอาไว้บนพื้นที่ในจินตนาการ ผลงานในระยะแรกจะเห็นได้ว่ากลวิธีของการจัดองค์ประกอบยังไม่ลงตัวหรือเป็นตุลยภาพรูปปลั๊กชน โดยรูปแบบผลงานที่มุ่งเน้นการสร้างรูปแบบของจุดเด่นให้เป็นเหมือนตัวแทนของเพื่อนในจินตนาการที่ยังไม่สามารถสื่อสารเนื้อหาในเชิงสัญลักษณ์ได้ผนวกกับพื้นที่บรรยากาศถูกรบกวนด้วยบริบทของวัตถุต่าง ๆ ที่ปะปนกันอย่างวุ่นวายขาดตุลยภาพจึงทำให้ไม่สื่อแสดงออกถึงเอกภาพทางสุนทรียภาพเชิงมิติบนพื้นที่สมมติของบรรยากาศที่ลวงตาลึกลงเข้าไปบนพื้นที่ระนาบสองมิติได้ อีกทั้งด้วยเพราะกระบวนการหรือเทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ผลงานที่ยังไม่เอื้อประโยชน์เชิงความสัมฤทธิ์แห่งผลลัพธ์ที่ยังไม่เป็นไปตามเจตนารวมไปถึงค่าน้ำหนักของผลงานที่ไม่เป็นไปตามที่วางแผนไว้ด้วย จึงทำให้ผลงานในช่วงระยะนี้มีข้อผิดพลาดที่ต้องค้นคว้าทดลองและหากวิธีเฉพาะตนเองในการปรับปรุง

แก้ไขปัญหาเชิงเทคนิควิธีการต่อไป ดังนั้นด้วยเพราะสาเหตุเหล่านี้ผลงานจึงไม่สามารถสื่อสารหรือกระตุ้นเร้าให้ผู้ชมรู้สึก รับรู้และจินตนาการจากเรื่องราวเนื้อหาที่ให้ความหมายของผลงานรูปทรงเชิง

ภาพที่ 48 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน Space of Happiness No. 1

ขนาด 80 x 65 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2560

ภาพที่ 49 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน   Space of Happiness No. 2

ขนาด   80 x 65 เซนติเมตร

เทคนิค   ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง   พ.ศ. 2560

ภาพที่ 50 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน   Space of Happiness No. 3

ขนาด   80 x 55 เซนติเมตร

เทคนิค   ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง   พ.ศ. 2560

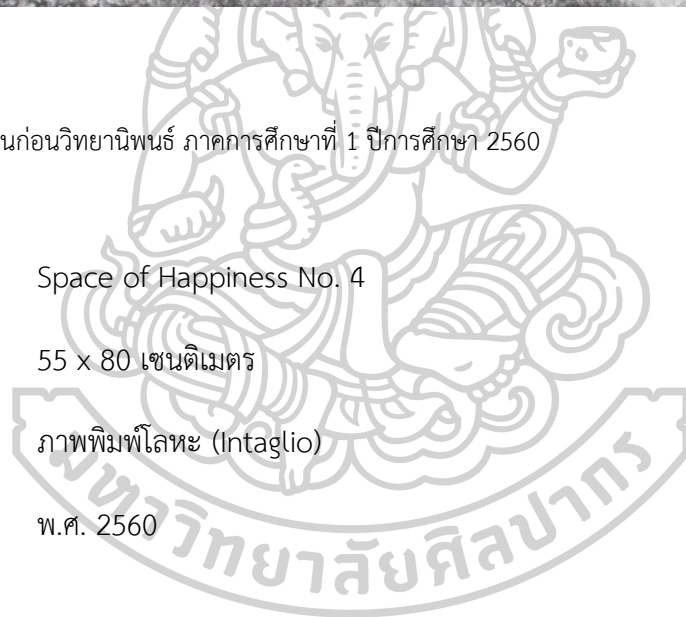
ภาพที่ 51 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน Space of Happiness No. 4

ขนาด 55 x 80 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2560

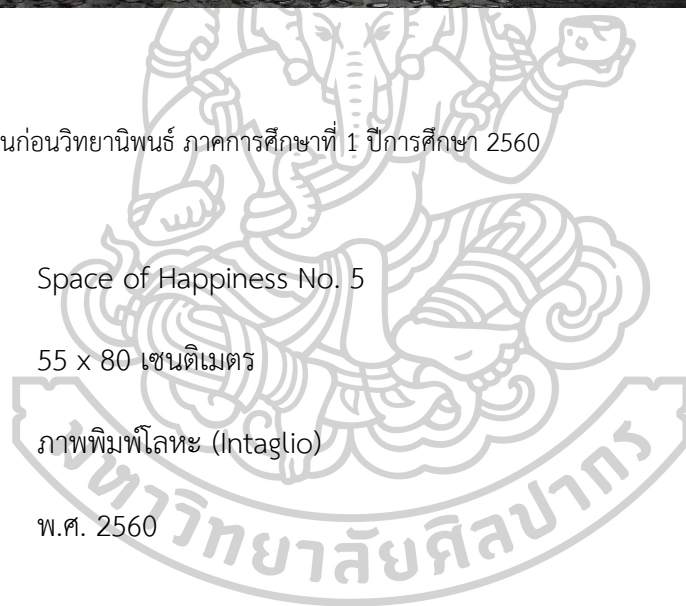
ภาพที่ 52 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน Space of Happiness No. 5

ขนาด 55 x 80 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2560

ระยะที่ 2 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ในผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ข้าพเจ้าได้ปรับเปลี่ยนบริบทเชิงรูปแบบของจุดเด่น เพื่อให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับความหมายความคิดและเนื้อหาในผลงานที่ต้องการสื่อสาร โดยพัฒนา รูปแบบจากผลงานในช่วงระยะแรกและมีการจัดการกับสื่อวัตถุทางความคิดและความรู้สึกหรือ รายละเอียดสิ่งต่าง ๆ ในพื้นที่ของผลงานเพื่อให้บรรยากาศในผลงานนั้นมีมิติที่ลึกมากขึ้นโดยอาศัยใช้ กลวิธีของการสร้างบรรยากาศในผลงานให้ลวงตาบนพื้นระนาบมากยิ่งขึ้น โดยนัยนี้ใช้กรรมวิธีเทคนิค การกักรวดที่ใช้เวลาที่มากขึ้นกว่าเดิมหรือเพื่อสร้างร่องลึกบนระนาบผิวแม่พิมพ์ทองแดงจึงทำให้ค่าน้ำหนักที่เข้มสุดหรือดำมีความลึกมากยิ่งขึ้นนอกจากนี้ยังพัฒนาในส่วนของกรรมวิธีกระบวนการทาง เทคนิคที่เอื้อประโยชน์ต่อการสร้างให้ค่าน้ำหนักในผลงานมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นทั้งรายละเอียดใน จุดเด่นและสื่อวัสดุหรือวัตถุต่าง ๆ ที่ให้ความสำคัญต่อการสร้างคุณลักษณะพิเศษพื้นผิวมากยิ่งขึ้นด้วย และสร้างค่าน้ำหนักของแสงในวัตถุ เช่น การใช้วานิชดำกับการสร้างพื้นผิวของพื้นหรือกิ่งไม้ที่ละจุด และใช้เส้นฮาร์ดกราวด์เขียนเส้นของพื้นผิวให้เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการจับเน้นมิติความลึกในวัตถุ มากขึ้นด้วย เพื่อให้สิ่งเหล่านี้มีความซับซ้อนและเป็นกลวิธีของการสร้างความน่าสนใจให้กับจุดเด่น และวัตถุต่างๆในผลงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งนัยนี้ผลลัพธ์แห่งความสมบูรณ์ของผลงานที่ออกมาในช่วงระยะนี้ จึงมีรูปแบบและสะท้อนเห็นถึงการพัฒนารุดที่ดีขึ้นจากช่วงระยะแรกอย่างเห็นได้ชัด ด้วยกรรมวิธี กระบวนการเทคนิคต่าง ๆ ที่นำมาสู่การถูกแก้ไขปรับปรุงสืบเนื่องจากการพบปัญหาของผลงาน ในช่วงระยะแรกนี้ จึงทำให้สามารถสร้างสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานในช่วงระยะนี้เป็นไปตาม เจตนามากยิ่งขึ้น

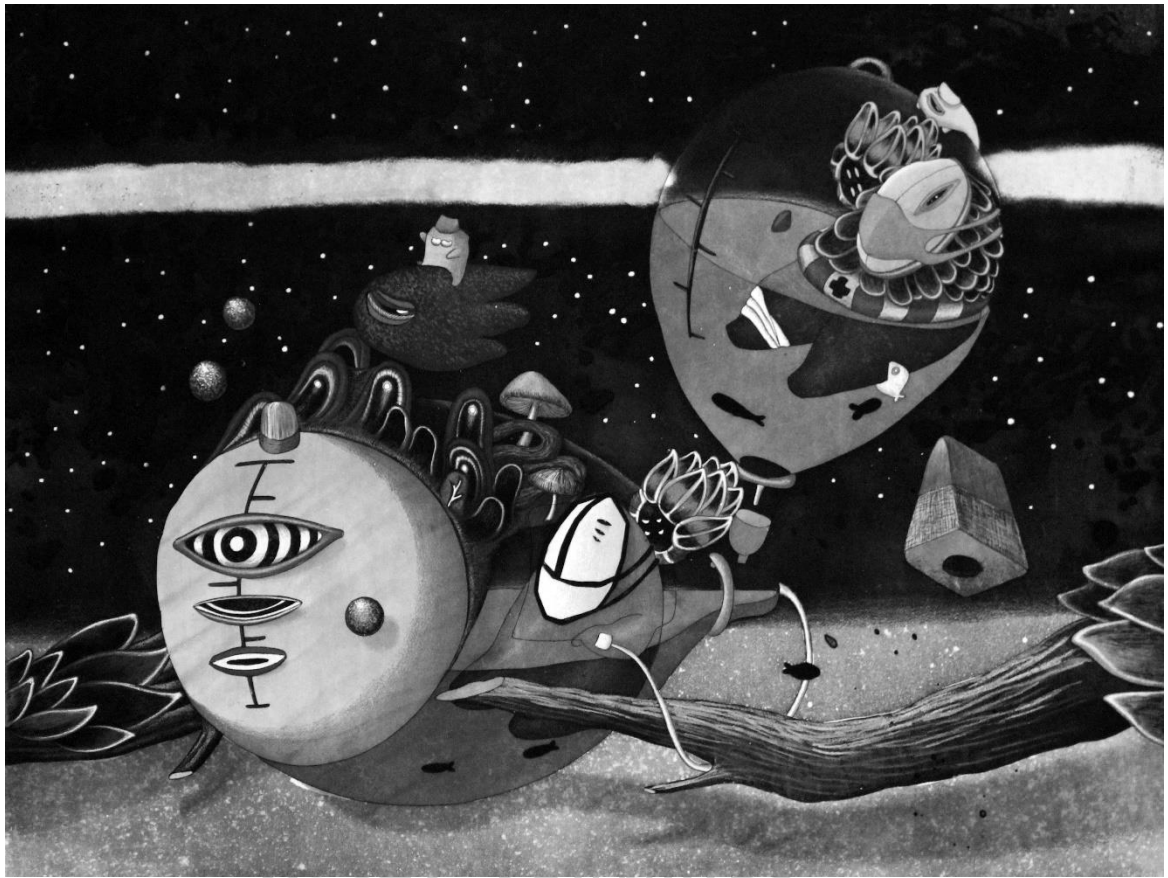
ภาพที่ 53 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน Happiness in My Imaginatin No. 1

ขนาด 60 x 80 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561

ภาพที่ 54 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน Happiness in My Imaginatin No. 2

ขนาด 65 x 80 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561

ภาพที่ 55 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน   Happiness in My Imagination No. 3

ขนาด   80 x 60 เซนติเมตร

เทคนิค   ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง   พ.ศ. 2561

ภาพที่ 56 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน Happiness in My Imaginatin No. 4

ขนาด 60 x 80 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561

ภาพที่ 57 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน   Happiness in My Imaginatin No. 5

ขนาด   120 x 37 เซนติเมตร

เทคนิค   ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง   พ.ศ. 2561

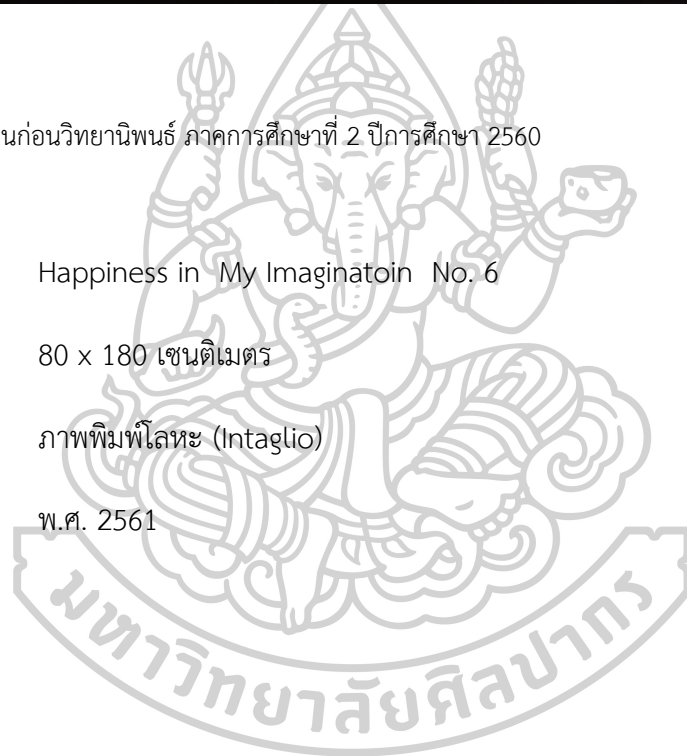
ภาพที่ 58 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน Happiness in My Imaginatin No. 6

ขนาด 80 x 180 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561

ระยะที่ 3 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561

กล่าวคือผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3 ได้มีการพัฒนารูปแบบของผลงานให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับเนื้อหามากขึ้น โดยเน้นมุ่งเน้นความหมายความสำคัญของการใช้รูปทรงอินทรีย์วัตถุที่สื่อแสดงถึงสภาพแวดล้อมรอบตัว เช่น ใบไม้ กิ่งไม้ที่ประกอบรวมกันผ่านจินตนาการจนก่อรูปเกิดเป็นรูปลักษณะของเพื่อนในจินตนาการตามเจตนาที่ตั้งใจไว้รวมไปถึงการเป็นรูปสัญลักษณ์ของเนื้อหา ผลงาน ที่แสดงออกได้ชัดเจนมากขึ้นในประเด็นของการเป็นภาพแทนของเวลาที่เล่าเรื่องราวที่ให้เนื้อหาความหมายสอดคล้องตามเจตนาของแนวความคิด ซึ่งผลงานระยะที่ 3 นี้มุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับบรรยากาศพื้นหลังมากขึ้นเพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ผ่อนคลายให้เหมือนกับเป็นพื้นที่ที่มีอากาศไหลเวียนไม่อึดอัด โดยเน้นอาศัยใช้กลวิธีทางทัศนธาตุเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างรายละเอียดค่าน้ำหนักดำในดำเพื่อไม่ให้ภาพบรรยากาศในผลงานที่เรียบแบนราบจนไม่โน้มน้าวความรู้สึกถึงการเป็นพื้นที่ในอากาศของพื้นที่ผลงานที่สัมพันธ์กับช่วงเวลา ซึ่งบรรยากาศพื้นหลังสีดำเปรียบเป็นเสมือนห้วงอวกาศที่มีวัตถุ หรือเพื่อนในจินตนาการร่องรอยแสดงรูปลักษณะแห่งตัวตนอยู่อย่างอิสระและยังเป็นสื่อสาระแทนถึงช่วงเวลาค่าคืนซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ได้ผ่อนคลายจากหน้าที่ต่างๆ และได้อยู่กับตัวเองจนทำให้เกิดความคิดเชิงจินตนาการสร้างสรรค์ก่อรูปเกิดขึ้น แต่ทว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงระยะนี้เป็นเรื่องของค่าน้ำหนักในผลงานที่มีการใช้โทนสี ขาว ดำ เป็นหลักจึงส่งผลทำให้เรื่องราวของเนื้อหาความหมายที่เจตนาต้องการนำเสนอ นั้นไม่สามารถสื่อสารให้เกิดความน่าสนใจได้เท่าที่ควร ทว่าในวิถีทางที่กลับกันผลลัพธ์ดังกล่าวทำให้ผลงานสะท้อนเห็นถึงพัฒนาการในด้านรูปแบบที่เด่นชัดมากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับเนื้อหา แต่ก็ยังขาดความลุ่มลึกน่าสนใจในรูปสัญลักษณ์ ผลงานหรือรูปแบบของผลงานยังไปสื่อความหมายถึงการเป็นรูปสัญลักษณ์ทางเนื้อหาที่ให้ความหมายทางนามธรรมโดยสมบูรณ์นั่นเอง

ภาพที่ 59 ผลงานก่อนนิตยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561

ชื่อผลงาน Space in My Imaginatioin No. 1

ขนาด 60 x 80 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561

ภาพที่ 60 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561

ชื่อผลงาน   Space in My Imagination No. 2

ขนาด   80x 60 เซนติเมตร

เทคนิค   ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง   พ.ศ. 2561

ภาพที่ 61 ผลงานก่อนนิทรรศานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561

ชื่อผลงาน   Space in My Imagination No. 3

ขนาด   80 x 60 เซนติเมตร

เทคนิค   ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง   พ.ศ. 2561

ภาพที่ 62 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561

ชื่อผลงาน Space in My Imaginaton No. 4

ขนาด 60 x 80 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561

ภาพที่ 63 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561

ชื่อผลงาน Space in My Imagination No. 5

ขนาด 80 x 180 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561

ระยะที่ 4 ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ระหว่างปีการศึกษา 2561 – 2564

ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์หัวข้อ “พื้นที่ความสุขจากของเล่นธรรมชาติในวัยเด็ก” ที่ตีความวิเคราะห์ภายใต้บริบทแห่งศิลปะร่วมสมัยระบบปัจเจกกรรมไปถึงการดำเนินงานแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการสร้างผลลัพธ์แห่งสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ ซึ่งนัยของอุปสรรคต่าง ๆ และการได้แก้ไขปัญหาสะท้อนเห็นถึงการพัฒนาอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้นด้วยทั้งในด้านรูปแบบและด้านเทคนิควิธีการ ซึ่งความหมายและความสำคัญดังกล่าวสามารถแตกประเด็นสาระแห่งบริบทออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านเรื่องราวเนื้อหา ความคิดและความหมายของสัญลักษณ์

อนึ่งประเด็นและสาระสำคัญในด้านเรื่องราวเนื้อหาของผลงานภายใต้หัวข้อ “พื้นที่ความสุขจากของเล่นธรรมชาติในวัยเด็ก” เป็นการนำเสนอภาพแทนเชิงสมมติของเจตนาแนวความคิดที่ถ่ายทอดเนื้อหาความหมายแห่งพื้นที่ความสุขความทรงจำผ่านจินตนาการที่สื่อถึงเรื่องราวความสุขในวัยเด็กกับสิ่งของวัตถุธรรมชาติในบริบทต่าง ๆ ผลงานที่สื่อสาระทั้งทางรูปธรรมและนามธรรมหรือมีวินัยเป็นสัญลักษณ์แทนถึงคำว่า “เพื่อนในจินตนาการ” ได้แก่ รูปทรงกิ่งไม้ รูปทรงของเล่นจากวัสดุธรรมชาติ เช่น ปลาตะเพียนสาน รูปทรงใบตอง รวมไปถึงแรงบันดาลใจจากสื่อความบันเทิงต่าง ๆ ที่กระตุ้นเร้าให้เกิดจินตนาการในยุคช่วงวัยเด็กซึ่งนัยเหล่านี้ล้วนเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ที่ก่อรูปเกิดเป็นกายภาพแห่งเรื่องราวเนื้อหาผลงานหรือให้ประเด็นทางศิลปะสาระเชิงนามธรรมอันเป็นเนื้อหา ความหมายของสารถะนามธรรมแห่งรอยประทับเรื่องราวประสบการณ์ความทรงจำให้ห้วงแห่งเวลาและสถานที่หนึ่งที่น่าไปสู่การแสวงหาและพบกับความสุขที่บริสุทธิ์เรียบง่ายบนความพอเพียงของตนเองจากสิ่งรอบตัว

ด้านรูปแบบ

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์เป็นสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ที่อาศัยใช้ภาษาของศิลปะเป็นเครื่องมือที่สร้างสื่อกลาง “แม่พิมพ์” ในการถ่ายทอดรูปธรรมแห่งจินตนาภาพ “ภาษาของทัศนศิลป์” อันเป็นพื้นที่สมมติของจินตนาการที่ระคนผสมผสานให้ก่อรูปเกิดเป็นรูปแบบผลงาน “ศิลปะภาพพิมพ์” ซึ่งเป็นรูปสัญลักษณ์ของวัตถุทางศิลปะอันก่อปรวัด้วยของเล่นกิ่งไม้ชีวิตในแบบเหนือจริงเชิงอุดมคติ โดยใช้รูปทรงต้นแบบที่มาจากสิ่งของวัตถุธรรมชาติภายในบริเวณบ้าน เช่น กิ่งไม้ใบตอง ก้อนหินหรือวัตถุอื่น ๆ ที่กระตุ้นเร้าแรงบันดาลใจเชิงจินตภาพหรือเป็นภาพความคิดความรู้สึก

ของจินตนาการต่อวัตถุนั้น ๆ ที่กลับกลายมาเป็นการสร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพของพื้นที่เชิงสภาวะในจินตนาการด้วยกลวิธีการสร้างมิติลงตาบนพื้นระนาบซึ่งเป็นผลลัพธ์แห่งความสัมพันธ์จากการใช้บรรยากาศสีแสงนัยถึงกาลเวลาที่สื่อสารระนาบธรรมของห้วงเวลายามค่ำคืนเวลาแห่งความสงบจากการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติและกลมกลืนกับกฎแห่งธรรมชาติ เพื่อหวนคิดย้อนกลับไปสู่อุดมคติชีวิตที่สุขสงบและงดงาม

ด้านเทคนิควิธีการ

กล่าวคือ ในกระบวนการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ การพิมพ์ภาพพิมพ์โลหะร่องลึกหรือเทคนิคภาพพิมพ์โลหะ ผู้สร้างสรรค์จะต้องมีความชำนาญที่สามารถกำหนดและควบคุมคุณลักษณะทางเทคนิคโดยนัยนี้คือผลลัพธ์ของเทคนิคการสร้างค่าน้ำหนักด้วยกรรมวิธี Hard ground Aquatint ซึ่งจะให้ความสัมพันธ์อันเป็นคุณค่าทางเทคนิควิธีการของงานศิลปะภาพพิมพ์หรือเป็นการสร้างความสมบูรณ์ทางกายภาพของผลงานและเป็นสัมพันธ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานที่สอดคล้องกับเรื่องราวเนื้อหาแห่งความหมายทางนามธรรมด้วย

อนึ่งจะเห็นได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานตลอดช่วงเวลาทั้ง 4 ระยะของการวิจัยสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ที่ดำเนินมาสู่ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ซึ่งโดยนัยเหล่านี้เกิดจากการสังสมประสบการณ์แห่งชีวิต ทักษะศิลป์รวมถึงข้อผิดพลาดในช่วงเวลาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและนำมาสู่การแก้ไขปัญหาหรือที่โน้มไปสู่การพัฒนาในการเรียนรู้และการสร้างสัมพันธ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานอย่างเป็นระบบในชุดวิทยานิพนธ์ทั้งในด้านเรื่องราวเนื้อหา รูปแบบและเทคนิควิธีการ อันสื่อสารระนาบธรรมแห่งรอยประทับความสุขความทรงจำในวัยเด็กผ่านวัตถุนิ่งของรอบตัวในธรรมชาติได้ตรงตามเจตนาของแนวความคิดในการสร้างสรรค์

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 64 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 1

ชื่อผลงาน   When I was young No. 1

ขนาด   100 x 70 เซนติเมตร

เทคนิค   ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง   พ.ศ. 2563

ภาพที่ 65 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 2

ชื่อผลงาน When I was young No. 2

ขนาด 70 x 100 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2563

ภาพที่ 66 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 3

ชื่อผลงาน   When I was young No. 3

ขนาด   100 x 70 เซนติเมตร

เทคนิค   ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง   พ.ศ. 2563

ภาพที่ 67 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 4

ชื่อผลงาน When I was young No. 4

ขนาด 70 x 100 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2563

ภาพที่ 68 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 5

ชื่อผลงาน   When I was young No. 5

ขนาด   70 x 70 เซนติเมตร

เทคนิค   ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง   พ.ศ. 2563

ภาพที่ 69 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 6

ชื่อผลงาน When I was young No. 6

ขนาด 85 x 120 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2564

ภาพที่ 70 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 7

ชื่อผลงาน When I was young with my imaginary space.

ขนาด 70 x 100 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2565

บทที่ 5

บทสรุป

วิทยานิพนธ์ หัวข้อ “พื้นที่ความสุขจากของเล่นธรรมชาติในวัยเด็ก” เป็นสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ที่อาศัยกระบวนการทางทัศนศิลป์ หรือผลงานศิลปะภาพพิมพ์ ที่สร้างมิติลวงตาบนกระดาษสองมิติ รูปแบบ 2 มิติ ด้วยกลวิธีและการพิมพ์ภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Intaglio Printing Process) หรือกรรมวิธีกัดกรด (Etching) ซึ่งเป็นเทคนิควิธีการของการสร้างสรรค์ผลงานที่ให้ผลลัพธ์ตรงตามเจตนาของแนวความคิดหรือเพื่อสร้างพื้นที่แห่งรอยประทับความทรงจำ อันก่อปรไ้วด้วยวัตถุสิ่งของของบริบทต่าง ๆ ในวัยเด็กที่นำมาซึ่งจินตนาการสู่การสร้างจินตภาพแห่งความสุขที่จิตใจได้ด้วยประสบการณ์และความทรงจำในอดีตที่ก่อรูปเกิดเป็นภาพซ้ำ ๆ แห่งความสุขที่ถูกสร้างให้เป็นรูปธรรมเชิงรูปแทนของห้วงเวลาความสุข หรือให้ความหมายทางนามธรรมถึงการเติมเต็มในสิ่งที่ขาดหายไปในช่วงเวลาหนึ่งของอดีต

การสร้างสรรค์ผลงาน “พื้นที่ความสุขจากของเล่นธรรมชาติในวัยเด็ก” เป็นการสร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพแห่งพื้นที่เชิงสภาวะอันมีนัยอยู่ภายใต้บริบทแห่งศิลปะร่วมสมัยในระบบปัจเจกที่ให้ประเด็นทางศิลปะหรือสารเชิงสาระเนื้อหาความหมายถึงความพอเพียง “พอดี” และพึงพอใจในความสุขที่ตัวของเราสามารถสร้างขึ้นได้ “ความสุขจากพื้นที่ในความทรงจำ” ซึ่งโดยนัยนี้เป็นอุบายวิธีแห่งกระบวนการทางทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์สร้างวัตถุทางศิลปะ “รูปแบบ” ที่ก่อรูปขึ้นจากประสบการณ์ในความทรงจำให้ปรากฏเป็นกายภาพของ “รูปลักษณ์ความสุขแห่งอุดมคติ” ซึ่งเป็นความสัมฤทธิ์ผลจากกระบวนการสร้างสรรค์เชิงสมมติของอุดมคติ “งานศิลปะภาพพิมพ์” ที่แฝงไว้ด้วยความเป็นอิสระและความงามโดยอาศัยใช้ภาษาของศิลปะหรือทัศนธาตุเป็นเครื่องมือผสมรวมเข้ากับอารมณ์ความรู้สึก ความคิดและจินตนาการที่สื่อ “สาระ” อันเป็นแก่นแท้แห่งนามธรรมของความพอเพียงและพึงใจในสิ่งที่มีอยู่ หรือให้ความสำคัญกับความตระหนักถึง “ความพอดี” ในแบบที่พอเพียงที่จิตใจอันนำมาซึ่งความสุขและคลายปมแห่งข้อกังวลสงสัยในสิ่งที่ไม่คาดคิดเมื่อถูกเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ซึ่งนัยเหล่านี้เป็นความสะเทือนใจสะท้อนอารมณ์เชิงการตั้งคำถามที่นำมาถ่ายทอดเป็นเรื่องราวและบรรยากาศยามค่ำคืนที่มีมิติในทุกทิศทุกทาง ทว่าอุปมาเป็นเหมือนพื้นที่ว่างอันเต็มเปี่ยมไว้ด้วยความสุขที่อิสระในบริบทแบบห้วงอวกาศที่จินตนาการสร้างเป็นจินตภาพถึง “ของเล่นก็มีชีวิต” ที่เสมือนลอยคว้างในห้วงบรรยากาศ แต่ทว่าอยู่ในตำแหน่งศูนย์กลางท่ามกลางดูยภาพของทุกสิ่ง ที่สอดคล้องกับเรื่องราวเนื้อหา โดยแฝงเจตนาสื่อความหมายทางนามธรรมถึงเป็นพื้นที่แห่งสภาวะจิตใจที่ปัดป้องซึ่งเป็นกลวิธีเฉพาะตนเองในการสร้างสุนทรียภาพพื้นที่แห่งความสุขที่จิตใจบนความพอเพียง

เพื่อตนเองและเป็นอนุสติเชิงแบ่งปันให้เพื่อนมนุษย์ในสังคมได้ย้อนคิดกลับไปสำรวจพิจารณาการแสวงหาความสุขที่แท้จริงที่บ้างอาจได้มาจากสิ่งละอันพันละน้อยในมุมใดมุมหนึ่ง ถ้าเราเห็น “คุณค่า” หากแม้ในปัจจุบัน “กฎของธรรมชาติ” ความไม่จริงอันเป็นเหตุปัจจัยแห่งการไม่คงรูปหรือผันสภาพเดิมไปแล้วก็ตาม ทว่าเมื่อนึกย้อนกลับไป ความสุขในสิ่งเหล่านั้นก็ยังคงกระจ่างแจ่มชัด และกลายเป็นสุนทรียภาพที่เยี่ยวยาวชีวิต หรือคอยเติมเต็มสร้างพลังแก่จิตใจได้เสมอในยามที่ประสบปัญหาต่าง ๆ รวมไปถึงสร้างกำลังใจให้สามารถตั้งรับและอยู่ร่วมกับอุปสรรคได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ด้วยสติปัญญาและความสำนึกตระหนักรู้จักคำว่า “พอ”

รายการอ้างอิง

Thipsuda. (2554). สัญลักษณ์และความเชื่อ. from

<https://thipsuda.wordpress.com/%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%A3%E0%B8%B9%E0%B9%89%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%A7%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%A7/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B9%87%E0%B8%99%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%9A%E0%B8%B1/>.

Wanvisa Phomanee. (2554). ประวัติบัว. from <http://www.lotus.rmutt.ac.th/?p=466>.

ชลูด นิ่มเสมอ. (2557). องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญาญา วรวัฒน์ชัย. (2559). กลไกสมองสองซีกกับความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์.

<https://identity.bsru.ac.th/archives/4174?fbclid=IwAR0TxP3nXLx80Rxy5zSd8CjqxHjEKcDQhMVciYqkHYwKy6PYMdGbW-orgY>

ศาสตราจารย์ พเยาว์ เหมือนวงษ์ญาติ. (2013). ข้อมูลของกล้วย. from

<https://www.thaikasetsart.com/%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%A1%E0%B8%B9%E0%B8%A5%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B9%89%E0%B8%A7%E0%B8%A2/>.

หัตถกรรมไทย. (2553). การสานปลาตะเพียน. from

<https://thailandhandmadebuu.wordpress.com/2010/07/25/>.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ชวิต ศรีสวัสดิ์
วัน เดือน ปี เกิด	24 มีนาคม 2535
สถานที่เกิด	นครปฐม
วุฒิการศึกษา	2565 ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ภาควิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	2557 ปริญญาศิลปบัณฑิต (ศิลปะภาพพิมพ์) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี
ผลงานตีพิมพ์	38/6 หมู่ 4 ต.ท่าพระยา อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม 73120
	2565 - ร่วมแสดงการประกวดศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 67 2565 กรุงเทพฯ
	2564 - ร่วมแสดงการประกวด ศิลปกรรมช่างเผือกครั้งที่ 10 2564 กรุงเทพฯ
	- ร่วมแสดงการประกวด ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 66 2564 กรุงเทพฯ
	2563 - ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์นานาชาติ The 6th Graphic Art Biennial of Szeklerland 2020 ประเทศ โรมาเนีย
	- ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์นานาชาติ 3rd ASEAN Graphic Arts Competition and Exhibition 2020 ประเทศเวียดนาม
	- ร่วมแสดงนิทรรศการ The Second Nanling Biennale of Illustrations 2020 ประเทศจีน
	- ร่วมแสดงนิทรรศการภาพพิมพ์ “Printable (Printmaking Art Exhibition)” ณ หอศิลป์กรุงเทพ
	2562 - ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์นานาชาติ 3rd Macao Printmaking Triennial 2019 ประเทศจีน
	- ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์นานาชาติ The Second International Print Biennale Yerevan 2019 ประเทศอาร์เมเนีย